

Investicijska ihta vidno pojenjuje

Regijska komisija za presojo investicij je pretresala 6 naložb in jih podprla

Da v zadnjem času investicijska dejavnost na Dolenjskem močno upada, kaže tudi dosedanje delo regijske komisije za presojo investicij. Ustanovljena je bila avgusta letos, doslej pa je na treh sejah obravnavala vsega 6 zahtevkov investitorjev.

Komisija je dala ugodno mnenje za naslednje nove naložbe: Rudniku in industriji gradbenega materiala Kanžarica, kjer bodo za 2,53 milijona dinarjev nabavili nove črpalke za obdržanje zmogljivosti pri pridobivanju premoga.

Novoles bo gradil nove zmogljivosti v tovarni kopalniške opreme v Metliki, predvidena naložba pa znaša 29 milijonov dinarjev Elektro Novo mesto namerava v Adlešičih zgraditi trafopostajo in 150 m daljnovoda ter priklope na nizkonapetostne mreže, za kar bodo po predračunu potrebovali 1,77 milijona dinarjev.

Prav tako so med gospodarskimi investicijami smatrali za potrebno oz. nujno preureditev govejega hleva in posodobitev proizvodnje v Kmetijskem šolskem centru Bajnof, kjer bo vloženih 7 milijonov dinarjev. Podprta pa je bila tudi gradnja trgovine podjetja Astra iz Ljubljane v soseski na Cesti herojev. Gre za 12-milijonsko naložbo v trgovski lokal, kjer bodo prodajali gumi-jaste proizvode, plastiko, lepila in ostale izdelke.

V trebanjski občini je regijska komisija podprla vlogo komunalnne skupnosti za razširitev zmogljivosti vodne preskrbe v krajevni skupnosti Knežja vas - Svetinja. Pri 23 milijonski investiciji je bilo za 6 milijonov del že opravljenih (delali so brigadirji), lastno udeležbo pa je dala v enakem znesku tudi krajevna skupnost, tako da gre za dobrih 10 milijonov dinarjev kredita. Regijska komisija meni, da je gradnja potrebna, da ne bi propadlo še to, kar so brigade že naredile. Dokončna odločitev glede te naložbe pa je v rokah komisije za negospodarske investicije, ki dela pri republiški skupščini SRS.

Kot je te dni dejal predsednik regijske komisije za presojo investicij Stanislav Dolenc-Luka, delajo regijske komisije po poslovniku in na enak način v vsej republiki. Pred odločitvijo o vsaki investiciji pa dobijo strokovno mnenje iz banke in SDK.

Ob dejstvu, da dolenjska komisija sploh ni dobila v presojo drugih zahtevkov za nove investicije, je očitno, da apetiti po naložbah očitno pojenjujejo.

R. B.

SLOVESNO ZA ŠTIRIDESETI ROJSTNI DAN LJUDSKE VOJSKE - Na dan JLA je bilo v novomeški vojašnici več prireditev, ki so jih skupaj pripravili pripadniki JLA in mladina. Po svečani proslavi, ki so se je udeležili mnogi družbenopolitični delavci občine in učenci novomeških srednjih in osnovnih šol, so odprli spominsko sobo 4. SNOUB Matija Gubec, katere tradicije nadaljuje enota te kasarne. Na sliki: Ob prazniku so komandantu Anteju Mikuliću čestitali pionirji. (Foto: Janez Pavlin)

Koga moti, da je šola v Črnomlju?

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko odločno reagiral na srednjo šolo družboslovne usmeritve zaradi nezasedenosti govornice, po katerih naj bi preselili v Novo mesto

Medobčinski svet ZK za Dolenjsko je minuli četrtek v Novem mestu na svoji 20. in hkrati zadnji letošnji seji najprej razpravjal o kadrovskih pripravah na republiški in zvezni kongres ZK, ki bosta v letu 1982.

V zvezi s tem je pretresel listo evidentiranih možnih kandidatov za razne organe ZK, hkrati pa se je seznanil s potekom evidentiranja možnih kandidatov za opravljanje odgovornih dolžnosti v ZK, SZDL, sindikatih, družbenopolitičnih skupnostih in SIS v občinah dolenjske regije. Soglašal je tudi, da za novega predsednika medobčinskega sveta

SZDL za Dolenjsko kandidira Mirko Jelenič iz Črnomlja, in sicer namesto prvotno evidentiranega Franca Šalijsa, ki naj bi prevzel odgovorno dolžnost v Ljubljani.

Največ razprave pa so člani medobčinskega sveta posvetili mreži šol, in sicer na podlagi vesti, po kateri naj bi nezadostno zasedeno srednjo šolo družboslovne usmeritve iz Črnomlja preselili v Novo mesto, temu belokranjskemu mestu pa dali v zamenjavo dva oddelka drugih usmeritev. Vest, ki se je razširila iz republiške posebne izobraževalne skupnosti, kjer naj bi bila tekla beseda o tem, je hudo razburila belokranjski del dolenjske regije zlasti zato, ker so videli v tem poseg v mrežo šol brez poprejšnje uskladitve mnenj in stališč v regiji.

Z zadevo, zavoljo katere bi kmalu nastal hudo politični problem, je

Investicija naj ne bo spomenik

Prve ugotovitve republiške komisije za oceno investicije - Razdrobljenost programov - Preveč vlaganj v zidove - Osem dolenjskih naložb odobrenih

Prvih blizu osemdeset obravnavanih zahtevkov za nove naložbe pred letos ustanovljeno republiško komisijo za oceno investicij v SRS je že dalo nekaj zanimivih ugotovitev o kvaliteti investicijskih programov.

Se posebej zanimivo pa postaja tudi vprašanje o nadaljnjem delu komisije, saj bo s koncem leta prenehal veljati konec julija sprejeti zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za gradnjo in nakup določenih objektov in opreme.

O kakšnih vidnejših premikih pri doslej obravnavanih investicijskih programih še ni govora, saj še zmeraj ugotavljamo preveč negospodarskih naložb, pa tudi kvaliteta samih programov je dokaj slaba. Med ohrabljenimi ugotovitvami lahko štejemo le dejstvo, da se je znatno zmanjšal delež investicij v družbenem proizvodu (od 31 na 22 odstotkov) in da se je krepko povečal delež izvoznih investicij. Obetavna je tudi ugotovitev

komisije, da se je delež gospodarskih organizacij v investicijskih programih povečal od 39 na 44 odstotkov, kar po svoje vendar kaže na to, da v Sloveniji nastaja „klima za gospodarjenje“, kot je prejšnji teden v razgovoru z novinarji povedal predsednik komisije Zdravko Praznik.

Bojazen, da bo ukinitve zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za investicije prinesla vrzel v delu komisije, pa je po Praznikovih zagotovilih popolnoma odveč, saj so določila resolucije dovolj jasna in stroga in konec koncev prav resolucija postavlja v ospredje tistega, ki razpolaga s sredstvi, medtem ko je dosedanji zakon

Med številnimi obravnavanimi programi je komisija za oceno investicij ugodila naslednjim dolenjskim naložbam: sevnjski Lisici za izgradnjo tovarne plastičnih pletenin, Novolesu - tovarni vezanega pohištva v Straži za nakup opreme, rudniku Kanžarica za rudarske raziskave in odpiranje, Eli - Novo mesto za gradnjo tovarne na Cikavi, ribniškemu Inlesu za gradnjo nove žage, Novolesu za sanacijo tozda Keramike v Trebnjem, Črnomljskemu Beltu za nakup obdelovalnega centra in Novolesovemu tozdu stilnega pohištva v Straži za nabavo novih strojev. Zavrnjena pa sta bila predloga Petrola za izgradnjo skladišča v Bršljini in SGP Pionir Novo mesto za III. fazo Togrela.

odnesel odgovornost od upravljalcev bank in investitorjev drugam. Še naprej bo torej moral investicijski program zagotavljati 50 odstotkov izvoza na konvertibilno tržišče,

imeti jamstvo o zagotavljanju reprod-materiala in energije, biti bo moral usklajen z ostalimi tozdi v delovni organizaciji, skratka, imeti bo moral vse elemente, ki so še kako potrebni pri odločanju samoupravnih organov v delovni organizaciji. Da pa investicijski program ne bi bil le plan želja, marveč plan akcije, se pripravljajo predlog, da bi tiste, ki ne bi uresničili v programu zastavljene izvozne usmeritve, kaznovali s progresivnim dvigom obrestne mere.

Jamstvo za sprejeto investicijsko politiko ostaja še zvezni zakon o omejitvi negospodarskih investicij, ki se podaljšuje še za eno leto. Morda za konec v premislek še tale ugotovitve komisije za oceno investicij: vse preveč sredstev vlagamo v gradnjo novih zidov, kot da bi si nekateri iz poslovnih struktur gradili le trajne spomenike svojemu delu, premalo pa z ustrežnejšo organizacijo dela ali s sodobnejšo tehnologijo izkoriščamo obstoječe prostorske zmogljivosti.

B. BUDJA

„ZLATI ZNAK“ ZA NAJBOLJ PRIZADEVNE

Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije, ki ga vsako leto dobe posamezniki in osnovne organizacije za večletno zgledno in napredno politično delovanje pri uresničevanju neposrednih interesov delavcev, so letos z našega območja prejeli: osnovna organizacija tekstilne tovarne Tekstilana iz Kočevja, Slavka Bogovič iz tekstilne tovarne Novoteks, Jože Klemenčič iz Trebnjega in Anica Kragl iz konfekcijske tovarne Lisca - tozda Šivalnica.

SLOVESNO OB DNEVU JLA

V počastitev dneva JLA se je v Posavju vrstilo več slovesnosti. V domu JLA v Brežicah je komandant garnizije Cerklje v ponedeljek dopoldne priredil tradicionalni sprejem za pionirje posavskih občin. Odprta je bila fotografska razstava, najboljše fotografije pa nagradene. Program akademije na predvečer praznika so tokrat pripravili učenci brežiške gimnazije, folklorna skupina iz Artič in taborniki z Bizeljskega. Hkrati z razstavo fotografij so v domu JLA v Brežicah odprli tudi razstavo marksistične literature ter knjig o JLA in splošnem ljudskem odporu, v Delavskem domu v Krškem pa razpravo o nastanku in razvoju oboroženih sil JLA.

BELTOVI LIVARJI IZPOLNILI PLAN

V četrtek, 17. decembra ob 7. uri, je Livarna, temeljna organizacija črnomljskega Belta, izpolnila za letos zastavljeni plan: 13.800 ton odlitkov. Kljub hudim težavam, saj so se tako rekoč vse leto otepali s pomankanjem koksa, železa, furanskih smol in drugih potrebnih surovin, so črnomljski livarji že ne prvi, pa med prvimi na Dolenjskem izpolnili letni plan.

O RAZVOJU LJUDSKE OBRAMBE

V soboto, 19. decembra, sta pokrajinski komite za SLO in DS ter metliška občinska skupščina v Metliki pripravila povelje o razvoju ljudske obrambe na Dolenjskem. Ob tej priložnosti so podelili več priznanj in plaket. Priznanje republiške sekretariata za ljudsko obrambo je dobil Sergej Thorževskij; plakete SLO Dolenjske so dobili: Ivan Slapnik, Ivan Ahlin, Franc Vrviščar in Stevan Mirkovič, podelili pa so še 10 pokrajinskih priznanj teritorialne obrambe.

Zaupnica domači pameti

Članice Jugoatomenerga podpisale sporazum o vzdrževanju jedrske elektrarne Krško - Izkušnje za naprej

Predstavniki vseh domačih delovnih organizacij, ki so bile izvajalke del pri gradnji krške jedrske elektrarne in dobaviteljice opreme, so 15. decembra v Krškem podpisali samoupravni sporazum o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju pri vzdrževanju in remontu JE Krško.

Sporazum, ki zagotavlja nemoteno obratovanje elektrarne, je podpisalo 11 članic poslovnega združenja Jugoatomenergo, med temi tudi Metalna. Listina je dobra osnova za dolgoročno sodelovanje med JE in članicami poslovne skupnosti, hkrati pa tudi s slovenskim in hrvatskim elektrogospodarstvom.

Varno obratovanje tako pomembnega objekta in večjo neodvi-

snost od tujih partnerjev je mogoče doseči samo z usklajeno uporabo domačih razvojnih, proizvodnih in kadrovskih zmogljivosti. Domače delovne organizacije bodo sodelovale pri menjavi goriva, remontu in v izrednih razmerah pri vzdrževanju jedrske elektrarne. Razveseljivo pa je, da bomo lahko ob znanstvenih inštitutih, ki so že podpisali podobne sporazume, izkoristili izkušnje tudi pri gradnji naših drugih elektrarn.

DELOVNA SKUPINA CK ZKS V METLIKI

Včeraj in danes je v metliški občini na obisku delovna skupina CK ZKS pod vodstvom izvršnega sekretarja predsedstva CK ZKS Janca Krnca. Včeraj so se pogovarjali s komunisti v TGP in z aktivom komunistov v družbenopolitičnem zboru, popoldne pa so obiskali krajevno skupnost Podzemelj. Danes se bodo najprej pogovarjali s komunisti v Beti - tozdi Metraža, nato v Kmetijski zadrugi, obisk pa bodo končali s pogovorom v metliškem združenem domu.

V PRIČAKOVANJU 1982! - Zadnja leta je postala navada, da so Novo mesto okraševali hkrati s prihodom dedka Mrza. Tokrat je drugače, mesto in druga krajevna središča že več dni kažejo ozaljšano podobo. Gozdarji so postavili nad 30 jelk, na veje teh pa so delavci Elektra obesili na stotine raznobarnih žarnic, ki kajpak tudi gorijo. Mar se nam redukciji res ni bati? Malčke taka vprašanja ne zanimajo, nestrpo čakajo na prihod dedka Mrza. Na posnetku: kot svojevrstna novoletna jelka se zdi novomeški rotovž. (Foto: Janez Pavlin)

MED OGLEDOM KULTURNE DEDIŠČINE - V Novem mestu so si v Sloveniji bivajoči literati začetniki iz drugih republik minuli petek ogledali tudi študijsko knjižnico Mirana Jarca in Dolenjski muzej, od koder je pričujoči posnetek. (Foto: I. Zoran)

Ni lahko biti začetnik

„Pogoj za pisanje v materinščini je brezhbno poznavanje jezika,“ je poudaril Aleksander Marodič na 3. srečanju literatov začetnikov iz drugih republik v Novem mestu

Tretje srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, pripadnikov drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, živečih stalno ali začasno v Sloveniji, se je končalo s petkovim literarnim večerom v Dolenjski galeriji. Na bolj slabo obiskani prireditvi so brali svoja dela nekateri avtorji, ki jih je za nastop izbrala strokovna žirija izmed 35, kolikor jih je s svojimi literarnimi spisi sodelovalo na tem srečanju.

Enodneвно srečanje, ki sta ga republiška ZKO in Zveza sindikatov Slovenije organizirala v Novem mestu, je obsegalo pester program, tako da so se udeleženci lahko približe seznanili z novomeško kulturno tvornostjo, najpomembnejše je bilo vsakokor srečanje s strokovno žirijo, ki so jo sestavljali književnika Peter Božič in Aleksander Marodič ter prof. Aleš Gulič z ljubljanske filozofske fakultete.

V daljšem pogovoru s člani žirije je bila obelodanjena pestra problematika pisanja in uveljavljanja tujejezičnih avtorjev.

Aleksander Marodič je dejal, da se je kultura pisanja primerjavi s prejšnjim srečanjem precej izboljšala, kar velja še posebej za obvladovanje in poznavanje jezika, v katerem se ta ali oni izpoveduje. Kar zadeva uveljavljanje, pa je bilo slišati pripombe, da možnosti niso ravno rožnate, tudi avtorji ne izbirajo vsega, kar jim je ponudeno. Tako še vedno ni nič z almanahom, kjer bi lahko natisnili svoja pesniška in prozna dela in ki so jim ga pristojni v Sloveniji pripravljali založiti. Pesniki in pisatelji začetniki iz drugih republik in pokrajini so tudi preslabo organizirani, akrovano postajajo njihova srečanja že kar pravo gibanje.

I. Z.

Nadaljevalo se bo oblačno vreme, v presledkih bo še snežilo.

Prvi teden vojnega stanja Poljski ni prinesel pomiritve in ne odpravil nobene izmed usodnih dilem. Tako je mogoče vsaj soditi po novicah, ki prihajajo iz države, v kateri so oblasti uvedle popolno zaporo sredstev informiranja. Za zdaj se je mogoče verodostojno obvestiti o dogajanju na Poljskem zgolj po uradnih sporočilih, ki jih posredujejo poljski tisk, radio in televizija. Takoj je treba reči, da so to sicer res uradna sporočila, nikakor pa ne celovita, ali če uporabimo ostrejšo oznako, objektivna.

Resnica je namreč, da oblasti del novic preprosto združujejo in jih ne posredujejo domači in svetovni javnosti. Samo za primer je moč navesti, da tudi deveti

Uveljavitev razrednih pravic Poljakov, uresničitev pravice do odločanja bi nedvomno krepila in dragoceno obogatila razvoj socialistične misli in prakse v svetu. Poljski pa odprlo nove možnosti razvoja. Socializem je mogoče uspešno dograjevati le v primeru, če lahko ljudje, delavski razred, sami odločajo o vseh bistvenih vprašanjih.

Ta pravica je bila Poljakom vseskozi odtujevana. Poljska združena delavska partija ni nikoli zmogla moči, da bi bila resničen zastopnik delavskega razreda Poljske. Iz leta v leto, od krize do krize so se ponavljale napake v vodenju in oblikovanju socialistične družbe.

Zadnjih šestnajst mesecev je bilo na Poljskem resda izjemno burnih in pogosto tudi negotovih, a to je bilo zaradi tega, ker partija ni hotela pogledati resnici do kraja v oči in priznati, da so deželi potrebne zares globoke in korenite spremembe.

Dialog med partijo in „Solidarnostjo“ je bil zgolj navidezen in je ostajal na površini, pri čemer so se tako v partiji (privrženci starega, dogmatskega, lahko bi rekli stalinističnega načina delovanja) kot v „Solidarnosti“ (pristaši skrajno radikalnih idej, ki so mejile na zahteve po odpravi socializma in ponovni uvedbi kapitalizma) nekateri znašli na zares skrajnih pozicijah, kar je zadeve samo še dodatno zapletlo.

In zdaj je posegla vmes vojska in prelita je bila tudi kri.

Poljska je zaradi tega še vedno na točki, ko je Malone vse mogoče. Od tega, da lahko začnejo pod okriljem vojske zares uresničevati program narodne obnove in postopnih reform, ki naj na Poljsko pripeljejo socializem poljskih barv in svobode, do tega, da se lahko v nekem trenutku tudi oblast vojske zlomi (ali pa vsaj doživi tragično preizkušnjo) v soočenju z razsrjenim delavskim razredom.

Za zdaj, po devetih dneh uvedbe vojnega stanja, žal, ni mogoče izključiti nobene možnosti, tudi tiste najbolj žalostne in nesrečne.

JANEZ ČUČEK

Varšava: diktatura vojske

dan uvedbe vojnega stanja še vedno ni znano, kaj se pravzaprav dogaja s predsednikom „Solidarnosti“ Lechom Waleso in ne, kje je ter v kakšnih okoliščinah.

To je vsekakor potrebno poudariti za razumevanje splošnega okvira zadnjih dogodkov na Poljskem, dogodkov, ki so zanesljivo brez primerjave v zgodovini nastanka in obstoja tako imenovanih vzhodnoevropskih socialističnih držav.

Dejstvo je namreč, da je vojska na Poljskem uvedla diktaturo in da se kaj takega doslej v omenjenih državah ni še nikoli zgodilo. Res je, da so se tudi nekatere druge partije sesule pod pritiskom delavskih množic (na primer na Madžarskem leta 1956), a vendar vojska nobene socialistične države ni prevzela oblasti tako, kot se je to zgodilo na Poljskem.

In vendar se na Poljskem ni zastavljala dilema, ali socializem ali kapitalizem. Šlo je za to, da zaživi socializem, v katerem bi lahko poljski delavec in kmet sama odločala o svojem življenju in svoji usodi.

Iskra: neugodno izvozno razmerje

V 10 mesecih za 9 milijonov dolarjev izvoza

V desetih letošnjih mesecih je semiška Iskra izvozila za dobrih 9 milijonov dolarjev izdelkov, kar je 20 odst. več kot v enakem lanskem obdobju, vendar je razmerje med konvertibilnim in klirinškim izvozom zelo neugodno. Na konvertibilno tržišče so v tem obdobju izvozili za dobre 3,9 milijona dolarjev, kar je komaj dobrih 40 odst. od celoletnega načrtovanega izvoza na to območje; medtem pa so plan izvoza na klirinško tržišče za leto uspešno izpolnili že skoraj 100-odstotno. V desetih mesecih je bil izvoz na konvertibilno območje za 22 odstotkov manjši kot v enakem lanskem obdobju.

V oktobru je vrednost Iskrinega izvoza znašala dobrih 733.000 dolarjev, od tega 517.000 na konvertibilno tržišče, kar je le 64 odst. mesečne obveznosti konvertibilnega izvoza, ki naj bi znašal dobrih 800.000 dolarjev. Res pa je, da je Iskra le februarja izvozila več kot oktobra.

O IZVAJANJU DRUŽBENEGA PLANA

Na zadnji letošnji seji vseh zborov občinske skupščine v ponedeljek v Metliki bo glavna pozornost veljala osnutku resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine za prihodnje leto. Na dnevnem redu je še več predlogov oz. osnutkov odlo-

DEŽURNE PRODAJALNE

DELOVNI ČAS PRODAJALN V ČASU NOVOLETNIH PRAZNIKOV

EMONA DOLENJKA, MERCATOR STANDARD in KMETIJSKA ZADRUGA KRKA iz Novega mesta obveščajo potrošnike, da bodo prodajalne v času novoletnih praznikov obratovala po sledečem razporedu:

V četrtek, 31. decembra, bodo prodajalne odprte do 17. ure.

V petek, 1. januarja, v soboto, 2. januarja 1982, bodo vse prodajalne zaprte.

V nedeljo, 3. januarja 1982, bodo v času od 7.30 do 10.30 dežurne naslednje prodajalne:

DOLENJKINE

V NOVEM MESTU

Samopostrežba pri mostu
Market v Bršljinu
Market Cesta herojev
Market Drska
Prodajalna kruha Gl. trg
Market Kristanova
Market Ragovska

V OSTALIH KRAJIH

Prodajalna Pri mostu v Škocjanu
Blagovnica Trebnje
Samopostrežba Pod lipo v Črnomlju
Market Semič
Prehrana v Mokronogu

MERCATORJEVE

Potroš. center Zagrebška
Prodajalna Šmihel
Potroš. center Ločna

Prodajalna Dolenjec v Šentjerneju
Prodajalna Mirna peč
Prodajalna Šmarjeta
Samopostrežba Mirna

KZ KRKE

Prodajalna mesa na Kom. Staneta 15
Blagovnica Žabja vas

Prodajalna Straža
Prodajalna Pri vrelcu v Dol. Toplicah

VSEM NAŠIM POTROŠNIKOM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO IN SE PRIPOROČAMO ZA OBISK IN NAKUPI!

Kaj nas čaka v prihodnjem letu

Le s trdim delom in dobrim gospodarjenjem bo mogoče uresničiti družbene cilje

Nikakršnega dvoma ni, da mora naša družba ob vstopu med srednje razvite države povečati investiranje, vendar smo že davno prekoricali svoje možnosti. Niti mnogo bolj razvite države ne namenijo toliko nacionalnega dohodka za nove objekte kot naša, kar se nam v sedanjih splošnih ekonomski krizi zdi kot preveliko. Še zlasti nam škodijo nesmotrne naložbe, predvsem pa nepripravljenost posameznih občin in področij, da bi spremenili dosedanje investicijsko politiko.

Na 3. kongresu samoupravljalcev so opozorili, da so investicije pogosto „spomeniki“ občinskih in republiških vplivnih moč, da združeno delo še ne odloča o razširjeni produkciji. To nas je pripeljalo tako

MANJ LJUDI V KNJIZNICI

Črnomalska matična knjižnica ima več kot 15.000 knjig in izposojalnice v Semicu in Vinici. V devetih mesecih letos se je število knjig povečalo za dobrih 550, v Črnomlju pa se je zmanjšalo število izposoj v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, medtem ko se je izposoja v Semicu in Vinici povečala. Prav tako se je v Črnomlju zmanjšal obisk čitalnice.

TRI DNI VESELJA

Prireditve za dedka Mraza bodo v Ribnici od 28. do 30. decembra. Prva dva dni bodo predvajali za otroke risane filme (kino TVD Partizan) in (lutkovne) igrice (osnovna šola) zadnji dan pa bo ob 15. uri krenil iz gradu predvod dedka Mraza, v katerem bodo sodelovali tudi snežinke (pevke noneta Vitra), živali (preoblečeni člani KUD Gallus, učenci osnovne šole in varovanci vrta). Sprevod se bo ustavil v domu TVD Partizan, kjer bo prireditve za otroke.

daleč, da tudi ti možje nimajo več kje zajemati, blagajne so prazne.

Od devalvacije v lanskem letu smo dvignili cene na domačem trgu poprečno za polovico, pri nekaterih izdelkih pa še veliko bolj. Pri tem smo z drsnjem spremenili dinarsko protivrednost za zahodnoevropsko marko le za okrog 10%, in še to večinoma v septembru letošnjega leta. Podobno se je dogajalo z drugimi zahodnoevropskimi valutami, ki so v naših drsečih tečajih spremljale le gibanje ameriškega dolarja. Od kod naj bi torej prihajali motivi za jugoslovanski izvoz na tržišča zahodnoevropskih držav, kjer imamo največji primanjkljaj? Morda se zdi to kot poziv na novo devalvacijo, vendar je to le pouk oziroma izkušnja iz lanskega leta. Tedaj smo z nekontroliranim dvigom cen na področjih, kjer je bilo to potrebno (tekoča goriva in z njimi povezani proizvodi), povzročili kaos, v katerem se je nesorazmerje med domačimi in svetovnimi cenami povečalo celo bolj kot pred lansko devalvacijo. Po tej poti ne bomo nikdar odpravili primanjkljajev v zunanjetrgovinski menjavi.

V ekonomski politiki za prihodnje leto in za sedanje srednjeročno obdobje pogrešamo načrt, kako izboljšati gospodarske razmere, v kateri smo hote ali nehoti drseli relativno dolgo obdobje. Zato sanacija nastalega položaja verjetno ne bo dosti krajša. Ekonomski politiki manjka zlasti srednjeročni in dolgoročni koncept razvoja, kajti hitri in radikalni ukrepi, ki včasih celo zastavljajo proizvodnjo, niso prava pot k uspehu gospodarske stabilizacije.

Eno pa je kljub temu jasno: bolj kot doslej se bomo morali opirati na lastne sile – na domače surovine in znanje. In kaj si lahko ob tem spoznanju v letu 1982 obetamo Slovenci?

V prvih devetih mesecih je Slovenija uresničila 93,2% predvidenega izvoza, izvoz pa pokriva uvoz s 73,2%. V okviru jugoslovanskega izvoza na konvertibilno tržišče ima Slovenija pomembno mesto s 34% izvoza v razvite zahodne dežele.

Kljub temu pa naša republika ne bo uresničila izvoznih načrtov, saj bodo do konca leta pogoji gospodarjenja in poslovanja s tujino postajali vse težji. Zaradi tega bo pri uresničevanju ekonomske stabilizacije prihodnje leto naša ključna naloga izboljšati plačilno in devizno bilanco republike. To nalogo bomo lahko uresničili le s povečanjem izvoza na konvertibilno tržišče, s produktivnejšim delom in intenzivnejšim dohodkovnim proizvodnim in tehnološkim povezovanjem na samoupravnih osnovah v okviru Jugoslavije. Za prihodnje leto načrtujemo zato najmanj 6-odstotno povečanje izvoza na konvertibilno področje. Industrijska proizvodnja bo ostala na letošnji ravni, skupni družbeni proizvod pa se bo povečal za 0,2%. Proces umiranja zaposlovanja se bo nadaljeval tudi prihodnje leto. Število zaposlenih se bo povečalo le za 0,3%. Sredstva za investicije se bodo realno zmanjšala za 5%, v gospodarstvu za 2,5%, v stanovanjski gradnji pa za 5%. Negospodarske investicije bodo manjše za celih 25%. Realni osebni dohodki bodo za 2% nižji kot letos, medtem ko bodo sredstva za skupno in splošno potrebo rasla za 10% počasneje od dohodka. Da bi te materialne okvire razvoja uresničili, je nujno treba povečati izvoz blaga in storitev na konvertibilno tržišče.

VINKO BLATNIK

SKRB ZA VEČINSKO MNENJE

V gradivu za zadnjo sejo občinske konference Zveze komunistov v Metliki je nastala napaka in je stalo zapisano, da „se je pri vseh obravnavanih temah vedno izoblikovalo občinsko mnenje...“ Eden od razpravljalcev je opozoril, da se prav glasi „večinsko mnenje“. „Prosim, da to popravite.“ je pozval „Gradivo je treba popraviti.“ se je oglasil Franci Šali, očitno v skrbeh, da se ne bi kdo spril popravljati večinskega mnenja.

Izvoz krije polovico uvoza

Če upoštevamo zunanje tozde Beti pa so podatki ugodnejši – Velik porast izvoza na klirinško tržišče

Upoštevanje tudi zunanje tozde Beti (Črnomelj, Zakanje, Mirna peč, Dobova), je metliško gospodarstvo v devetih mesecih letošnjega leta z izvozom ustvarilo 194.451.000 dinarjev, kar je za 52 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Od tega znaša vrednost izvoza na konvertibilno območje 134,3 milijona dinarjev, kar je 32 odst. več kot v lanskem obdobju, na klirinško pa 60,2 milijona dinarjev oziroma 127 odst. več kot lani. V istem času so uvozili za 246,4 milijona dinarjev ali za 30 odst. več kot lani, stopnja pokrivanja uvoza z izvozom pa je skoraj 79 odst., kar je za 17 odst. bolj kot lani.

Če ne štejemo zunanjih tozdrov Beti, pa je izvoz v primerjavi z lanskimi devetimi meseci večji za 28 odst. in znaša 108,5 milijona dinarjev; na konvertibilno območje se je izvoz povečal za 7, na klirinško pa za 98 odstotkov. Uvoz je večji za 21 odst., stopnja pokrivanja uvoza z izvozom pa znaša 50,6 odst., kar je za 6 odst. bolj kot lani.

O DELEGATSKEM SISTEMU

O delu občinske konference SZDL Kočevje in njenih organov letos bodo razpravljali na seji te konference, ki bo v ponedeljek, 28. decembra. Na dnevnem redu je še razprava o uresničevanju delegatskega sistema, uresničevanje pobude o preoblikovanju KS Kočevje-mesto, programska usmeritev občinske konference SZDL za leto 1982, sofinanciranje Dolenjskega lista, volitve in imenovanja ter kadrovske zadeve (za predsednika OK SZDL je ponovno predlagan Saša Bižal, za podpredsednico pa Zofija Rovar, poleg tega bo podan predlog za razrešitev treh članov predsedstva, ki se iz različnih vzrokov ne morejo udeleževati sej).

DELOVANJA TEKMOVANJA V ČAST KOGRESOM

V prihodnjem letu se bodo vrstili kongresi družbenopolitičnih organizacij. Preozko bi bilo, če bi se ozirali zgolj po konferenčnih dvoranah. Tudi v krški občini se v sindikatih pripravljajo, da bo vladalo pravo delovno vzdušje, predvsem pri bolj produktivnem delu. Lepo so se uveljavila tudi razna delovna tekmovanja. Krško bo prihodnje leto prizorišče 6. republiškega tekmovanja kovinarjev in avtomehaničarjev. Prirediteljskih izkušenj jim ne manjka; doslej so pripravili trije podobnih občinskih tekmovanj; krški kovinarji so se doslej izkazali na državnih tekmovanjih.

Pomerile se bodo tudi kmetice, članice aktiva kmečkih žena. Tekmovanju žanje naj bi pridružili še kulinarčno razstavo. To še ne bo vse. Vrstile se bodo številne kulturne prireditve, skratka, aktivnost po osnovnih organizacijah in društvih.

KOMUNISTI O SVOJIH NALOGAH

V vseh 36 osnovnih organizacijah Zveze komunistov v metliški občini bojo do konca meseca izvedli programsko-volilne seje. Naloga komunistov je, da na teh sejah ocenijo družbenoekonomske razmere v svojih okoljih, vlogo Zveze komunistov, osnovne organizacije in vsakega člana v prizadevanjih za gospodarsko stabilizacijo. Prav tako morajo komunisti kritično in samokritično spregovoriti o vlogi njihove osnovne organizacije in oceniti, koliko je idejnopolitično usposobljena, da je lahko opora akcijam delovnih ljudi za uveljavljanje socialističnega samoupravljanja.

AVTOBUSOV NI BILO

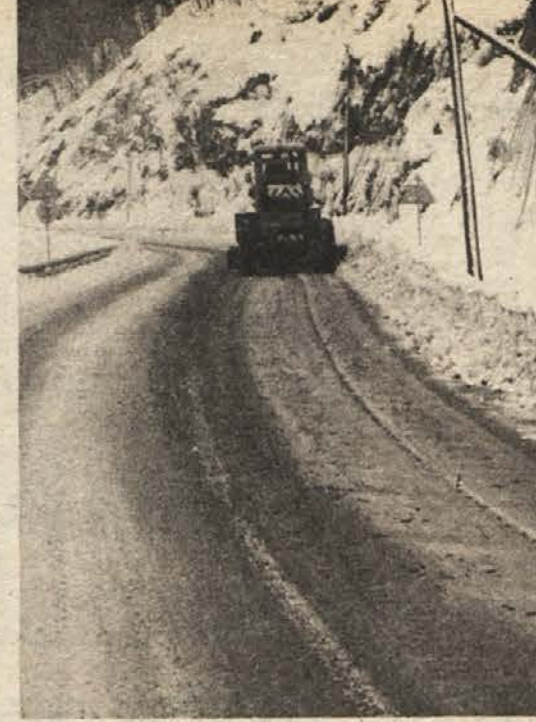
Zaradi plazu, ki je zdrsel na cesto Brod na Kolpi-Cabar, v Kočevju v soboto, 19. decembra, ni pripeljal v Kočevje avtobus iz osilniške smeri. Plaz je zdrsel na cesto pri vasi Gašparci. V ponedeljek, 21. decembra, pa ni pravčasno pripeljal avtobus, ki vozi iz Starega trga do Kočevja. Vzrok za zamudo je bila neustrezna nafta, ker pri Petrolu niso dobili nafte za zimo (D-1), ampak le za vožnjo poleti (D-2). Neustrezno nafto so morali ogrevati, nakar je avtobus le odpeljal.

ŠELE S SNEGOM PRAVA ZIMA — Zdaj je čas, ko ptice pritiskajo v naselja. Skrb zanje marsikje prevzemajo šolarji. Zanje to ni breme, prej užitek, saj se tudi sicer z veseljem ustavljajo pri krmilnicah, da bi se prepričali, če je ostalo v njih še kaj zrnja. (Foto: J. Teppey)

PRVI SPUSTI — Komaj je zapadel prvi sneg, že so najmlajši potegnili na dan smuči in sani. Tudi tile otroci iz Jerebove ulice v Novem mestu so priskakljali na plan. In za prve spuste po snegu je bila dovolj že blaga strmina za blokom. (Foto: J. S.)

NE POZNAJO POCITKA — Za komunalno službo so prišli dnevi, ko ne pozna več pravega odmora. Mraz in sneg sta dolenske ceste spreminila v nevarne pasti, ki prekrivajo račune marsikateremu vozniku. Na sliki: pluzenje v nevarnem veku pri Starih žagah. (Foto: MiM)

JUTRI NA BIZELJSKO — V združenem domu se bodo dopoldne zbrali na zboru varčevalci hranilno-kreditne službe Slovin Bizeljsko Brezice in počastili stoletnico združenega hranilništva na Slovenskem. Gostitelji jim pripravljajo kulturni program. (Foto: Jožica Teppey)

POSAVJE: VISOKA RAST ZAPOSLENOSTI

Ob siceršnjem pičlem zanimanju za zaposlovanje mladine iz šol in pripravnikov posavsko združeno delo v letu 1982 načrtuje dokajšnjo rast številca zaposlenih. V celoti vzeto naj bi znašala stopnja 3,1 odstotka. V sevniški občini naj bi ta stopnja znašala celo 4 odstotke. Za brežiško še višjo stopnjo, 4,6 odst., menijo, da jo bo treba še uskladiti. Tamkajšnji IMV namreč izkazuje 58 novih delavcev, kar bo težko dobiti. Realno stopnjo izkazuje krška občina — 1,7 odstotka. Pri zaposlovanju negospodarstvo še vedno za pol odstotka prekaša gospodarstvo. Predvsem gre to na rovaš zdravstva in socialnega varstva.

Sejmišča

NOVO MESTO — Hud mraz je v ponedeljek zjutraj „zamrznil“ tudi običajni sejmiški vrvež; promet je bil slabši, zamrzile pa so tudi cene. Rejci so pripeljali 358 prašičev, prodali pa so jih vsega skupaj le 135. Živali v starosti 6–12 tednov so menjale lastnika za 2.100 – 3.000 dinarjev, medtem ko so odrasli prašiči šli v prodajo za 3.100 – 3.900 dinarjev.

BREŽICE — Zima je pokazala zobe, zato so mnogi kupci rajše ostali kar doma. Tako je bil sobotni sejem zelo slab po prometu. Rejci so pripeljali 325 mladih in 16 starih prašičev, prodali pa so prvih 133, drugih pa le 7. Do 3 mesece stari prašički so stali 120 din kilogram žive teže, nad 3 mesece stari pa 80 din kilogram žive teže. In še opozorilo: ker pride prvi sejem v prihodnjem letu na praznični dan, sejma ne bo.

Kmetijski nasveti

V krizi se kaže, kaj znaš

Ob vsesplošnem naraščanju cen mleko pac ne more biti izjema. Rejcem in mlekarnam tudi ob zadnji podražitvi ni bilo težko utemeljiti skoka cen, kupci so se hočeš nočeš morali strinjati, saj je odkup mleka naglo padal in je bila oskrba vse slabša. Za nameček je bil še zmanjšan odstotek tolsče v konzumnem mleku, kar je v bistvu dodatna podražitev.

Vsaj za nekaj časa se bodo rejci morali zadovoljiti s sedanjo odkupno ceno, ne ozirajo se na nenormalno draga močna krmila. Tem je osnova predraga koruza in vse kaže, da bo tako ostalo tudi v prihodnje, čeprav je to tudi za poznavalca in strokovnjaka težko razumljivo. Jugoslavija je po pridelku koruze med vodilnimi deželami v Evropi in celo v svetu, žal pa tudi po ceni pridelovanja. Z drugimi besedami povedano: slovenska živinoreja bo v prihodnje še bolj odvisna od domače voluminozne krme in njene cene pridelovanja.

Potrjuje se „kmečka logika“ in stara izkušnja, ki jo je stroka tudi znanstveno utemeljila. Takole so ugotovili vidni živinorejski strokovnjaki iz vse Jugoslavije na nedavnem zveznem posvetovanju, ki ga je organizirala ljubljanska biotehniška fakulteta: Špričo težkega gospodarskega stanja je treba povečati izkoriščanje doma pridelane krme ter uporabljati za krmo več silaže, ki je najcenejša krma za zimsko dobo, pa naj bo to travna ali koruzna. Hkrati s takim načinom prehrane je mogoče doseči večje gospodarske uspehe pa tudi energetske prihranke.

Tako torej življenje in možnosti rejce postavljajo na trdna tla. V zaostrenih razmerah se pokaže, kdo v resnici zna dobro delati. Dober živinorejec se ne bo odpovedal uporabi močnih krmil, marveč jih bo smotrneje vključil v prehrano živali. Paša in silaža ostaneta temelj v pridelovanju mleka, z njima je mogoče v dobri čredi doseči 18 ali celo več kilogramov mleka povprečno na kravo na dan, račun pa naj pokaže, če se jim splača dodajati še 1 do 3 kg močne krme. Inž. M. L.

Združeni kmet bo socialno varen

Regijski posvet o socialni varnosti kmetov — Perspektive za celovito socialno varnost kmetov le v večji pridelavi in dohodku kmetije

Na tretji konferenci slovenskih sindikatov februarja prihodnje leto bo govor tudi o socialni varnosti kmetov. Prišli naj bi do enotnih stališč in trdnih usmeritev za delo v prihodnje. K že pripravljenemu gradivu za konferenco bodo dodane pripombe z regijskih posvetov o tej problematiki, ki so v teh dneh po Sloveniji. Tak posvet za Dolenjsko je 18. decembra pripravil medobčinski svet Zveze sindikatov za Dolenjsko.

Pri zagotavljanju socialne varnosti kmetov (zdravstveno, starostno, invalidsko zavarovanje itd.) je bilo pri nas že marsikaj narejenega. Res pa je, da bi morali razrešiti še vrsto težav in dograditi sistem socialne varnosti, če hočemo imeti drugačno kmetijstvo, produktivnejšo kmetijsko proizvodnjo in ljudi, ki bodo pripravljeno delati na zemlji. Dokler pa kmetijstvo ekonomsko ne bo zanimivo, bo to kljub vsem drugim prizadevanjem zelo težko doseči.

Vsa naša prizadevanja naj bi zato usmerili v povečevanju produktivnosti kmetijske proizvodnje in s tem v povečevanju dohodka kmetov, ki naj bi bil tudi osnova za zagotavljanje socialne varnosti kmetov in izenačevanja njihovega položaja s položajem delavcev. Naloga delovnih organizacij s področja kmetijstva in gozdarstva je združiti kmete in pospešiti kmetijsko proizvodnjo, ki bo kmalu dajala dovolj dohodka, da si bo omogočil socialno varnost s plačevanjem vseh prispevkov. Sedaj mnogi kmetje ob majhni ekonomski moči svojih kme-

tij tega ne zmorejo.

V razpravi je bila nanizana vrsta problemov, ki otežujejo uveljavljanje celovitega sistema socialne varnosti kmetov. Že pri pokojninskem varstvu je vrsta nejasnosti, ki naj bi jih odpravila sprememba sedanjega zakona. Načelo „1 kmetija — 1 pokojnina“ ne zagotavlja varstva združenim kmetom. To bo treba spremeniti, prav tako pa zvišati kmečke starostne pokojnine in znižati starostno mejo za pridobitev pokojnine. Bolj bi morali uveljaviti tudi

preživninsko varstvo za ostarele lastnike zemlje brez naslednika. V to so se premalo vključile kmetijske zemljiške skupnosti, ki so dolžne prevzeti zemljo za obdelavo, lastniku pa zagotoviti preživnino. Prav tako ostaja odprto vprašanje invalidskega varstva kmetov in zaenkrat tudi porodniški dopust za združeno kmetico. Pri denarnih pomočeh za kmečke otroke ne bi smeli zaostrovati kriterijev, predvsem pa si moramo priti povsem na čisto, kdo sploh je združeni kmet in kdo ne. Z. L.—D.

Negotov cestni razvoj

Do 1985 cestno omrežje na Dolenjskem in v Posavju ne bo bistveno izboljšano — Zelo malo sredstev

Osnutek srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje cest v Sloveniji za obdobje 1981–1985 ne predvideva večjih vlaganj v dolenski in posavski cestni mrežo. Do leta 1985 naj bi bil z dodatnim pasom razrešen le problem višnjegorskega klanca na dolenski magistrali, za Posavje pa bo pomembna zasavska cesta. Precej sredstev bo Republiška skupnost za ceste namenila tudi za izboljšanje regionalne cestne mreže v sevniški in kočevski občini, kjer še ni dosežen cilj 50 odstotkov moderniziranih regionalnih cest, medtem ko je povprečje za obe regiji 67 odstotkov.

O osnutku plana so na posvetu 16. decembra v Novem mestu razpravljali predstavniki vseh dolenskih in posavskih občin, bistvene točke plana in probleme okrog zagotavljanja sredstev pa so podali predstavniki Republiške skupnosti za ceste. Za vzdrževanje že dosežene ravni slovenskega cestnega omrežja bi potrebovali kar 55 novih milijard. Tolikšnih sredstev seveda ni mogoče zagotoviti, velike težave pa bodo celo z 28 milijardami, kolikor jih je strokovna služba predvidela za ureditev sedaj obravnavanega osnutka plana. Iz teh sredstev kaj bistvenega poleg vzdrževanja in popravila cest ter odplačevanja posojil ne bo mogoče narediti. Najprej pa naj bi dokončali tisto, kar je ostalo še iz prejšnjega plana.

Razmere niso rožnate, sredstva od prodaje pogonskih goriv, ki grejo za cestni razvoj, so manjša od predvidenih, tudi z višjimi taksami za prodajo vozil ni nič in precejšen del sredstev, ki so bila predvidena za

ceste, odteka drugam. Tudi glavni vir, sredstva iz združenih sredstev tozdov, niso najbolj zanesljiva. Pripevali jih bodo le tisti tozdi, ki bodo podpisali aneks k samoupravnemu sporazumu. Podpisovanje tudi v obeh naših regijah ne poteka najbolje. Predstavniki občin, ki so podprli osnutek plana, so obljubili, da bodo v podpisovanje vložili vse napore. Kazalo bi tudi nadaljevanje aktivnostjo za pridobitev ustreznih dodatnih virov za cestni razvoj. Z. L.—D.

RIKO povečan

Člani tozda Komunalna oprema Ljubljana so se na referendumu odločili, da izstopijo iz delovne organizacije Komunalne podjetje Ljubljana in se s 1. januarjem združijo z „Rikom“ Ribnica in postanejo njegov tretji tozd. Tudi v „Riku“ Ribnica je referendum uspel.

Ljubljanski tozd, ki šteje 81 članov kolektiva, je že doslej sodeloval z „Rikom“ pri usklajevanju proizvodnih programov in na drugih področjih. K odločitvi za združitev „Rika“ in Komunalne opreme je vodila predvsem sorodnost proizvodnih programov obeh OZD, v mnogih primerih imata obe tudi iste kupce. Pri proizvodnji uporabljata precej podobnega ali celo enakega materiala. Z združitvijo se bo celotna ponudba proizvodov komunalne opreme Rika dopolnila in obogatila.

Poleg Rikostroja in Ricomaga bo Komunalna oprema tretji Rikov tozd. V prihodnjem letu bodo predvidoma oblikovali še četrtega, in sicer v Loškem potoku.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Ocene rubrike

Nadaljujemo objave ocen o rubriki „En hribček bom kupil“ iz prejšnje številke našega lista.

Rubrika naj še izhaja in širi obzorja znanja,

sodi znani vinogradnik Martin Plut iz Drašičev pri Metliki, ki piše:

„Ker sem večletni naročnik Dolenjskega lista, sem rubriko En hribček bom kupil bral od začetka z velikim zanimanjem. Moje mnenje je, naj ta rubrika še izhaja in naj širi obzorje vinogradnikom Dolenjske in Bele krajine. Nisem rošno mlad, se pravi, da nisem brez izkušenj iz vinogradništva, pa vedno rad prisluhnem koristnemu nasvetu. Tovarišu uredniku te rubrike se lepo zahvaljujem za dosedanje delo in želim, da se v bodoče še oglašate s svojimi nasveti.“

Kot urednik rubrike sem vesel, da mi daje priznanje vinogradnik Plut s svojim velikim znanjem in ogromnimi izkušnjami iz te stroke. Njegovo znanje in izkušnje brez dvoma presegajo izkušnje mnogih šolanih strokovnjakov te panoge.

Rubrika opravičuje svoj namen,

piše Ciril Zupančič iz Vevč pri Ljubljani.

„Pridružim se vašim idejam z mislijo, ki zajema vsebino in posebnosti rubrike za širši krog bralcev Dolenjskega lista. Menim, da ta rubrika popolnoma opravičuje svoj namen, kajti tu najdemo za vsakogar nekaj. Pri naših gojenih rastlinah, med katere spada tudi vinska trta, je nesporno potrebno nadaljevati s tako ali še boljše obliko vzgoje ljudi, ki imajo veselje do te rastline.“

Ne samo to, da je vinogradništvo pomembna gospodarska dejavnost, marveč dela gojiteljem trte tudi veselje. Upam si trditi, da je trta še veliko stvari, ki so še nedorečene. Stalen razvoj nas sili, da učinkoviteje razmišljamo o gojenju kmetijskih rastlin, med katere sodi trta. Dolenjsko gričevje in pretežni del Slovenije je po večini osirovašeno, le tu in tam z grmovjem zaraščeno. Zaraščenosť z grmovjem se širi. V dani situaciji se moramo obnašati tako, kot nam to omogoča naravna možnost, ki nam jo daje trta. O naravnih možnostih te rastline bi lahko še vcliko pisali. Zaenkrat še prepusimo te vrste čtiva strokovnjakom in znanstvenikom. Razdrobljeno dolensko in tudi slo-

vensko kmetijsko gospodarstvo se danes še v večji meri kot nekdanj varčevalci z vinogradništvom. Zato je še tem bolj pomembno, da viri informacij dajejo vinogradnikom tudi te vrste možnosti.

Ob razmišljanju o tej vrsti čtiva pogrešam več konkretnih stikov z vinogradniki. Ta pot bi morala voditi do vsake hiše in vinograda, ne ozirajo se na to, na kakšnem hribu, oziroma v katerem kraju je hiša ali vinograd. Ljudem moramo predočiti čim bolj nazorno človekovo ustvarjalnost in novosti, ki zadevajo delo s trjem in nego vina.

Pospeševanje kmetijstva bo iz dneva v dan bolj zanimivo za kmetijske pridelovalce, kakor tudi za širše gospodarstvo. Viri naše gospodarske stabilizacije so tudi v razvoju kmetijske dejavnosti. Izkoristiti moramo hribovito, manj vredno zemljo, kar je v danih možnostih izvedljivo. Uredništvo Dolenjskega lista s tov. Doberškom je na pravi poti. Ni pa s tem rečeno, da se ne bi dalo še kaj dopolniti.

Ta rubrika je pohvalna in bi Dolenjski list, kateremu ta pohvala tudi pripada, imel prav, ko bi pritegnil še druge ljudi, da bi pisali vanjo.“

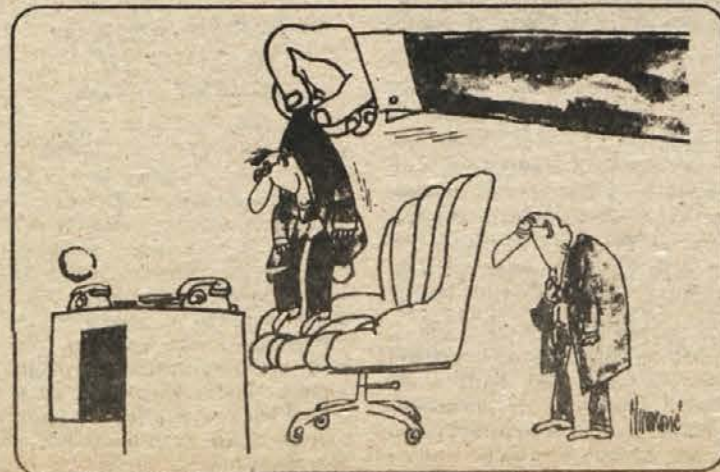
Točenje neustekleničenih vin

V zvezi z razpravo o prepovedi točenja neustekleničenih vin po 51. čl. pravilnika o kakovosti vina (Ur. l. SFRJ št. 17–162/81) obveščamo pridelovalce vina in gostilničarje o naslednjem:

Po prizadevanjih delegatov v skupščini SR Slovenije, izvršnega sveta SR Slovenije, republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pristojne inspekcijske službe na območju SR Slovenije sporočajo, da do preklica pridelovalci vina in gostilničarji še lahko dajejo v promet neustekleničena namizna vina z geografskim poreklom pod pogoji, ki jih določajo predpisi Slovenije. Namizna vina brez geografskega porekla ter kakovostna in vrhunska vina z geografskim poreklom pa so lahko v prometu le ustekleničena. Iz povečanega sledi, da pridelovalci namiznega vina z geografskim poreklom lahko prodajajo svoj pridelek, gostilničarji in drugi potrošniki pa lahko ta pridelek kupujejo še naprej brez stekleničenja.

O stekleničenju in o problematiki, ki je v zvezi s tem vprašanjem, bomo še pisali.

D. T.

Koga moti, da...

(Nadaljevanje s 1. strani)

obveščeni. Slednje bo že v kratkem popravila posebna publikacija, kjer bo podrobneje predstavljeni študij na črnomaljski družboslovni šoli z vsemi njenimi značilnostmi.

Medobčinski svet je sprejel sklep, po katerem naj bi s to problematiko razčistili komunisti iz medobčinske gospodarske zbornice in novomeške enote Zavoda SRS za šolstvo. V posebnem stališču pa je poudarjeno, da je vsak posamični nastop zunaj regije brez poprejšnjega poenotenja stališča prizadetih občin škodljiv in politično nedopusten. I. Z.

ORGANIZIRANA SOSEDSKA POMOČ

V trebanjski občini, kjer je sosedska pomoč zelo razvita, se bodo v kratkem dogovarjali, kako bodo te oblike dela še bolj razvijali. Doslej je v tej obliki organizirano sedelovalno 150 mladih ljudi, okoli 1000 mladih članov Rdečega križa pa je sedelovalo neorganizirano. Na skupnem sestanku socialnih delavk se bodo pogovarjali, kako v organizirane oblike sosedске pomoči pritegniti tudi mlade, ki so doslej delovali mimo organizacije.

O OBČINSKEM PRORAČUNU

Na današnji seji metliškega izvršnega sveta bo beseda tekla o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v prihodnjem letu. Na dnevnem redu je še osnutek proračuna občine za leto 1982, govor bo tudi o ureditvi metliškega sejmšča.

NAJBOLJŠA PRIREDITEV

Regijsko prireditev „Mladost v besedi, pesmi in spretnosti“, ki jo je OK ZSMS Črnomelj organizirala 9. decembra, je posebna republiška žirija proglasila za najboljšo tovrstno prireditev v Sloveniji. Na prireditvi so sodelovali pevski zbor črnomaljske osnovne šole, učenci tamkajšnje glasbene šole, metliški nonet z Matejo Koležnik, recitatorji osnovne šole, vojaki novomeške garnizije, ansambel Karavana, pevka Suzana Gladek ter folklorna skupina iz Vinice.

Kam z mladino?

Posavje: Razkorak med kadri, ki jih iščejo tovarne in prilivom iz šol

Strokovna služba za zaposlovanje v Posavju s sedežem v Sevnici je minulo jesen s težavo zbrala anketne liste predvidenega zaposlovanja v prihodnjem letu. Žal še po urgenci niso vsi vrnili vprašalnikov.

Primerjava kvalifikacijske sestave tistega, kar išče združeno delo, in ocenjenim prilivom mladine iz šol, kaže velik razkorak. Večinoma bi v vseh treh posavskih občinah z odprtimi rokami vzeli tako imenovane ozke profile (v sevniški občini 48 odstotkov vseh zaposlitev, v Krškem 40, v Brezicah manj, t. j. 31 odstotkov). In odkod pričakujejo več mladine? Predvsem bodo to tisti, ki bodo končali, če imenujemo po starem, srednje in triletno poklicne šole. Se bo slabo godilo tudi pripravnikom? Očitno. Priliv iz šol od V. stopnje naprej ocenjujejo na 284 novih strokovnjakov, po pokazanem zanimanju pa namerava združeno delo zaposliti le 25 odstotkov teh ljudi. Nič bolje ni s študenti, ki končujejo šolanje. Bo vse ostalo zgolj pri 277 takih zaposlitvah, ko vemo, da jih bo preostalo še 500!

V teku je še usklajevanje, tako da povsod še niso izrekli zadnje besede. Vseeno zaslužijo pozornost pripravila skupnosti za zaposlovanje, da bi v Posavju vendarle zaposlili več mladih iz šolah kadrov, ki prihajajo iz šol. Ne bi jih smeli pri razpisih toliko izločati z določilom o delovni praksi. Nadalje naj bi omejevali nadurno delo in dosledno razpisovali tudi vsa dela in naloge, ki jih sedaj opravljajo upokojenci in drugi pogodbeni delavci. A. ŽELEZNIK

NAGRADE ZA PRAZNIK JLA

V sodelovanju z OK ZSMS Novo mesto so na tradicionalnem srečanju mladine in pripadnikov JLA v torek dopoldne podelili tudi knjižne nagrade za najboljše spise o JLA. Nagrade so prejeli: osnovnošolci Jožica Peric, Marija Kavsek, Darja Kraševc. Med srednjšolci pa so najboljše spise napisali Gorazd Strajnar, Sonja Govednik, in Alenka Kastelic.

RAZSTAVA O OBOROŽENIH SILAH - V okviru proslav za dan JLA so v črnomaljskem centru srednjih šol pripravili razstavo o ustanovitvi in razvoju jugoslovanskih oboroženih sil z naslovom „Na svoji zemlji“. (Foto: A. Bartelj)

Podaljššan stečaj Jugotanina?

Belinka uresničuje obsežen program sanacije

Z novim letom naj bi se iztekel predvideni rok za stečaj sevnškega Jugotanina. Kot pravi namestnik stečajnega upravitelja Alojz Motore, so zaprosili sodišče, da bi rok podaljšali še za tri mesece.

Kot je znano, je ta edina preostala taninka v državi po rekonstrukciji zašla v velike težave. Ukrepu družbenega varstva je naposled sledil stečaj. Vzporedno tečejo prizadevanja, da bi proizvodnjo vendarle uredili in jo dvignili na načrtovano raven. Ljubljanska Belinka je doslej odkupila okrog 93 odstotkov upniških terjatev in izvaja tudi sanacijo tovarne. Ker vse terjatve, predvsem republiškega in občinskega sklada skupnih rezerv, niso urejene, prosijo za podaljšanje stečajnega roka.

Prvi del sanacije v vrednosti 12 milijonov dinarjev naj bi bil opravljen do aprila prihodnjega leta. Belinka pripravlja investicijski program za sanacijo (ob rekonstrukciji sicer na novo postavljene) energetike v Jugotaninu. To delo, ocenjeno na 40 do 50 milijonov dinarjev, naj bi opravili v letih 1982 - 1983.

V teku je postopek za ustanovitev nove delovne organizacije. Vodenje zahtevnejših strokovnih opravil opravljajo strokovnjaki Belinke. Iz vrst sodelavcev Jugotanina in Belin-

ke se tako postopoma oblikuje skupina, ki bo sposobna zagotavljati normalno poslovanje. Upniški odbor

• Znano je, da je sevniški Jugotanin pripravil do inženiringa Smelt več zahtevkov zaradi neuspele rekonstrukcije. Smelt ni pristal na pogoje arbitraže. Vrednost odškodninskih zahtevkov je visoka, govor je kar o 230 milijonih dinarjev. Jugotaninu ostaja sedaj pot tožbe. To so poverili odvjetniku iz Ljubljane.

je na seji 26. novembra že pristal na podaljšanje stečajnega roka. Računajo, da jim bo ugodil tudi stečajni senat Novem mestu. ALFRED ŽELEZNIK

Valentin Hribar

V sredo, 23. decembra, je bilo na sevnškem pokopališču zadnje slovo od Valentina Hribarja.

Rodil se je 1905 v Podbočju pod Gorjanci. Pred izbruhom zadnje vojne je delal kot tajnik in blaginjski posojilničar v svojem rojstnem kraju. Že maja 1941 je postal član ilegalnega odbora OF v tem delu Krškega polja. Valentinovo delo proti okupatorju ni ostalo skrito. Od leta 1942 do junija 1943 je bil zaprt. Po vrnitvi iz internacije je ponovno nadaljeval delo v OF.

V času povojne obnove je bil nepogrešljiv na številnih odgovornih dolžnostih. Od Kostanjevice, okroglega ljudskega odbora v Novem mestu in okraja v Krškem do Sevnice ga je vodila delovna pot. V Sevnici je deloval 27 let. Nazadnje je bil član komisije za zadeve borcev in invalidov, vrsto let je bil predsednik izvršnega odbora skupnosti socialnega skrbstva, bil je pobudnik za ustanovitev društva za pomoč duševno prizadetim sevnške občine.

Valentina Hribarja je kot nosilca spomenice 1941 pospremila na zadnji poti častna enota JLA. Letos spomladi je prejel zlati znak OF slovenskega naroda. Odlikovan je bil tudi z redom za hrabrost, redom bratstva in enotnosti, redom zaslug za narod, redom dela z zlatim vencem in plaketo Dušana Kvedra-Tomaža, ki ga zaslužnim podeljuje sevniška občina.

TRIMOV PEVCI NASTOPILO V NOVEM MESTU

Med številnimi nastopi, ki jih ima mešani pevski zbor Trimo v domači občini, je treba zabeležiti tudi njihov nastop v novomeškem Domu za ostarele občane. Trebanjski pevci so nastopili v Novem mestu 23. decembra. Nastop ni bil samo primer, kako ponuditi ostarelim občanom kulturni užitek, ampak tudi zgled za sodelovanje med občinami.

PREDAVANJA O DELOVANJU DIVERZANTOV

Sekretariat za ljudsko obrambo pri trebanjski občinski skupščini je pripravil več predavanj za občane, ki še niso razporjeni. Za delavce v združenem delu so pripravili predavanje o delovanju družbeno-ekonomskega sistema v vojni. Za nerazporjene prebivalce v krajevnih skupnosti pa bodo pripravili predavanja o diverzantskem delovanju in o protioleptnem boju. Medtem ko predavanja za delavce že tečejo, bodo za prebivalce krajevnih skupnosti predavanja pripravili po novem letu.

MLADI DOPIŠNIK

KLUB OZN V SEVNICI

Konec novembra smo na osnovni šoli v Sevnici ustanovili klub OZN. Mentor kluba je tovariš Jože Jeke. V klub se nas je vključilo 16 učencev iz šestih in sedmih razredov. Želimo spoznati delo OZN. Ob pomembnejših praznikih bomo prirejali razstave, proslave in oddaje za šolski radio. Proslavili bomo 10. decembra, dan človekovih pravic. Veliko ljudi je, ki žal o tem prazniku vedo premalo. Poizkušali bomo poiskati stike z vrstniki iz neuvrčenih držav širom po svetu.

RENATA ŠTİMEC IN ROK VOVK
KLUB OZN
OŠ SEVNICA

ZA DAN REPUBLIKE

V petek, 27. novembra, smo se učenci naše šole v dveh izmenah zbrali v telovadnici, kjer smo ob dnevu republike imeli proslavo. Kulturni program je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi del je bil posvečen nižji stopnji, učencem od 1. do 4. razreda. Učenci prvega razreda so bili tedaj sprejeti v pionirsko organizacijo. Drugi del pa je bil namenjen učencem od 5. do 8. razreda. Proslava in sprejem cibicabanov so pripravili tudi učenci naše podružnične šole v Birčni vasi.

DUŠICA STOJČIČ, 6.b
OŠ Milka Šobar-Nataša

SKUPŠČINA ŠOLSKE SKUPNOSTI

Pred kratkim smo črnomaljski učenci imeli letno skupščino šolske skupnosti. Poleg delegatov vseh oddelčnih skupnosti so bili navzoči tudi učitelji in nekaj gostov. Po pregledu lanskega dela smo sprejeli nov delovni program in načrt o tem, kako naj bi učenci varčevali. Izvedli smo kulturni program, izšlo pa je tudi glasilo šolske skupnosti. V njem bomo pisali o delovnih uspehih, ki jih bomo dosegli med šolskim letom.

TAMARA STEVANOVIČ

DELAVNO V DOMU

V brežičkem domu učencev trenutno živi in dela 150 učencev, ki so zvečine iz Dolenjske in Bele krajine. Življenje v domu je neprimerno boljše, kot je bilo v starem domu. Prosti čas pestreje preživljamo v novinarskem in literarnem krožku, v krožku ročnih del, v pevskem zboru in v športnih sekcijah. Novinarski in literarni krožek pripravljata domsko glasilo, krožek za ročno delo pa je že pripravil zanimivo razstavo. Dejavnosti so tudi športniki, ki so se izkazali na mnogih prireditvah.

P. RAJER in R. MRVAR
Dom učencev, Brežice

NOVINARSKA ŠOLA

OK ZSMS je organizirala novinarsko šolo za osnovnošolce višjih razredov. Predavanja v domu JLA v Novem mestu smo mladi z veseljem obiskovali. Slišali smo veliko zanimivega, obiskali uredništvo Dolenjskega lista in uredili glasilo Mladi dopisnik. Poskusili smo tudi z radijsko oddajo, skratka novinarska šola je bila zelo koristna. Znanje, ki smo ga pridobili, bomo koristno uporabili pri svojem delu v lietarno-novinarskih krožkih v šoli.

DRAGA RAPUŠ
OŠ Mirna peč

V SPOMIN NA JUNAKINJO

V petek, 18. decembra, smo priredili proslavo v počastitev dneva naše šole, ki ga praznujemo v spomin na 20. december, ko je bila Milka Šobar - Nataša imenovana za narodno junakinjo. Po nji se imenuje naša šola. Delegacija je odnesla lorovor venec k spominski plošči na Natašini rojstni hiši v Gornjih Lazah. Na proslavi sta borca Jože Lužar in Franc Taborški pripovedovala o vojnih doživljajih, tovarštvu, ter o veselih in težkih trenutkih borbe za svobodo.

CVETKA BUTALA
OŠ Milka Šobar-Nataša
Novo mesto

V NOVINARSKI ŠOLI

S prijateljico sva se udeležili novinarske šole v Novem mestu. V domu JLA so nam predavali T. Pirč, S. Dokl, M. Pšeničnik in drugi. Najbolj všeč mi je bilo praktično delo. Pisali smo prispevke za naše glasilo Mladi novinarji in se poučili o šolskih glasilih, o pomenu oglasne deske v šolah, pisali smo novice, članke, nekrologe, komentarje, intervjuje, reportaže, portrete, skratka vse novinarske vrste. Pa to ni še vse, spoznali smo tudi zakon o obveščanju, delo šolskega radia ipd. Ob koncu šole sem se počutila kot pravi mali novinar.

OBNOVLJENA ORGANIZACIJA

V Domu Majde Šilc v Novem mestu smo imeli 18. decembra ustanovni sestanek osnovne mladinske organizacije, katerega so se udeležili mnogi mladinci iz doma in krajevne skupnosti. Sprejeli smo delovni program, izvolili predsedstvo, za predsednico pa Alenko Gerdovič. Veseli smo bili obiska in predlogov tov. Romiha, predstavnika krajevne organizacije ZZB. Po sestanku smo imeli ples. ZVEJZDANA ČULIG
Novo mesto

EKSKURZIJA V „BETI“

Tretješolci smo obiskali delovno organizacijo Beti, kjer smo si ogledali del proizvodnje. Na vsa vprašanja smo dobili odgovore, ob končanem obisku pa še vrečko krpic. Naslednji dan se je naš razred spremenil v šivalnico. Učili smo se šivati krpice skupaj, prišli gumb in drugih šivalnih opravil.

ZVONKO KEŽMAN
OŠ Dobova

KOORDINACIJSKI SVET MLADIH

Prek 200 mladih iz IMV se je udeležilo ustanovne programske konference koordinacijskega sveta ZSMS za to delovno organizacijo, ki je bila 16. decembra v domu JLA. Osnovne organizacije ZSMS v IMV sicer delujejo samostojno, koordinacijski svet pa jim bo pri tem pomagal in usklajeval njihovo delo in interese.

PROSLAVA Z VOJAKI

V četrtek, 26. novembra, smo imeli učenci novomeške srednje zdravstvene šole v domu JLA proslavo v počastitev dneva republike. Peli so člani pevskega zbora naše šole, mešani recital pa so pripravile učenke v sodelovanju z vojaki. Dve učenki sta nam zapeli in zaigrali na kitaro. Veselo smo se nasmejali skeču, ki so ga pripravili vojaki. Proslava nam je bila zelo všeč in želimo si še več takih prireditev v sodelovanju z vojaki.

MARINKA SOTLER

SLOVESNO V BOLNIŠNICI

25. novembra je bila v jedilnici Splošne bolnišnice Novo mesto proslava ob dnevu republike, ki so se udeležili tudi upokojeni zdravstveni delavci. Učenke zdravstvene šole smo jim pripravile kratek kulturni program, nastopil pa je tudi naš pevski zbor pod vodstvom tovarišice Dobovškove. Po programu je spregovoril direktor bolnišnice, ki je upokojence seznanil z razvojem bolnišnice v zadnjih dveh letih.

MARINKA SOTLER

NOVOLETNI PROGRAM

Pred dnevi sta nas obiskala Silvester Mihelčič in Toni Gašperič. Izvedla sta zanimiv in pester kulturni program: uživali smo v glasbi Mihelčiča in se smejali nečaku tete Mare.

SABINA KUKOVICA
OŠ Artiče

RAZSTAVA EKSLIBRISOV

Na razstavi ekslibrisov v Komendi je bil med 3.000 primerki tudi ekslibris, ki smo ga izdelali na naši šoli. Za nas je to pomenilo veliko priznanje. Letošnja mednarodna razstava je bila zelo kvalitetna.

DARKO UMEK
OŠ Artiče

IZLET IN OBISK

Taborniki iz Vavte vasi so v zadnjem času organizirali izlet na Kulovala sela, ki ga je polkarilo slabo vreme, in obisk muzeja v Novem mestu. V njem smo si ogledali razstavljene predmete in se poučili o življenju od starih časov do danes. Muzej si je res vredno ogledati.

M. MERVAR in D. KULOVEC
Vavta vas

MARLJIVI TABORNIKI

V soboto, 19. decembra, smo imeli taborniki letno konferenco, na kateri smo pregledali plesni tečaj in začrtali bodoče. Najbolj marljivo vodu in vodnikom smo podelili priznanja, čebulice in medvedki pa so dali taborniško prispego. Po konferenci smo imeli krajši kulturni program, čajanko in ples.

MATEJA PAVLINIČ
OŠ Črnomelj

PLESNI KROŽEK

Novembra in decembra smo na naši šoli organizirali plesni tečaj za učence sedmih in osmih razredov. Tečaj smo organizirali zato, da bomo za novo leto znali veselo zarajati.

DARINKA FINK
OŠ Dol. Toplice

Še zmeraj premalo indok centrov

Indok naj ne bo služba za biokrate - Ni stabilizacijsko, če varčujemo pri obveščanju

Le slaba polovica slovenskih občin je ustanovila indok centre. Tudi tam, kjer jih že imajo, še niso povsod tisto, kar naj bi bili, se pravi banka informacij za pomoč delegatom pri odločanju. Nasprotno: marsikje so indok centri le nekakšna pomoč strokovnim in pravnim službam. „Nismo še razbili odtujenih centrov moči, zato so se začeli idnok centri razvijati v službe teh centrov,“ je poudaril v razpravi na seji komisije za informativno-propagandno dejavnost pri medobčinskem svetu ZK Ljubljana-okolica minul tetrtek predsednik te komisije Karlo Lemut.

Na seji je bilo ugotovljeno, da po toliko letih ne bi smelo biti več prostorskih, materialnih in kadrovskih problemov za ustanovitev teh služb v vseh občinah. Menili pa

so tudi, da indok centrom ni treba že ob ustanovitvi dati dokončne podobe, ampak jih je treba dograjevati postopno.

Nadalje so ugotovili, da v regiji ni več občin, ki ne bi imela svojega glasila. Tudi ta glasila naj bi naredila več za delegatsko obveščanje. Delegatski sistem kaže tudi slabosti, ker delegat ne dobi kritičnega materiala, v katerem je nakazana tudi možnost različnih rešitev. Zdj se lahko odloča v glavnem le za en predlog. Tudi ne bi smeli poudarjati enotnosti, s katero lakiramo zadeve. Ni namreč nujno, da imajo vedno prav najvišji organi.

Kovinarji uspešni na tujem

Krmeljska Metalna ima naročila za Egipt in Irak

V velikanski hidrocentrali v egiptovskem Asuanu in Hadita v Iraku bodo vključeni pomembni sklopi, izdelki Tovarne lahkih konstrukcij iz krmeljske Metalne. V znamenitem asuanskem jezu bodo rešetke in zapornične table ter deli za sidranje, ki jih bo kasneje zalil beton. Pri iraški hidrocentrali gre še za večja naročila. Kovinarji tehtajo vse v tonah, za Asuan naj bi vse skupaj tehtalo 310, za Irak pa 583 ton. Krmeljska Metalna, ki predlani domala še ni poznala izvoznih poslov, bo tako v letu 1982 dala pomemben prispevek k našim izvoznim naporom.

Zadeva je še tembolj pomembna, ker se bodo dela na Bližnjem vzhodu v približno enakem obsegu nadaljevala tudi v letu 1983. Krmeljčani se vključujejo v izvozni posel z zahodnonemškimi Kamagom. Ta tvrdka je znana izdelovalka težkih transporterjev za notranji transport v jeklnah in livarnah. Krmeljčani so nemški tovarni že letos kooperant za 3,5 milijona dinarjev. Možnosti so, da bi že prihodnje leto to sodelovanje povečali na vrednost 2 milijonov zahodnonemških mark. Še pomembnejše je to, da bo Metalna s to kooperacijo vršila nadomestni uvoz zahtevnih

naprav. Tako bodo naše jeklarne in livarne na domačem trgu dobile izredno iskano opremo. A. ŽELEZNIK

PRIZNANJA AKTIVISTOM VOS - V počastitev 40-letnice vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije je bila 19. decembra v sejni sobi Zavarovalnice Triglav v Novem mestu slovesnost, na kateri so aktivistom Varnostne obveščevalne službe v OF in NOB na Dolenjskem podelili državna odlikovanja. Mnogi med dobitniki priznanj so v službi varnosti države delovali do današnjih dni. Krajši kulturni program so pripravili pionirji OŠ Katje Rupene. (Foto: J. Pavlin)

Bolje ko republika

Kljub temu petletni načrt ni v celoti uresničen

Delegatski sistem se je utrdil, pokazal svojo moč in sposobnost, v njegovem delovanju pa je tudi nekaj pomanjkljivosti. Taka je na kratko ugotovitev poročila o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov v občini Kočevje, o katerem razpravljajo te dni na sestankih raznih organizacij; delegati zborov občinske skupščine pa bodo spongorirali o njem na seji 29. decembra.

Na isti seji zborov občinske skupščine bodo razpravljali še o izpolnitvi srednjoročnega plana razvoja občine od 1976 do 1980 (načrtovani cilji niso bili v celoti doseženi, kljub temu pa so bili v občini doseženi v glavnem boljši rezultati kot v republikli). Na dnevnem redu je še sprejem predloga izhodišč o razvoju občine v letu 1982, poročilo o podpisanih sporazumih in dogovorih ter njihovem izvajanju, informacija o poslovnem uspehu OZD s področja družbenih dejavnosti, osnutek družbenega dogovora o financiranju krajevnih skupnosti v ljubljanski regiji in več drugih zadev.

Dragi dedek Mraz

Kaj bi radi povedali dedku Mrazu za novo leto

Novo leto se bliža in dedek Mraz je najbrž že na poti. Zdjaj je trenutek, da mu povemo, kaj bi radi.

Le povejmo mu, da bi radi kupili kavo, to presneto kavo, ki je ni mogoče dobiti, čez mejo pa tudi ne več prenašati tako, kot smo jo lahko prej. Pa kaj kava, kupiti ni mogoče tudi motornih žag, trgovcem manjka rezervnih delov za prenekatere kmetijski stroj, čeprav imamo polna usta o pomenu in potrebi po intenzivnem kmetijstvu. Povejmo ljubemu dedku Mrazu, da je prav, če smo se spomnili, kako se ne da živeti preko zmožnosti, vendar pa nas zagrozi, da bomo nosili dolge brade, če ne bomo mogli pri nas kupiti mrežic za brivnike in navadnih britvic. Morda bo znal dedek Mraz šepniti v ušesa nekaterih, pa se bodo nehali voziti v službe z družbenimi vozili. Potožimo o vsem tem dedku Mrazu. Gotovo nas bo slišal. Najbrž je on edini, ki nas bo sploh hotel poslušati.

M. LUZAR

pisma in odmevi

TEKMOVANJA ZA ZNAČKE

V petek, 18. decembra, smo imeli na šoli tekmovanja za srebrno, bronasto in zlato značko „Preprečimo požar“. Tekmovanja se je udeležilo veliko učencev. Vsi, ki so uspešno odgovarjali na težka vprašanja, so dobili dovolj točk in osvojili katero od značk.

NATALIJA LUNAR
OŠ Črnomelj

ŠOLSKO PRVENSTVO

V soboto, 19. decembra, smo imeli v športni dvorani CSS v Črnomlju šolsko prvenstvo v namiznem tenisu. Zmagala sta učena iz osmega razreda Matkovič in Klemenc. Oba bosta nastopila kot zastopnika naše šole na občinskem tekmovanju.

PETER ŠUJICA
OŠ Črnomelj

Gabrsko pismo dedku Mrazu

Tri velike želje, da o drugem ne govorimo

Ne boš verjel, ampak je res, da Gabrčani, odkar so nas oklicali za samoupravljajce, še nikoli nismo tako težko pričakovali tvojega časa kot letos. Toliko stvari se je namreč nabralo v tem letu, da je za tvoj prihod napočil že skrajni čas.

Naprej te prosimo, če bi se v tvojem košu daril znašalo za nas pojasnilo, kako je mogoče, da smo iz perspektivne industrije na mah postali nacionalni gospodarstveniki. In pri tem nam tudi pojasni, če smo za to res krivi mi, kot slišimo na najrazličnejših sestankih. Mi tega namreč ne razumemo. Saj delamo prav tako, če ne celo bolje, kot smo delali vsa ta leta nazaj! In med nami je v glavnem prav toliko tistih, ki tudi zdaj stojijo križemrok, kot so to počeli vseskozi doslej. Kako je torej mogoče, da se je naš gospodarski rezultat kar čez noč spremenil iz pozitivne ničle v milijardne izgube? Tembolj nas to zanima, ker so nam venomer govorili, da bo naš vsakdanjik lepši, ko bomo „veliki“. No in zdaj to: veliki smo samo po izgubah...

Veš, dragi dedek, nas ta stvar kar malce skrbi. Res je, da znamo to včasih utopiti v kozarčku letošnje (hvala bogu) dobre šmarnice, vendar to pomaga bolj za kratek čas. Naslednje jutro, ko se naše glave kolikor toliko

zbitrijo, nas skrbi spet prevzamejo. Torej te prosimo, da bi nam za novo leto prinesel tudi razlago, kako se bomo rešili te velike godlje. Pa ti ni treba pisati 360 in kdo bi vedel koliko strani še, tako da te od Gabrja do Ljubljane živ krst ne bi razumel. Z enim samim listom pisanja bomo čisto zadovoljni.

Naša tretja velika želja je, da bi nam povedal, koliko časa še bo tak red, da bomo na šihu delali samo za „socialno zavarovanje“ in izgube, potem pa cele popoldneve in noči garali, kmetovali in „šušmarili“. Povej nam, kdaj bomo končno lahko na „šihu“ zaslužili toliko, da bomo popoldne lahko počivali in naslednji dan spet poprijeli z vsemi močmi!

Tako, dedek. Kot vidiš, te letos nismo „morili“ z asfaltom, po katerem lahko natanko ugotoviš, kje se konča brusniška in kje začne gabrska cesta pa s telefonom, v čigar imenu smo v Gabrju ustanovili pravcati „Klub izbrancev“ (vsemu socializmu navkljub) in podobnimi „malenkostmi“. Tembolj ti bomo zato od srca hvaležni, če boš izpolnil naše glavne želje. Kajpak pa nam ne pozabi prinesiti tudi zdravja in novih moči, tako da bi ti drugo leto lahko napisali vedrejšo pismo.

Srečno v letu 1982!

IVO KULJAJ

Sto let predhodnika RIKO

Današnji RIKO je zrasel iz skromnih delavnic, ki jih je pred 100 leti ustanovil mojster Jakob Oražem

Jeseni 1881 je odprl svojo delavnico ključavničarske in kovinske obrti v Ribnici Jakob Oražem. Iz Oražmovih delavnic se je po drugi svetovni vojni razvil današnji RIKO, ki je eno najuspešnejših ribniških podjetij.

Pred 100 leti je torej v majhnih delavnicah na Veliki mlaki v Ribnici začel pridno delati Jakob Oražem. Bil je naprednjak in neprestano je razmišljal, kaj bi se naredil za napredek svojih delavnic in Ribnice.

Postopoma si je opomogel in je prezidal večje delavnice. Leta 1907 je začel izdelovati električno, ki jo je postopoma usposobil, da je že leta 1909 dajala tok ribniškim hišam in javni razsvetljavi. Prevzel pa je tudi napeljavno in vzdrževanje vodovoda od zajetja pri Svetem Frančišku do Ribnice.

Leta 1906 je bilo v Ribnici ustanovljeno telovadno društvo Sokol. Tista leta so ustanavljali taka telovadna društva tudi po drugih večjih krajih. Podjetni Oražem je takoj spoznal, da se da tudi tu kaj zaslužiti, in je začel skupaj s svojimi petimi sinovi izdelovati – telovadno orodje. Ustanovil je „Tvornico telovadnega orodja Jakob Oražem, Ribnica na Dolenjskem“ ali okrajšano JOR. To okrajšavo oz. zaščitni znak vidimo še danes na mnogih starejših orodjih v naših telovadnicah. Pri JOR so izdelovali najprej klasično telovadno orodje, nato pa vse, kar sta potrebovala razvijajoča se telovadba in šport.

Med prvo svetovno vojno, 25. julija 1915, je velik požar uničil večino hiš na Veliki mlaki in tudi vse objekte in naprave tovarne JOR, razen tega pa še več hiš in gospodarskih poslopj ob obzidju ribniške graščine na Mali mlaki. Po razpadu Avstrije in ustanovitvi Jugoslavije je Oražem obnovil delavnice. Njegova delavnica je bila takrat edina v Sloveniji, ki je izdelovala telovadno

orodje. Pozneje so sicer nastajale še nove, a večina telovadnic v Jugoslaviji je bila opremljena s proizvodi JOR. To velja za društvene telovadnice, telovadnice vojske in še posebej mornarice.

Kasneje se je začelo uveljavljati smučanje. Takoj so v JOR ustanovili oddelek, ki je izdeloval smuči, vezi, palice in ostalo opremo, razen tega pa še športne sani.

Ogromno je vsega, kar je delal in izdeloval Jakob Oražem. Veliko je naredil zase, za Ribnico in razvoj ribniškega gospodarstva. Precej takega poslovnega duha, ki se zna prilagajati razmeram na trgu, se pravi potrebam ljudi, manjka danes našim delovnim ljudem pa tudi vodstvenim delavcem v delovnih organizacijah.

ANDREJ ARKO – JOHANOV

MIKČEVA JAMA

Pod vodstvom izkušenega jamarja Toneta Trameta smo se odpravili v Mikčevo jamo ob Krki. Do Ločne, kjer je vhod v jamo, smo šli peš. V jami smo si ogledali kapnike, zavese in druge sigaste tvorbe, videli smo nekaj jamskih živali, žal pa tudi sledove zezatelelih gostov, ki so lomili sigaste tvorbe in čakali po stenah. Iz jame smo se vrnili utrujeni in umazani, vendar polni novih doživetij.

G. MEDLE in A. BARTELEJ
OŠ Grm, Novo mesto

MOJ PRVI OBISK JAME

Odrava petih jamarjev našega jamarskega krožka je obiskala jamo v Hrušici. To je bil moj prvi obisk v kraški jami. Bil sem navdušen nad lepoto podzemeljskega sveta, še posebno pa zato, ker smo nekaj malega jame tudi na novo raziskovali.

MILAN KNAP
OŠ Grm, Novo mesto

OKOVJE SKOZI STOLETJA – V mali dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu so odprli minuli petek gostujočo razstavo Gorenjskega muzeja iz Kranja z naslovom „Okovje“. Zanimivo si je ogledati, kakšne mehanizme si je izmisljal človek skozi stoletja, da bi varoval svoje imetje, in kako so se spreminjale oblike ključev, ključavnic in okovja od rimskih časov do danes. Razstavo si je še pred otvoritvijo ogledal tudi Aleksander Marodič, znani pisec komedij in humorističnih televizijskih nadaljevanj. (Foto: I. Zoran)

Načrti Belokranjskega muzeja

Radi bi dopolnili muzejske zbirke, prikazali tesne stike med Slovenci in Hrvati – V Črnomlju dve zbirki: Črnomelj med NOB in pomembni Belokranjci

Belokranjski muzej, edina profesionalna kulturna delovna organizacija v metliški občini, je letos praznoval 30-letnico delovanja. V 18 prostorih v metliškem gradu si obiskovalci lahko ogledajo predstavitve naravnih značilnosti Bele krajine, bogato arheološko zbirko, kulturno-zgodovinsko zbirko, nadalje galerijsko, etnološko zbirko, zbirko NOB ter kulturno zbirko.

Poleg stalnih zbirk ima muzej še veliko drugega gradiva, ki ga predstavi na raznih občasnih razstavah. Prav tako si muzej ustvarja pomembno strokovno knjižnico, ki poleg starejših izdaj literarnih del hrani zlasti strokovne zgodovinske, etnološke in arheološke knjige.

Belokranjski muzej skrbi še za muzejsko zbirko v Semiču, kjer so razstavljene kulturnozgodovinska, etnološka in zbirka NOB, od nedavnega pa še vinarska zbirka, za Zupančičevo spominsko zbirko v Vinici ter za slovenski gasilski muzej v Metliki.

Belokranjski muzej si bo prizadeval dopolniti muzejske zbirke tako, da bo vidna zgodovinska zakonitost razvoja družbe; prikazati je treba tesne stike med Slovenci in Hrvati na tem območju in njihove bratske odnose, zlasti med NOB, isto velja za stike Bele krajine z Zumberkom. Ena pomembnih nalog je tudi nadaljnje pospešeno zbiranje muzejskega gradiva, saj ga je le tako moč zavarovati pred uničenjem. Zbirali bodo gradivo o pomembnih Belokranjcih, kar naj bi bila osnova za muzejsko zbirko v Črnomlju. V

načrtu imajo še izdajo katalogov ali zloženek ob razstavah, vodnik po oddelku NOB, prospekt muzeja, razglednico z značilnimi belokranjskimi motivi. V Črnomlju želijo odpreti zbirki Črnomelj med NOB in pomembni Belokranjci, vendar bo najprej treba dobiti ustrezne prostore. Da bi imel muzej popolno strokovno zasedbo, bi morali zaposliti še zgodovinarja, umetnostnega zgodovinarja in arheologa. To pa je res dolgoročna usmeritev, želje, ki za sedaj še niso uresničljive.

A. B.

POMEMBNA PRIDOBITEV – Pred slabim mesecem odprta galerija v metliškem gradu je pomembna pridobitev za razvoj likovnega življenja v Beli krajini. Razstava del udeležencev poletne, prve belokranjske slikarske kolonije, s katero je galerija začela delovati, je imela med obiskovalci velik odmev.

Veljava koncertnih poslovalnic

Za novega predsednika Skupnosti koncertnih poslovalnic Slovenije je bil izvoljen Novomeščan Boris Savnik – V osmih letih in pol okoli 6.000 prireditvev

Novi predsednik Skupnosti koncertnih poslovalnic Slovenije je Boris Savnik, v. d. tajnika novomeške Zveze kulturnih organizacij. Izvoljen je bil na nedavni skupščini, na kateri so najprej razpravljali o poročilu dosedanjega predsednika dr. Henrika Neubauerja in o delu skupnosti od ustanovitve leta 1973, zatem pa sprejeli nekatere sklepe.

Ugotovljeno je bilo, da se v okviru skupnosti, ki združuje trinajst koncertnih poslovalnic, med drugim tudi Črnomajsko in novomeško, vrstijo prireditve vsako leto v kakih 200 slovenskih krajih. Nastopa okoli 200 slovenskih umetnikov in skupin, nekateri celo po več desetkrat na leto. Od ustanovitve je skupnost posredovala po Sloveniji približno 6.000 prireditvev, ki so imele milijon in pol obiskovalcev.

Sprva je skupnost posredovala predvsem glasbene prireditve, kasneje pa je vključevala še druge umetni-

ške zvrsti. V zadnjem času se povečuje zlasti število nastopov dramskih umetnikov na samostojnih večerih, nastopov baletnih, folklornih in drugih skupin. Zanimiv je tudi podatek, da je skupnost posredovala

nastope slovenskih umetnikov in ansamblov v tujini.

Na skupščini je bilo sprejetih več sklepov in stališč. Omeniti velja predvsem poziv slovenskim koncertantom, naj poslej vključujejo vsaj po eno delo slovenskih skladateljev, in sklep o ustanovitvi nagrade, imenovane po pokojnem Ferdu Filipiču. Poleg tega so na skupščini zahtevali, da se delegati skupnosti vključijo v novo kulturno skupnost Slovenije.

„DIREKTEN PRENOS“

Komaj je bila v Ljubljani premiera satiričnega paternostra Miloša Mikelna pod naslovom „Neposredni prenos“, že je taista predstava napovedana v sevniški Lisci. Znani igravec Zlatko Sugman z omenjenim delom nastopil v jedilnici Lisce v soboto ob 17. uri.

„Samorastniška beseda“ si uspešno utira pota do sodelavcev in bralcev po vsej Sloveniji.

Lep večer v Trebnjem

Na sobotnem recitalu „Samorastniške besede“ so nastopili igralka Iva Zupanič in Boris Cavazza ter harmonikar Milan Stante – Revija na voljo za 50 dinarjev

Izid letošnje „Samorastniške besede“ so v Trebnjem počastili z literarnim večerom v soboto, 19. decembra, v zgornji avli osnovne šole Jožeta Slaka-Silva. Pesmi Milana Marklja, Lidije Gačnik, Marjance Colarič-Kočevar, Aleksandra Isteniča, Jožeta Sevljaka, Danicla Brkiča, Marka Gl. Elsnerja, Mira Tičarja, Jožeta Sajeta, Ivana Zorana, Ivana Škofljanca, Rudija Robiča in Ivana Gregorčiča ter prozo Franceta Režuna in Vesne Rečnik sta brala znana slovenska igralka Iva Zupanič in Boris Cavazza. Recital je z glasbenimi vločki popestril harmonikar Milan Stante.

Kljub slabemu vremenu je priredi-

tev obiskalo precej ljubiteljev poezije in proze, ki so mogli uživati ob interpretacijah v „Samorastniški besedi“ natisnjenih verzov in proznih sestavkov, kakor tudi ob bolj ali manj prilagojenih glasbi. Obenem so obiskovalci lahko spoznali vsaj delček naporov, ob katerih v Trebnjem nastaja omenjena literarna revija, ki je po svojem pomenu in namenu še vedno svetla izjema na Slovenskem. Revijo, ki je obogatena z reprodukcijami del Sandija Leskoveca in Lucijana Rečiča, ustvarjalec iz trebanjske občine, jbylo moč tudi kupiti obenem z novoltnimi voščilnicami, ki so izšle hkrati s „Samorastniško besedo“.

kultura in izobraževanje

Komaj kaj več kot pokušnja

V počastitev letošnjega dneva JLA se je zvrstilo v Novem mestu več kulturnih prireditev. Mednje šteje tudi literarni večer, ki so ga priredili 16. decembra v Domu JLA. Ta v več pogledih zanimiva prireditev je za dobro uro združila slove iz vrst novomeške mladine, pripadnikov JLA in nekaterih, rekli bi, vsaj na Dolenjskem uveljavljene besedne ustvarjalce. Druga značilnost ure poezije, kakor je nekdo imenoval to srečanje, se je zrcalila v tem, da je del nastopajočih bral svoje v srbohrvaščini pisane verzice. Slednji so bili tudi deležni večje pozornosti med občinstvom, ki so ga zvečine sestavljali vojaški novomeške garnizije. To pa je bila hkrati tudi slabost večera. Ugotoviti je moč, da poslušalci od slovenskega dela prireditve niso veliko odnesli, akoravno so bili v njem predstavljeni najboljši verzi tega literarnega večera. Zato se je že med potekom ure poezije pokazala potreba, da bi morale biti vse stvari prevedene ter predstavljene v izvorniku in prevodu. Šele potem bi lahko rekli, da so taki večeri v celoti smiselni. Ker pa je bila tovrstna prireditev prva od zamišljenih, moremo prirediteljem oprostiti očitno improvizacijo. Nekoliko preveč improvizirana in stereotipna so bila tudi vprašanja, zastavljena ustvarjalcem, zato ti tistim, ki jih vprašanja poezije bolj zanimajo, niso mogli postreči s čim več kot s slabo domišljenimi odgovori.

I. Z.

Uradovanje ob knjigah

Mokronoški zaplet se je končal s kompromisom: sestanki KS in organizacij bodo kar v knjižnici

Občinska matična knjižnica v Trebnjem je uredila več izposojevališč v krajevnih skupnostih. Mokronoško, ki premore okoli 2.500 knjig, je bilo odprto pred štirimi leti. Pri delih je gnotno pomagala kulturna skupnost, ki je dala prostor prepleskati in ga opremila s potrebnim inventarjem. Zdjaj je izposojevališče odprto enkrat na teden in je, kot trdijo, zadovoljivo obiskovano.

Pred dnevi so sporočili, da je malo manjkalo, pa bi knjižnico izrinili iz sedanje sobe in jo namestili v precej manjšem ter vseh pogledih nefunkcionalnem prostoru. V Mokronogu so si namreč nenadoma domislili, da bi bil knjižnični prostor praviš za sestanke krajevnih skupnosti in drugih dejavnikov. Ko so sklep o svoji odločitvi sporočili v Trebnje, je bil ogenj v stehi. Kazalo je, da ognja ne bo tako lahko pogasiti, saj sta se matična knjižnica in občinska kulturna skupnost mokronoški nameri odločno postavili po robu.

Besedna vojska, v kateri sta si obe strani zmetali v obraz vse možne argumente, je trajala nekaj tednov. Naposled je zmagala razsodnost, prizadeti pa so se sporazumeli za kompromisno re-

šitev. Dogovorili so se, da knjig ne bodo selili nikamor, ampak da bo oseba, ki bo opravljala dela za krajevno skupnost, uradovala kar med knjigami. Še več, uradujoči predstavnik krajevnih skupnosti bo smel med svojim službenim časom celo poseči na police in postreči vsakogar, ki bi si želel knjigo izposoditi.

Tako so v Mokronogu ubili kar dve muhi na en mah: krajevna skupnost je prišla do ustreznih prostorov, knjižnica pa do novega knjižničnega aktivista.

I. Z.

Pomemben sklep v Mokronogu: knjige sestankujočih iz krajevnih skupnosti ne bodo motile.

Krajani krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem žive ob Cesti bratstva in enotnosti. Ta jim odpira pot v svet, sami pa, vsaj tako so rekli na začetku našega uredništva v gosteh, v katerem smo sodelovali novinarji Marjan Bauer, Jože Simčič in Jožica Teppey, ostajajo na robu razvoja. In prav zato si morda pogosto zažele, da bi se kolone avtomobilov, ki drve po cesti, vsaj za hip ustavile in se pomudile na vratih v Slovenijo. Radi bi jih pozdravili, jim zaželeli srečno pot pa morda tudi pokazali, kaj vse so že naredili v povojnih letih. Kasneje se je namreč iz njihovih pripovedi izluščilo, da jih napredek le ni obšel v prevelikem loku. In k napredku so veliko pripomogli tudi sami.

Občutek, da so na robu sodobnega dogajanja, verjetno ni zrasel šele v zadnjem času. Usoda krajev in ljudi, ki žive ob velikih prometnih žilah, je skoraj v vseh časih in krajih enaka. Mimo njih vrvi „veliko“ življenja, njim samim pa se zdi, da vedno čepa na mestu. Tako je bilo tudi nekoč, ko so po Savi še plule ladje. Potem je šlo življenje spet naprej in v drugi polovici prejšnjega stoletja je ladje spodrinila železnica.

Kot spomin na stare čase, ko je bil na Savi živahen promet, še danes deluje brod. Tudi po stokrat na dan premeri reko, saj se brodnik odzove na vsak klic, pa čeprav ga liče en sam potnik. In brod ni kar tako. Ne povezuje samo ljudi s Hrvaške in Slovenije, ampak tudi preteklost in sedanost. Sedanjost pa je v krajevni skupnosti Jesenice čas, ko krajani razmišljajo in snujejo, kako naprej.

Krajevno skupnost Jesenice na Dolenjskem nam je predstavil predsednik njene skupščine Ivan Leskovec. Zvedeli smo, da ima 1350 prebivalcev, ki živijo v šestih vaseh: v Obrežju, Jesenicah, Novi vasi, Breganskem selu, Ribnici in Podgračnem. Zaposlenih je 400 občanov, od tega polovico v brežiški občini in polovico na Hrvaškem od Samobora do Zaprešiča in Zagreba. Na slovenski strani imajo: Tehnični remontni zavod, Kovinoplast, Obrtno zadrugo Metalgrad ter Gradbeno operativni inženiring. S kmetijstvom se jih preživlja zelo malo. Glavni dohodek jim daje mleko, ki ga preko Agrarie pošiljajo na ljubljansko tržišče.

uredništvo v gosteh:

JESENICE NA DOLENJSKEM

življenje vendarle ne teče mimo

BOLJ BOGATI KOT V RESNICI?

„Naša največja težava je v tem, da nas prikazujejo bolj bogate, kot smo v resnici,“ je razpletal svoje misli predsednik Leskovec. „Res je veliko ljudi zaposlenih, vendar se kljub temu steka zelo malo denarja v blagajno krajevne skupnosti. Obrtniki in podjetja zaposlujejo precej delavcev s Hrvaškega in tako KS ne dobi tistega denarja, ki bi ga sicer lahko spravila v svoj žep. Pri krajsani smo tudi zato, ker hrvaška podjetja za naše delavce ne nakazujejo prispevka na zaposlenega, kot je to dogovorjeno v slovenskih občinah.“

Naša krajevna skupnost razpolaga z zelo skromnimi sredstvi. Na leto dobi komaj 110 tisočakov, kar zadostuje le za enkratno posipanje cest. Delegacija se na račun teh potreb odreka svojemu deležu, saj tudi ona želi, da bi s tem denarjem čimveč napravili.“

Življenje v krajevni skupnosti Jesenice je zelo razgibano in živahno. Spodbujajo ga družbenopolitične organizacije in društva. Pehvalili so se z delavnostjo Socialistične zveze in ZK ter z močnim mladinskim aktivom s sedežem v Breganskem selu. Rezervni starešine in borci imajo skupno organizacijo s sosednjo KS na Veliki Dolini. Med društvi imajo največjo tradicijo gasilci, katerim je v domu že zdavnaj zmanjkalo prostora za priznanja in diplome. V sejni sobi so vse stene prekrite z njimi, a še so jih morali nekaj shraniti na podstrešju. Gasilski dom je edini prostor, kjer se ljudje lahko zbirajo, vendar jih spravijo pod streho največ 80. Volivcev imajo desetkrat toliko, zato morajo sklicevati zbere po vaseh. Dom nameravajo razširiti. Načrte so si prikrbela in zdaj čakajo, čeprav bi nujno potrebovali prostor za delo komisij, za civilno zaščito in društva.

NEZDRAVA PITNA VODA

Pri svetu krajevne skupnosti imajo komisije za ceste, za vodovod, za telefon in elektrifikacijo. Trenutno jih močno skrbi nezdrava pitna voda na Obrežju in Jesenicah. Kot je povedal Mirko Papič, se vanjo stekajo fekalije z Velike Doline. Na kraškem svetu tega ne morejo preprečiti. Takrat, ko so vodovod napeljali, se to še ni pojavljalo. Vodo-

vod za Jesenice in Obrežje bodo dali v upravljanje Komunalnemu in obrtnemu podjetju iz Brežic, ki bo verjetno prevzelo še Novo vas.

Tudi z elektriko imajo težave. Odpoveduje jim omrežje, ki so ga napeljali 1946. leta. Zamenjati ga bodo morali povsod, razen v Bregani in Breganskem selu, je povedal Slavko Kolar. Potožil je tudi zaradi telefona. Mrežo še kdaj zgraditi v lastni režiji, vendar niso našli razumevanja pri PTT podjetju v Novem mestu. Če bi jim tam prikrbela projekt, bi svojo zamisel že uresničili. Za napeljavo telefona je v krajevni skupnosti veliko interesentov. Trenutno je 40 naročnikov, lahko pa bi bil še kdo zraven, če bi jim pošta hotela prislusniti. Hiše, v katerih nihče ne stanuje, so obdržale telefon in do zdaj ni nikomur uspelo, da bi na ta račun prišel vsaj do dvojčka.

Zadnje čase so veliko razpravljali o otroškem vrtcu. Prostore zanj imajo v kleti stanovanjskega bloka na Veliki Dolini, kjer se otroci pogosto prehladijo. Zdaj dograjujejo šolo in prostore za vrtec, ki pa naj bi bili le začasni. Starši iz ravnine zelo neradi vozijo otroke v hrib, zlasti še, ker je cesta pozimi izredno nevarna. Želja vseh prebivalcev jeseniške krajevne skupnosti je, da bi pozneje vrtec stal v Novi vasi. Skozi to naselje se namreč vozijo na delo tudi vsi zaposleni starši z Velike Doline.

TUDI STANOVANJSKI STOLPIČ

Krajani bi radi dočakali dan, ko bodo na slovenski strani postavili prvi stanovanjski stolpič. Upajo, da ga bo začel graditi Remontni zavod. Vanj se bo priselil marsikateri domačin, ki stanuje zdaj na Hrvaškem. Prav zato, ker so na meji, bi se krajani radi izenačili s sosedi, ki imajo marsikaj bolje urejeno. Predvsem ne morejo razumeti, da dobiva KS Jesenice tako malo denarja, saj je letos samo Metalgrad odvedel družbi od registracije računov dobrih 12 milijonov dinarjev.

Nič kolikokrat so poudarili, da so vsak dinar pripravljeni oplemeniti z delom in finančnim deležem. Preden je občina razpisala četrti samopriskrbevek, so nameravali vpeljati svojega v krajevni skupnosti. Tedaj so jim odsvetovali, ker bi bila bremena prevelika. O njem še vedno raz-

mišljajo, da bi ga uvedli, ko se bo izteklo zadnjih pet let. Toliko stvari potrebujejo, zanesejo pa se lahko le nase. Imajo svojo enoto teritorialne obrambe ter civilno zaščito z vsemi možnimi enotami, vendar so zares dobro opremljeni edino gasilci. Prepričani so, da si zaradi meje in avto ceste zaslužijo več pozornosti v domači občini.

Krajani radi pomagajo pri opravljanju del, malo manj prizadevni pa so, kadar je treba priti na sestanek, je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Anton Prosenik. Tako so se nedavno udeležili gradnje ograje okoli pokopališča, kjer so prispevali 1600 ur prostovoljnega dela in za vsak grob tisoč dinarjev prispevka. Krajani pomagajo tudi, ko je treba popraviti vaške poti. Vendar ta oblika dela ni šele od zdaj. Veliko so pomagali že prej, ko so gradili vodovod. S tako obliko dela pri boljšanju razmer za življenje mislijo še nadaljevati.

Predsednik krajevne organizacije SZDL Stanko Vovk, je kritično ocenil delo te organizacije. V njej še niso prav zastopani interesi vseh krajanov. Druge družbenopolitične organizacije namreč ne poročajo, kdaj imajo sestanke, prav tako pa se sestankov SZDL redko udeležujejo drugi dejavniki. Tudi vaški odbor SZDL niso povsod enako aktivni. Še najboljše se odrezajo v vaseh, kjer je veliko borcev NOB. Dobro delajo tudi delegacije, ki se redno sestajajo, žal pa ni mogoče enako trditi za posamezne delegate. Delo vseh organizacij bi radi še izboljšali, za to pa bodo morali poskrbeti za boljše informiranje.

ZDRAVNIKI SE MENJAVAJO

V zadnjem času so se poleg ostalih društev, kot so gasilci in Društvo prijateljev mladine, organizirali tudi invalidi in upokojenci. V Društvu upokojencev je zdaj včlanjenih že 37 članov, priprave na ustanovitev krajevne organizacije invalidov še tečejo.

Vovk se je potožil tudi čez delovanje zdravstvena doma, kjer se mladi zdravniki vsak mesec menjavajo. Krajani so zaradi tega prizadeti, saj mladi zdravnik, komaj spozna njihove težave, že gre na drugo delovno mesto. Prav tako so velike težave zaradi občasnih poplav, kjer je sicer Dolenjska vodna skupnost vložila velike denarje, a so ostali brez haska. Regulacija Bregane je

bila namreč opravljena tako, da koristi samo prebivalcem na hrvaški strani. Podobno slabo je urejen tudi promet v Breganskem selu, kjer še ne premorejo znakov za omejitve hitrosti v naselju.

Tudi mlinar Alojz Vugrin je član sveta krajevne skupnosti. Povedal je, da se število prebivalcev iz leta v leto povečuje, ne premorejo pa spodobne trgovine. Tako se večidel oskrbujejo na hrvaški strani, kar je zvezano z večjimi stroški.

Mlinarja Vugrina še posebej moti, kako ravna ljudje s pšenico. Pripravljeni so se peljati tudi pet kilometrov daleč po kruh, dragoceno žito pa pokladajo živini. Po njegovem bi morali spet začetni peči kruh doma, saj bi bil tako izkoristek pšenice veliko boljši, kot je zdaj.

DOMAČA INDUSTRIJA

V Jesenicah dela Metalgrad, ena najstarejših obrtnih zadrug pri nas. Direktorica Marija Srpič je povedala, da združuje zadruga okoli 150 obrtnikov iz vse Jugoslavije, Brežičanov je okoli 40. Podjetje, ki se ukvarja z izdelki iz plastičnih mas in kovinsko galanterijo, bo imelo letos 200 milijonov dinarjev prometa. Med drugim so Metalgradovi obrtniki izdelali memorialni del spomenika na Kozari, spomenik NOB v Mariboru, „njihova“ je tudi akustika v dvorani „Vatroslav Lisinski“ v Zagrebu. Izvažajo v Sovjetsko zvezo, ZR Nemčijo in Kuvajt. Dela ne manjka, težave pa so z reprodukcijskim materialom, predvsem barvnimi kovinami in železom.

Alojz Gramc in Jože Bošnjak sta govorila v imenu Kovinoplasta, 76-članskega kolektiva kovinske galanterije. Tudi pri njih so težave z nabavo reprodukcijskega materiala, delavci kljub dobrim osebnim dohodkom (povprečje je skoraj 11.000 din) uhajajo k zasebnikom. Zaposlujejo tudi čez mejo, dela ima Kovinoplast kolikor hoče, vseh naročil niti ne zmorejo. Celotni letošnji prihodek bo 55 milijonov dinarjev. V prihodnjem obdobju bodo modernizirali tehnologijo. Upajo tudi, da bodo pridobili zemljišče za razširitev podjetja. Veliko bolj oddaljen načrt (želja) pa je nakup visoko produktivnih avtomatskih strojev.

„Gasilska društva so povsod zagotovilo napredka kraja in tako je tudi pri nas,“ je povedal Franc Povh, predsednik PGD Jesenice na Dolenjskem. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1926, šteje 75 članov. Imajo kombinirano, orodno in komandno vozilo, preuredili in povečali bodo gasilski dom. V preurejenem poslopu bo tudi prostor za sestanke krajanov in družbenopolitičnih organizacij. Zvedeli smo, da je jeseniško društvo drugo najboljšo v svoji visoki kategoriji A.

Da imajo gasilci v tem kraju res tradicijo in ugled, pričča tudi primer 13-letnega pionirčka Darka Leskoveca, ki je gasilec že 8 let. Darko je deseta; pionirske desetine, ki si je na letošnjem republiškem tekmovanju ob IX. gasilskem kongresu priborila zlati znak. Poleg tega so pionirju najboljši v močnem občinskem merilu.

„Res niso bogati tile krajani jeseniške krajevne skupnosti,“ smo si rekli, ko smo odhajali. Tudi težav jim ne manjka, saj še nimajo kanalizacije, potrebujejo telefon, elektrika je slaba in še bi lahko naštevali trde orehe, ki jih skušajo v tej krajevni skupnosti streti. Toda prepričani smo, da bodo marsikatero izmed teh težav odpravili, saj so ljudje pripravljeni priskočiti na pomoč z delom in denarjem, kadar se le pokaže potreba. Oboje namreč je na voljo: roke in denar.

Mirko Papič Alojz Vugrin Marija Srpič Tone Srpič Jože Bošnjak Slavko Kolar

Ivan Leskovec Alojz Gramc Stanko Vovk Anton Prosenik Franc Povh Darko Leskovec

Po prvem delu pri dnu

Nepričakovan poraz Novomeščanov v 11. kolu II. ZKL - Novoles-Helios Domžale 89:92 (40:47)

Zadnje srečanje prvega dela prvenstva v II. zvezni košarkarski ligi med novomeškim Novolesom in Heliosom iz Domžal je prineslo domačinom nepričakovan poraz. Z le tremi zmagami so Novomeščani tako med najslabšimi kandidati za dno lestvice in potrebno bo veliko napora in tudi nekaj športne sreče, da bo Novo mesto imelo tudi v naslednji sezoni predstavnika v drugoligaškem društvu.

Okoli 500 gledalcev je prišlo v soboto v novomeško športno dvorano prepričanih o uspehu domačega moštva. Za domačine je bilo namreč srečanje z Domžalami eno odločilnih v boju za obstanek, zato je bilo tudi razočaranje ob rezultatu 92:89 (47:40) v korist gostov tolikanj večje. Resda ostaja

Novomeščanom še polovica prvenstva, vendar jim razpored srečanj v nadaljevanju ne gre posebej na roko, saj igrajo večino odločilnih tekem v gosteh. Še nekaj besed o sobotnem srečanju: domačini so pokazali izredno slabo igro, eno najslabših v zadnjem času, kar je sicer poprečna ekipa gostov z odličnim strelcem Ostermanom na čelu izkoristila in tako začasno ušla z dna lestvice.

Novoles: Skobe 7, Lalič 21, Bajc 20, Cerkovnik 5, Plantan 17, Golobič 15, Ivančič 4.

Ze v soboto potujejo Novomeščani v Celje, kjer se bo Libela skušala oddolžiti Dolenjcem za neprijeten poraz v 1. kolu prvenstva. Še pogled na lestvico po prvem delu prvenstva: vodijo Libela, Novi Zagreb, Zaprudje, Borovo in Dalvin s po 16 točkami, medtem ko so Novomeščani s 6 točkami predzadnji skupaj z Ježico.

Za veliko presenečenje pa so v ženski SKL poskrbele Novomeščanke, ki so povsem nenadejano dosegle prvo zmago letošnjega prvenstva na Jesenicah s 77:58 (38:20). Bunčev, Zuretovo in ostale čaka že v naslednjem kolu težka tekma s Senožčani, ki bi

jih v primeru zmage dvignila z zadnjega mesta na lestvici.

V nadaljevanju moške SKL pa so Kočevci izgubili na gostovanju v Šentjurju s 83:97 (47:45) in so po šestih kolen zadnji brez zmage.

Turnir ob srebrnem jubileju RK Inles

Zmagala Slovenija, domačini šele tretji

Zmagovalec letošnjega tradicionalnega rokometnega turnirja v počastitev dneva JLA v Ribnici, ki so ga posvetili tudi 25-letnici RK Inles, je članska vrsta Slovenije, ki je najprej premagala mladinsko republiko selekcijo z 32:19 (20:10), nato ekipo LAO z 28:26 (14:11) v zadnjem kolu pa izgubila s slavjencem, vrsto Inlesa, s 25:26 (12:18).

Kvaliteta prikazanega rokometna na turnirju je bila zadovoljiva, nekoliko več je bilo pričakovati le od domačinov, ki so pravo igro pokazali šele v zadnjem srečanju, ko so ugnali zmagovalce turnirja. Za najboljšega vratarja so proglasili Tomiča iz ekipe Slovenije, najboljši igralec pa je bil Ribničan Mikulin. Pred pričetkom turnirja so se udeleženci turnirja poslovili od Nikole Radiča, ki je tako dokončno potrdil, da v nadaljevanju prvenstva ne bo več trener ribniških rokometišev. Na turnirju so sodili Jug in Dorn iz Celja ter Tanko in Kersnič iz Ribnice.

Končni vrstni red: 1. Slovenije 4, 2. LAO 4, 3. Inles 4, 4. Slovenija (mladi) 0.

M. G.-č.

POTA IN STRAN POTI

§

dežurni poročajo

GROZIL Z NOŽEM - Črnomaljski miličniki so 18. decembra pridržali do izteznitve 35-letnega Dveta Božiča iz Tribuč, ki je doma pijan razgrajal in grozil z nožem.

DOMA RAZGRAJAL - Miličniki iz Dolenjskih Toplic so 18. decembra dali na hladno 40-letnega Marka Poplašena iz Gor. Straže, ki je po popivanju s prijatelji doma razgrajal in grozil domačinom.

NI DAL MIRU - Miličniki iz Semic so 20. decembra pridržali do izteznitve Stanislava Grudna iz Kašče, ki je hudo pijan doma razgrajal, razbijal opremo in se nikakor ni dal pomiriti.

ZA 310.000 DIN ŠKODE

Božidar Stanković iz Mladenovca je 18. decembra popoldne vozil osebni avto od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Beli cervi mu je nasproti po levi pripeljal Novomeščan Ivan Trščinar. Pri trčenju se je huje ranil Trščinar; odpeljali so ga v novomeško bolnišnico. Na avtomobilih je za 310.000 din Škode.

TELETA NISO MOGLI REŠITI

Na leseni baraki Borisa Hudo-rovca Coklovci je 19. decembra nastal požar. Goreti je začelo pri dimni cevi, ki je bila speljana od štedilnika skozi lesen strop na podstrešje. Ogenj je barako povsem uničil, razširil pa se je tudi na hlev, kjer so bili krava, tele in konj. Konja in kravo so rešili, tele pa je zgorelo. Škode je za 40.000 din.

NA LEVO V DVA AVTOMOBILA

19. decembra okrog 9. ure je Drago Radojčić iz Karlovca vozil kombi z 9 sopotniki po magistralni cesti Ljubljana-Zagreb. Zaradi neprimerne hitrosti na zasneženi cesti ga je začelo v Ribnici na Dolenjskem pri zaviranju zanašati in je zapeljal na levo. Pri tem je zadel dva avtomobila švicarske registracije, v katerih so bili naši zdomci iz Uroševca. Štirje potniki iz osebnih avtomobilov so bili v nesreči huje poškodovani in eden lažje, lažje pa sta bila poškodovana tudi 2 potnika v kombiju. Škode je za 250.000 dinarjev.

ZGORELI OSTREŠJI

Na podstrešju hiš na Kosovi 5 in 7 v Novem mestu je 15. decembra začelo goreti. Plameni so se pojavili najprej pri Nagljevih in se nato razširili še na podstrešje Košičkovi. Zgoreli sta ostrešji, poškodovani pa so tudi stropi. Škode je po prvih ocenah za 1.000.000 din. Kaže, da je požar nastal na stari električni napeljavi. Pri gašenju so poleg novomeških poklicnih gasilcev sodelovali tudi njihovi kolegi iz tovarne zdravil Krka.

KRONIKA NESREČ

PODLR JO JE - Matevž Franko iz Vel. Brusnice je 17. decembra popoldne vozil z osebnim avtom od Garbja proti Brusnicam. Pred Brusnicami je dohitel Mileno Rajk iz Gabrja, ki je šla ob desnem robu ceste. Ker je prav takrat pripeljal nasproti drug avto, je Franko Rajkovo prepozno opazil, jo zadel in podrl. Rajkovo so odpeljali v novomeško bolnišnico.

ZAVIRANJE NI POMAGALO - Franc Lavriha iz Sentlovenca je 17. decembra popoldne peljal z avtomobusom proti Vel. Gabru. Pred avtomobusom je iz Kombija stopila Amalija Fortun iz Malih Dol in nameravala prečkati cesto. Avtomobil jo je kljub zaviranju za-

GLUHA UŠESA - Ničkolikokrat je bilo rečeno, naj nedeljski obiskovalci bolnikov v novomeški bolnišnici ne puščajo vozil parkiranih na pločnikih. Zdaj, ko je sneg, je pločevina peče dobesedno zrinila v tako imenovano belo opojnost ali pa na cesto, ki si jo spet lasti motorizirana pločevina. (Foto: J. Pavlin)

Kazen za „lov“ na lovca

Krivolovca v Krakovskem gozdu streljala na nič hudega sluteča lovca - Strožja odločitev višjega sodišča

Kot je sklenilo višje sodišče v Ljubljani, bosta morala 35-letni Alojz Fabjanič in 29-letni Jože Novak z Rake pri Krškem v zapor: prvi za pol leta, drugi pa za tri mesece.

Na Krški enoti novomeškega temeljnega sodišča so jima izrekli pogojni obsodbi, ker sta

26. maja predlani večkrat streljala na lovca, ki sta ju presenetila med krivolovom v Krakovskem gozdu. Višje sodišče glede na okoliščine meni, da ni vzrokov za pogojno obsodbo. Novak in Fabjanič sta namreč neposredno ogrožala življenji lovcev.

Krivolovca sta bila ob robu neke jase, ko se je na drugem koncu pojavil lovec F. Z. Kot je povedal Novak, sta s Fabjaničem stekla nazaj v gozd, med begom pa se je Fabjanič obrnil in ustrelil proti lovcu s karabinko. Svetoval je Novaku, naj tudi on tako stori, da ga bosta prestrašila. Novak je res dvakrat ustrelil proti lovcu. Krogle so švigale mimo presenečenega F. Z., ki je bil na lovu skupaj z lovcem A. B.

ZA 20.000 DIN RAZGRAJANJA

Črnomaljski miličniki so 11. decembra pridržali do izteznitve 24-letnega Dušana Radojeviča in 29-letnega Milomira Jamuoviča, ki začasno stanujeta v delavski baraki na Otovcu. Pozno ponoči sta fanta pijana prišla domov in začela razgrajati. Razbila sta za okoli 20.000 din opreme. Čakata ju sodnik za prekrške in javni tožilec.

LEDEN DAN NA MAGISTRALI

Marjan Štokelj iz Preserja je 16. decembra zjutraj vozil tovornjak s prikolico proti Ljubljani. Pri Jezeru je vozilo zaradi poledice zaneslo. Vlečni del se je prekulnil na vozišče in zapri za vsa vozila promet v obe smeri. Promet je bil zaprt dobre 4 ure. Škode na tovornjaku je za 60.000 din, izgubljenih delovnih ur pa na tisoče.

To jutro je bila nezgoda tudi pri Ponikvah. Stanislav Domitrovič je vozil tovornjak proti Ljubljani. Na poledici ga je zaneslo čez levi rob ceste, da se je prevrnil po nasipu. Škode je bilo za 70.000 din.

Kar za 500.000 din škode pa je bilo v prometni nezgodi, ki se je 16. decembra zgodila pri Brezi. Andrej Pekolj iz Zagorice pri Trebnjem je vozil osebni avto iz ljubljanske smeri. Pri Brezi mu je s tovornjakom pripeljal nasproti Miško Božič iz Bjelovara. Voznika sta kljub poledici srečno ustavila. Takrat je iz novomeške smeri s tovornjakom pripeljal Alojz Kirn iz Novega mesta. Trčil je v Božiča in ga porinil naprej v Pekolja. V nesreči je bil Kirn ranjen; odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

Novincem naslov najboljšega

Končano prvenstvo v II. ZOL - V zadnjem kolu jesenskega dela zmaga Pionirja v Pulju s 3:1

Prvi del prvenstva v II. zvezni odbojkarški ligi - zahod je končan. S sobotno zmago v Pulju nad

Uljanikom s 3:1 so naslov jesenskega prvaka zasluženo osvojili odbojkarji novomeškega Pionirja, no-

vinci v drugoligaškem društvu, ki so tako poleg Mežice po doslej prikazanih igrah edini kandidat za vstop v I. B ligo.

Jesenski del prvenstva so Novomeščani končali z enim samim porazom, in to v Mežici proti neposrednim kandidatom za vrh lestvice z 1:3 in izredno razliko v setih 25:8, kar pomeni, da so v preostalih srečanjih izgubili vsega 5 setov. Enega v soboto v Pulju, kjer so premagali tamkajšnji Uljanik s 3:1. Čeprav so mnogi pričakovali v zadnjem kolu gladko zmago, so se morali Novomeščani za točki krepko potruditi. Potem ko so prva seta dobili na 11, oziroma 6, so v tretjem zmagali domačini s 15:7 in tudi v četrtem bili na pragu zmage, vendar so pionirjevci s skrajnimi močmi že izgubljeni set vendarle odločili v svojo korist s 16:14.

Boj v spomladanskem delu prvenstva bo nedvomno hud. Čeprav novinci, so Novomeščani nenadoma postali prvi favoriti za prvo mesto, kar si po jeseni prikazanih igrah tudi zaslužijo. Seveda pa ob tem ne smemo prezreti dejstva, da si je strokovni štab novomeških odbojkarjev z Vladimirjem Jankovičem na čelu pred pričetkom prvenstva zastavil uvrstitev v I. B ligo kot dolgoročni cilj, kar pa še zdaleč ne pomeni, da bodo ponujeno prilžnost izpustili iz rok.

Nepopolna lestvica po jesenskem delu:

Pionir	9	8	1	25:8	16
Mežica	8	7	1	22:10	14
Karlovac	8	6	2	19:10	12
Ina	9	6	3	19:13	12
Salonit	9	5	4	17:15	10
Drljača	8	4	4	16:14	8
Kamnik	8	3	5	12:19	6
CIB Bovec	8	2	6	13:20	4
Novi Zagreb	9	1	8	9:24	2
Uljanik	9	1	8	9:24	2

PARI PRVEGA POMLADANSKEGA KOLA: Drljača - Kamnik, Novi Zagreb - Karlovac, CIB Bovec - Mežica, Salonit - Pionir, Uljanik - Ina.

V zadnjem kolu SOL za ženske so Kočevke doma izgubile z ekipo Partizana Vič z 1:3 (-8, 10, -7, -8) in so pred nadaljevanjem prvenstva z eno samo zmago na predzadnjem mestu.

BARTOLJ PRED GOLESEM,

Pred zadnjim nastopom trebanjskih kegljačev na klubskem prvenstvu vodi Bartolj s 4.102 podrtimi keglji, sledijo pa: Goleš 4.057, Gričar 4.039, Tratar 4.033 itd. Pri ženskah vodi Bukovčeva s 1.778 podrtimi keglji.

LJUBLJANČANKE UGNALE NOVOMEŠČANKE - V počastitev dneva JLA je bil v nedeljo v novomeški športni dvorani rokometni turnir, ki so se ga udeležile ženske rokometne vrste Alplesa, Olimpije, Iskre Šentjerneje in Novega mesta. Močno so v finalu zmagale rokometiške Olimpije, druge so bile Novomeščanke, tretje Šentjernejčanke, rokometiške Alplesa pa so turnir končale brez zmage. Najboljša vratarka je bila Vera Mesojevec iz Šentjerneja (na sliki). (Foto: J. Pavlin)

Vendarle bazen v Sevnici?

Sevnica: kakšne športne objekte graditi?

Sevnica manjka športnih in rekreacijskih objektov. Kako naj bi kaj zgradili navkljub težavnim časom, je tema posebnega odbora za izgradnjo športno-rekreacijskega centra.

Po zborih delavcev obravnavajo ta čas spremembo prvotno določenega vrstnega reda objektov. Izgradnja večnamenske dvorane je po ugotovitvah odbora v tej petletki nedosegljiva, saj bi bilo zanjo treba zagotoviti nad 156 milijonov dinarjev. Tehtali so tudi možnost, da bi gradili manjšo dvorano, vendar so jo morali zavreči, saj tekna dvorana ne bi bila primerna za več športov.

Zima in mraz ne bi smela „zamrzniti“ iskanja v drugo smer. Poleti se od Radeč, Brestanice in še kod hladi na stotine Sevnčanov. Gradbeni odbor zato predlaga, naj se lotijo gradnje odprtega bazena, ki bi bil ob kolikor toliko ugodnem poletju uporaben 3 mesece. Kopitarna načrtuje novo ener-

getsko postajo. S toplo vodo izpod teh kotlov bi kopalno sezono lahko podaljšali še za dva meseca. Dokler ta postaja ne bi bila nared, bi lahko ogrevali vodo v bližnji stolpnici, saj centralno ogrevanje sicer čez poletje počiva.

V okviru nastajajočega centra naj bi po tem načrtu zgradili igrišča za male športe, vključno z rokometom. Rokometno igrišče naj bi pokrili z Induplatjevo streho, kar naj bi omogočalo igranje tekem tudi v slabem vremenu.

In denar? Odboru je kot vir ostal le denar, ki ga daje po posebnih stopnji združeno delo. Do leta 1985 naj bi se ga nabralo nekaj nad 89 milijonov dinarjev. Doselej zbrani znesek je oročen pri Beograjski banki. Ta je za drugo polovico leta 1982 zavarovala 85 milijonov. Potemtakem bi bilo mogoče graditi v drugem polletju prihodnjega leta, kopali pa bi se lahko naslednjo sezono.

ALFRED ŽELEZNIK

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

JANEZ, NE SMEŠ VZETI TAKO DOBESEDNO, ČE TI KDO REČE, DA SI ZA NA ODPAD.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Ne bo prostora za pešce

NEKATERI STROKOVNJAKI trdijo, da bo čez nekaj let v Sloveniji toliko motornih vozil, da bo na cestah bore malo prostora za druga vozila in pešce. Svoje trditve utemeljujejo s podatki o nenehnem naraščanju prometa na vseh glavnih in večjih prometnih žilah. V Sloveniji so letos registrirali 55.000 osebnih avtomobilov, tovornjakov, motornih koles in drugih vozil. V primerjavi z letom 1956, ko so jih registrirali le 8.000, je to velik uspeh naše motorizacije. Zaskrbljujejo pa so številke o prometnih prekrških. Kaže, da bo posledaj treba ostreje ukrepati proti vsem, ki ne spoštujejo cestnega bontona. Največ nesreč in prekrškov še vedno povzročijo šoferji, ki ga radi pijejo.

VEDNO POGOSTEJE je slišati vprašanje: kje so meje prejemkov? Kdo naj določi te meje? Mar nismo prav kolektivom prepustili meter in skarje za gospodarjenje? Mar naj krpamo novi gospodarski sistem s starimi administrativnimi merili? Ne in še enkrat ne! Nobena komuna, prav noben organ ne more določiti mej od zunaj! Vsak kolektiv jih mora najti sam! Brez pogledov nazaj in brez zgedovanja na sosednja podjetja, „kjer zaslužijo več“, bo treba jasno in odločno reči: tolikšen je lahko v našem kolektivu najnižji zaslužek in tolikšen najvišji.

ŽE PRVI VEČER, ko je sneg obležal na cestah v Novem mestu, so pionirji in tudi starejša mladina pridno delali drsalnice po vsem mestu. V nekaterih predelih so bili pločniki in ceste tako gladki, da so se ljudje s težavo prebijali. Prenekateri je obležal v snegu kot žrtev nepridipravov.

V SEVNIŠKI OBČINI je evidentiranih 67 alkoholikov. Računajo pa, da jih je več, ker ni obiskano vse območje zaradi premajhnega števila socialnih delavcev.

OGLAS. Znižali smo cene elektromotorjev 42 kW in 5,2 kW!

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
21. decembra 1961)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Sovražne krogelje liberalizma

Kmet v boju za obstanek vleče kratki konec — Imel je umazano razmerje z omoženo žensko, umazanije je pa podtikal katoliški duhovščini — Anarhisti

(Le preveč) dokazana resnica je žalobna, da smo svojega žalostnega stanja poleg prekomorske konkurence, pomanjkanja dobrih delavcev, preobilnih davkov in slabe uredbe družabnih razmer sploh tudi kmetje sami precej krivi. Vedoma ali nevedoma spodkopavajo mnogi svoj temelj pod nogami, dokler se jim nenadoma ne udre in jih ne poženo po svetu, iz rodne grude, katero so sami in njihovi očetje toliko let napajali z znojem in krvjo. Ravno zato je zadnji čas, da se kmečki gospodar vrne nazaj iz zgrešene steze, da ne pogine v tem boju za obstanek, ki nam ga je natvezel na vrat liberalizem. Da, ta boj za obstanek je res zboljšal stanje onim, ki so nas postavili v tem boju v ospredje, da nam sovražne krogelje liberalizma drobijo glave, naši paše pa mej tem rajajo po grajsčinah.

(Še v mnogih) krajih pri nas je po deželi grda navada, da si ljudje, ki so se vrezali, devajo na rano pajčevino, da se usta-

vi kri. In se ni dolgo, ko sem doma v predalu z rastlinskimi domačimi zdravili našel zavitek, v katerem je bilo nekaj pajkovega umotvora v ta namen zavitega; seveda sem ga koj treščil skozi okno. Res, da se po pajčevini rada ustavi kri, toda ne pozabimo nevarnost ki se lahko zgodi: zastrupljenje krvi. (Največji krič ač) in razgrajac v državni zbornici, vsenemskih nazorov in teženj pijani poslanec Wolf, strah zbornice in ministrov, izgubil je. Ta človek, ki v zbornici ni mogel nikdar dosti umazano napsovati kat. duhovščine in ji nikdar dosti umazanij podtikati, ta človek, ki je vskliknil oholo: „Varujmo čast naših žena in deklet pred klerikalci,“ ta je imel umazano razmerje z omoženo žensko.

(Novi) severo-ameriški predsednik Roosevelt hoče anarhistom, kojih eden je prejšnjega predsednika spravil iz sveta, malo bolj stopiti na prste.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. decembra 1901)

PO SVETU OKOLI

VELJA TUDI ZA UDAVE — Senor Michelangelo Phuta iz Belema v Braziliji se je nekega večera odločil, da si s svojim ljubimcem ogleda neki film. V kinodvorano ga niso hoteli spustiti, ker so menili, da nekaj metrov dolgi udav nikakor ne sodi med mirne gledalce filmskih predstav. Ker pa je Michelangelo tečnaril in tečnaril, so ga vprašali, koliko je njegov prijatelj star. „Deset let,“ je v upanju odvrnil senor Phuta. „Potem pa sploh ne more noter. Film, ki ga predvajamo, je prepovedan za vse izpod 18 let,“ se je glasil dokončni odgovor.

DRAGA MODA — Letalski prevozniki na Zahodu se morajo boriti za potnike, če nočejo, da bodo njihova letala vozila z izgubo. In tako se je letalska družba Braniff International domislila, da bi svoja letala naredila očem potnikov prijetnejša. Prebarvali so jih s pisanimi barvami. Res so poslej s pisanimi letali vozili nekaj več potnikov. Celo druge letalske družbe so jih začele posnemati. Potem pa je eden od uslužbencev malo pobrskal po računalniku in dobil pojasnilo, da letala zaradi dodatne teže barve porabijo več goriva ter da znašajo stroški skupaj z vzdrževanjem pestrih barv blizu 120.000 dolarjev na leto. Letala že letijo srebrno bela, nepobarvana.

NOVINARSKO PERO — Takole je zapisal novinar Mánilla Timesa: „Osemenjevanje svinj ima pri nas vse več pristašev. Po kratkih tečajih je že 200 rejcev svinj dobilo pravico, da sami oplodijo svoje svinje.“ Preprosto in jasno. Lepo pa ni!

DIMNIKAR — Celih osem ur je tridesetletni Jim Pecklewith z glavo navzdol proučeval notranjost svojega kamina, potem pa so ga gasilci le nekako spravili ven. Sani bi nikoli ne zlezli iz globokega domačega kamina. Presenečenim gasilcem ni znal pojasniti, kako se je znašel v tako čudnem položaju. Dejal je, da se mu zdi, da se je malo napil. No, z malo pijače pod kapo človek še ne razvije prevelikega zanimanja za notranjost kamina. Ga je moral dimnikarski Jim prav pošteno kljuniti.

Nevarni zlomi

Se posebno za ženske je zlom kosti nevarna stvar

Z zimo pride tisti čas, ko morajo strokovnjaki za zlome v bolnišnicah zavihati rokave. Nesrečnih padcev na poledenelih poteh in na smučiščih je vsako leto dovolj. Še posebej za starejše ljudi je zlom lahko zelo nevarna poškodba, ki je ni mogoče ozdraviti le z mavčno oblogo. Komplikacije nastanejo v krvnem obtoku, tvorijo se krvni strdki, rado pride do pljučnice in hudih atrofij mišic zaradi dolgotrajne nepremičnosti zlomljenega uda. Med najbolj nevarnimi pa je osteoporoza, zoper katero prava zdravila ni.

Osteoporoza lahko zrahlja in stanjša okostje do take mere, da ne more več nositi telesa. Dogodi se celo, da hrbtnica postane tako krhka, da zleze skupaj, in pet vretenc zavzame prav toliko prostora kot v običajnih razmerah dvoje vretenc. Ostareli se tako zmanjša tudi za nekaj decimetrov.

Osteoporoza je še posebno nevarna za ženske. Po meni se v telesu starejše ženske nič več ne tvori, v tako množini ženski hormoni estrogeni, prav ti pa igrajo zelo pomembno vlogo pri čvrstosti kosti. Če je estrogena premalo, se pri celjenju kosti kostno tkivo ne nadomešča dovolj hitro in tako pride do krhkih kosti — osteoporoze.

Do sedaj so zdravniki hude primere osteoporoze poskušali zdraviti z dodajanjem ženskega hormona. Toda tako zdravljenje je imelo nezaželene stranske učinke. Zaradi izjemno težavnega pravilnega doziranja pride do prevelikih količin estrogena, kar po dosedanjih izkušnjah sodeč, povzroča raka na maternici.

Iz zadreg naj bi zdravniške rešila nova zdravilna snov. Na Mayo kliniki v Rochesteru so odkrili, da ima na celjenje kosti enak učinek kot estrogen tudi natrijev fluorid, vendar brez nezaželenih stranskih učinkov.

Viking 1 je poslal na Zemljo posnetke tistega dela Marsove površine, ki je bil v preteklosti ognjeniško najbolj aktiven. Je od tu letelo kamenje tudi na Zemljo?

Marsove kamnite puščice

Astrogeologi si razbijajo glavo, ker ne znajo razložiti skrivnosti „mladih“ meteoritov — So z Marsa?

Pred 180 milijoni let se je ogromen meteor ali komet prebil skozi šibko Marsovo ozračje in treščil na površino tega planeta s strahotno močjo, ki bi jo lahko primerjali le z eksplozijo nekaj desetih vodikovih bomb. Tresk je bil tako silovit, da je večje in manjše dele vulkanskega kamena vrglo v vesoljski prostor, po katerem so potovali več milijonov let, se občasno trkali z ostalimi nebesnimi telesi in našim osončju in najverjetneje padli tudi na površje Zemlje. Prav te koščke Marsa strokovnjaki zavzeto iščejo.

Vesoljski dogodek izpred 180 milijonov let je zaenkrat le teoretična možnost, ki so jo astrogeologi zasnovali na osnovi nekaterih čudnih najdb. Na devetih mestih na našem planetu so namreč našli meteorite, katerih starost je presenetljivo mlada, mišljeno seveda v geoloških merilih. Znanost tako „mladih“ meteoritov ne more priznati, saj se po dosedaj potrjenih ugotovitvah starost meteoritov vrti okoli 4,5 milijarde let. Meteoriti so namreč delci kamena, železa in niklja, ki so nastali takrat, ko se je rojevalo naše osončje, in so kasneje padli na Zemljo. Deveterica meteoritov, ki so jih našli v Indiji, Nigeriji, Franciji, Avstraliji, Braziliji, Egiptu in na Antarktiki, pa je poprečno stara le 1,3 milijarde let, kar je odločno premalo za „pravi“ meteorit. Kaj so potem ti delci?

Analize so pokazale, da jih sestavlja snov, močno podobna zemeljskemu ognjenškemu

kamenju. Toda ker so prileteli iz vesolja, je seveda nemogoče imeti te delce za drobce našega planeta. Lahko so prišli samo s kakšnega drugega nebesnega telesa, ki je bilo ognjeniško aktivno. In tako so se pogledi strokovnjakov obrnili proti Rdečemu planetu. Ugotovljena starost 1,3 milijarde let devetih meteoritov se lepo sklada z dejstvom, da je približno toliko časa poteklo od takrat, ko je bil Mars ognjeniško aktiven. Delci so torej lahko del Marsovih ognjeniških kamenin.

Toda kako je kamenje z Marsa prispelo na Zemljo?

Enega od odgovorov smo že napisali na začetku. Kakor je teorija o trku Marsa z velikim meteorjem mogoča, pa je tudi vprašljiva. Znanstvenike bega predvsem to, da ni niti najrahlejšega sledu o podobnem dogodku z naše Lune. Ta naravni satelit je prestregel pravo bombardiranje iz vesolja, kljub temu pa geologi niso našli niti najmanjšega delca Lune na Zemlji, vsaj za zdaj še ne. Če so delci Marsa lahko prileteli do Zemlje, bi bilo toliko bolj mogoče, da bi tudi z Lune dobili k nam kakšen nebesni izstrelek.

Ostaja seveda še ena možnost; „mladi“ meteoriti naj bi se tvorili kasneje v zgodovini sončnega sistema v notranjosti kakšnega velikega asteroida. Toda tudi ta teorija ima precej šibkih točk.

Skrivnost ostaja, z njo pa ostaja naš svet še naprej zanimiv, če že drugega ne.

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA!

VSEM KMETOVALCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1982!

KOTO
Koteks tobak
in zbiralnice
kmetijskih
zadru

JAKA ŠRAUFCIGER V STENSKEM KOLEDARJU 1982

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam ... izvodov koledarja za 1982. leto „ŠRAUFCIGER“.
Cena za izvod 150 din
Plačam po povzetju

Naročnik: _____

IME IN PRIIMEK _____

Ulica in h. št.: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

REKLAMA
CELJE
Ulica XIV.
divizije 6
63000 CELJE

NOVA ORGANIZIRANOST IN NOVE NALOGE

V prihodnjem letu čakajo Cestno podjetje v Novem mestu nove pristojnosti, predvsem pa nove dolžnosti in odgovornosti

Tako kot že v preteklosti se je Cestno podjetje Novo mesto tudi letos ukvarjalo z vzdrževanjem regionalnih in magistralnih cest ter gradnjo novih cest in drugih objektov. V prihodnjem letu pa kolektiv čakajo nove naloge.

NAJVEČJI LETOŠNJI OBJEKT – CESTA DVOR – KOČEVJE

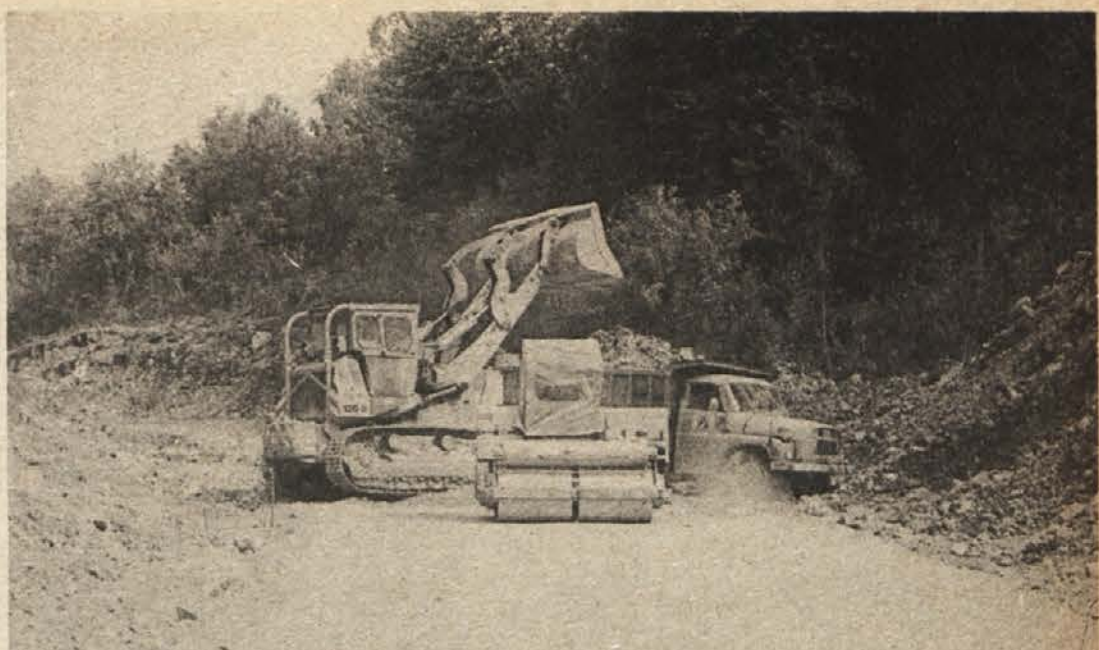
V gradbeni dejavnosti je nesporno največji gradbeni objekt posodobitve ceste Dvor – Kočevje. Letos so posodobili približno 10 kilometrov. Neasfaltiranega cestišča je ostalo le še 2900 metrov. Ta akcija je za-

htevala veliko angažiranost vseh faktorjev, ki pri taki gradnji sodelujejo. Finančno so projekt omogočili Republiška skupnost za ceste, Zavarovalna skupnost Triglav in Cestno podjetje Novo mesto. Slednje je dela tudi izvajalo.

Dela so bila zelo zahtevna glede na teren in kratek rok za izvedbo. V šestih mesecih, koli-

kor so dela trajala, so izkopal 124.000 kubičnih metrov pretežno kamnitega materiala, zgradili 54.000 kvadratnih metrov nasipov, vgradili 41.000 kubičnih metrov tamponskih materialov in položili 62.000 kvadratnih metrov asfalta. Skupna vrednost naštetih del je znašala blizu 12 milijard starih dinarjev.

Kljub pomanjkanju in omejitvam pri porabi sredstev so v teku resna prizadevanja, da bi v prihodnjem letu nadaljevali in

GRADNJA CESTE DVOR – KOČEVJE – S posodobitvijo te ceste se odpirajo nove možnosti povezovanja med Kočevsko-Ribniško dolino, pa tudi pot do Kvarnerja bo za celih 30 kilometrov krajša.

končali posodobitev ceste Dvor – Kočevje. Ta dela obsegajo posodobitev odseka med Jamo in Laščami, ki bo v glavnem potekal po novi trasi, in razširitev ter prometno usposobitev odseka med Jamo in mostom na Dvoru.

VZDRŽEVANJE CEST V OKVIRU RAZPOLOŽLJIVIH SREDSTEV

Pri vzdrževanju cest se je novomeško Cestno podjetje trudilo v okviru razpoložljivih sredstev storiti kar največ. Z žalostjo ugotavljajo, da glede na stanje cest sredstva, ki jih družba za to namenja, še zdaleč ne zadostujejo. Za redno letno in zimsko vzdrževanje cest bo do konca tega leta na voljo blizu 14 milijard starih dinarjev, od česar praktično predstavlja glavnino zimska služba. Torej je zimska služba najdražji in najzahtevnejši del službe vzdrževanja cest. Drag pa je predvsem zato, ker občani želijo imeti ceste v vsakem trenutku normalno prevozne. Kljub močnim

zmljivostim in dokaj sodobni organizaciji dela, ki je usklajevano preko lastnega sistema radio zvez, tega ni možno vedno zagotoviti že prvi trenutek. Občani bi kot vozniki lahko veliko prispevali k delni pocenitvi, predvsem pa k lažjemu opravljanju te dejavnosti, če bi bolj upoštevali cestnoprometne predpise, ki se nanašajo na opremo vozil v zimskem času. Kadar so razmere na cestah težje, bi lahko ostali doma ali pa sedli na vlak.

Prav tako bi bilo priporočljivo, da bi vsaj v zimskem času, ko so vozne razmere na cestah težavne, tudi manj prevažali tovore s težkimi tovornimi vozili in vlačilci, ki so v glavnem povzročitelji zastojev in tudi nesreč. Zaželeno bi bilo, da bi za dostavo tovorov uporabljali železnico.

Dodatna težava, na katero je potrebno javno opozoriti, je v tem, da Cestno podjetje za letošnje zimsko sezono trenutno razpolaga le s 40 odstotki zaloga soli glede na lanskoletno porabo. Možnosti za dopolnjevanje

zaloga so slabe. Novica, ki je bila objavljena pred kratkim v dnevnem časopisu, da bo v Jugoslaviji dovolj soli, se nanaša na prihodnja obdobja, ne pa še v celoti na letošnjo zimo.

CESTE POSTAJAJO OSNOVNA SREDSTVA

Cestno podjetje Novo mesto stopa v leto 1982 kot sestavni del slovenskega cestnega gospodarstva z odgovorno nalogo uveljavljanja novih zakonskih razmerij, ki jih prinaša pred kratkim sprejeti novi zakon o cestah.

Tako postajajo v letu 1982 ceste osnovno sredstvo temeljnih organizacij za vzdrževanje cest, delavci pa postajajo upravljalci cest. Ta nova vloga prinaša nove pristojnosti, predvsem pa nove dolžnosti in odgovornosti.

Upajo, da bodo skupno z vsemi dejavniki, ki so vključeni v to preobrazbo, zgradili ustrezne odnose in organizacijske oblike, ki naj prispevajo k boljšemu zadovoljevanju potreb in interesov občanov na cestah.

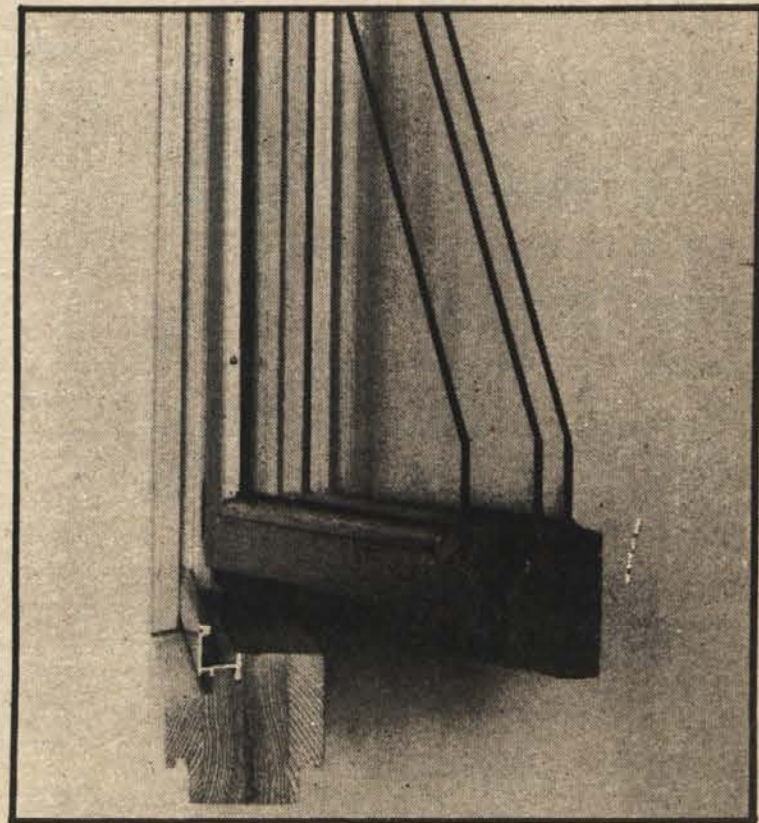
ZIMSKA SLUŽBA – K hitrosti urejanja cest v zimskem času bodo lahko prispevali tudi občani, če bodo v kritičnejših trenutkih ostajali doma.

kombivak[®]

[®] zaščitena blagovna znamka

KOMBIVAK OKNA

- Odlična toplotna izolacija:
trojna zasteklitev $k = 1,8 \text{ W/m}^2 \text{ K}$,
dvojna zasteklitev $k = 2,2 \text{ W/m}^2 \text{ K}$
- odlična neprepustnost za vodo
- odlična neprepustnost za zrak $a = 0,1 \text{ m}^3/\text{hm}$
- globinsko impregniran in lameliran les,
dimenzijska stabilnost in trajnost
- preprosta in funkcionalna uporaba
- sodobna zasnova
- možnost vgradnje senčil

INLES YU 61310 RIBNICA, Partizanska 3

Telefon: h. c. (061) 861-411
Direktor: (061) 861-050
Telegram: Inles Ribnica
Telex: 31 262 yu Inles

PRODAJNO SKLADIŠČE RIBNICA
(061) 861-212

SREČNO 1982

Black & Decker

JUGOSLAVIJA

IZDELUJEMO:

- električno ročno orodje
- priključke in pribor za domačo uporabo in industrijo

*Uspešno in srečno 1982 želimo
poslovnim prijateljem
in občanom*

Ljubljanska banka

Temeljna dolenska banka
Novo mesto

Poslovnim strankam, varčevalcem in ostalim občanom želimo srečno in uspešno leto 1982 in se priporočamo z našim bančnim servisom v novem poslovnem letu.

Istočasno obveščamo stranke, da bodo enote Ljubljanske banke, Temeljne dolenske banke Novo mesto v ČETRTEK, 31. DECEMBRA 1981, poslovale DO 12. URE.

SREČNO IN USPEŠNO 1982

SREČNO 1982

Servis
BERUS IVAN

CESTA HEROJEV 27
68000 NOVO MESTO

TEL. (068) 25-098

GIMNAZIJA
NOVO MESTO

Razpisuje za nedoločen
čas prosto delo in naloge

LABORANTA ZA
KEMIJO IN BIOLO-
GIJO,

Zahtevana višja ped. izobraz-
ba bi-ke ali srednja labo-
rantska šola ali farmacevtski
tehnik.

Prijave pošijite v 15 dneh po
objavi razpisa.

942/52-81

KMETOVALCI!

KIT Kmetijska zadruga Stična je pred kratkim odprla trgovski oskrbovalni center v Zagradcu, kjer vam nudimo:

KMETIJSKE STROJE,
REZERVNE DELE,
GNOJILA, ŠKROPIVA,
GRADBENI IN INSTA-
LACIJSKI MATERIAL
IN DRUGO.

S seboj vzemite tudi gospodinjico, da v samo postrežni trgovini nabavi vse, kar potrebuje za gospodinjstvo.
Prepričani smo, da boste zadovoljni.
Obiščite nas!

KIT KMETIJSKA ZADRUGA
STIČNA

OPEKARNA ZALOG p. o.
TELEFON (068) 21 403, 22 291 • POŠTNI PREDAL 10

PRODAJALNA GRADBENEGA MATERIALA
ZALOG 21, NOVO MESTO

SPOROČA GRADITELJEM -

individualnim in organizacijam združenega dela,
da sprejema

PREDNAROČILA ZA LETO 1982,

ki zagotavljajo prednost pri dobavi iskanih

OPEČNIH IZDELKOV

iz lastnega proizvodnega programa.

Obenem obveščamo naše kupce, da jim v naši prodajalni gradbenega materiala nudimo
VSE VRSTE GRADBENEGA MATERIALA ZA IZVEDBO
GRABENIH, HIDRO IN
TERMOIZOLACIJSKIH DEL.

Organiziramo prevoze za kupljeno blago!

GRADITE CENEJE Z UGODNIM NAKUPOM

VSEH GRABENIH MATERIALOV NA ENEM
MESTUI

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM
LJUDEM IN OBČANOM ŽELIMO SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO!

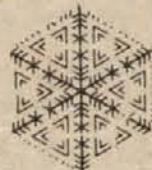
GOSTILNA "JANEZ,"
(Pri kolesarju)
DOL. SUŠICE
PRI DOL. TOPLICAH

Zeli cenjenim gostom
SREČNO novo leto in se
priporoča.

Gostilna je odprta vsak
dan od 10. do 22. ure,
razen ob ponedeljkih.

MEGLENI NAČRTI

Osnutek resolucije o razvoju
krške občine v letu 1982 je upošte-
val spodnja izhodišča za enostavno
reprodukcijo, predlog listine pa je
„korajžen“ zato, ker so upoštevani
načrti temeljnih nosilcev planiranja
v občini. Torej gre za bojazen ali
pogum pri le-teh. Tako smo slišali
na skupni seji predsedstev OK SZDL
in občinskega sveta ZSS. Navdaja
nas nenavaden občutek (kako je
moralo biti pri srečju šele tistim v
združenem delu, ki imajo na skrbi
planiranje!), da je vse to planiranje
še precej zavito v meglo. Kajti kako
je moč načrtovati, ko pa še danes
števili kolektivni jadikujejo, da ne
vedo, kakšen bo, denimo, zunanje-
trgovinski sistem v prihodnjem letu.

TOVARNA
OBUTVE
GOB
NOVO MESTO

CENJENIM POTROŠNIKOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ŽELIMO
SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO IN SE PRIPOROČAMO!

Rešitev iz prejšnje številke

ABEL	ANSA	
PG	LAS	BENIKI
KRK	NAVOR	
AMUNDSEN		
MALADI	STO	
RINOLOGRE		
SARAJ	PAHOR	
KVEKER	SANA	
LADO	MANARDA	
OLIB	ANET	FAR
NASA	NIT	ANA

Ljubezni ne moreš prodati, sreče pa ne kupiti.
R. HEINLEIN
 Ob ženski zlobi zbledi vsa druga zloba.
 Malleus Malleficarum
 Kamor koli se obrne duša človekova, povsod se napada na trnje bolečin.
A. AVGUŠTIN
 Ni sreče, ki bi trajala dolgo.
H. HESSE

zveplo	navdušenec	nogavičar	sp. kovanec	egon tomc	tipalni organ	skladnost	oranje	d l	d l
								d l	d l
nauk o spoznavanju								az. nomadi	raziskovalec jani
pod stara dolžnina				meta					
				butec					
							lantana		železova ruda
				anglind mesto					
				frknjiževnik					
d l	rečna riba	indigo	brodje zaglajenje					1	izrael. politik
			trinog						
it. lira			pri tok rena					ar. knez	
			plazilec					gr. bog vojne	
poldrag kamen				jord. luka					dalm. žime
				pijski vzklik					huda bolezen
vojskovodja								orač	
								gr. črka	
človek z velikimi očmi				del rastline					
gl. m. jemenska				sl. nar. osv. svet				atl. panoga	

Elektronski pogled v notranjost

Pozitronski skaner omogoča zdravnikom videti, česar ni doslej še nihče videl – Ali bo v bodočnosti naprava nezmotljivo ugotovila duševno bolezen?

Medicina je dobila v roke najmodernejšo napravo, pozitronski skaner, s katero je zdravnikom omogočeno opazovati notranjost človekovega telesa. Dosedanje naprave za tomografsko diagnozo so sicer res omogočile zdravnikom pogledati v notranjost človekovih organov, vendar so to bili le posnetki oblik organov, medtem ko najnovejša naprava omogoča opazovanje notranjosti telesa v njegovi dejavnosti. Tako strokovnjaki lanko prvič v zgodovini medicine opazujejo, kako se obnašajo človeški organi. Naprava omogoča celo vpogled v možgane, torej nekaj, o čemer so medicinci lahko samo sanjarili.

Naprava je še najbolj podobna letalskemu motorju s prostorom v sredi. Bolnika, ki ga žele pregledati, položijo v ta prostor, nato pa številne zaznalne naprave beležijo gama žarčenje. Slednje nastane kot posledica medsebojnega učinkovanja med negativno naelektrenimi elektroni v celicah človeškega tkiva in pozitroni, ki jih z radioaktivno snovjo vbrizgajo v bolnikovo telo. Samo postopek je nenevar in neškodljiv.

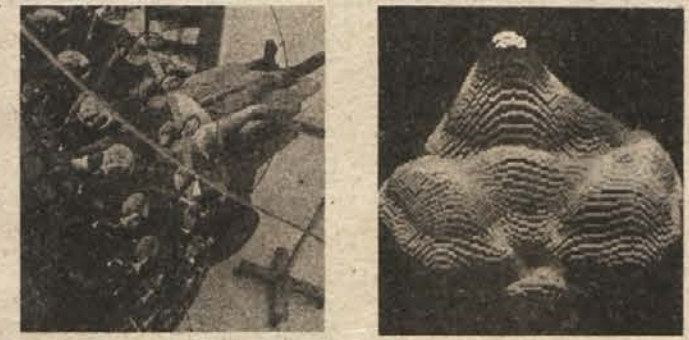
Dobljene podatke obdelata računalnik in večbarvne slike. Iz njih je mogoče razbrati zelo veliko. Uspešno so pregledali delovanje srca, kako se ta pomembna mišica prehranjuje, kako učinkovit je pretok krvi v nji ipd. Strokovnjaki upajo, da jim bo uspelo razkriti nekatere uganke o srčni kapi ter

tako najti najustreznejše zdravljenje. Upajo tudi, da bodo s pozitronskim skanerjem približe spoznali tiste procese v telesu, ki vodijo k raku. Ugotovili so že, da rakasta tkiva porabijo več glukoze kot zdrava tkiva, najnovejša naprava pa je tudi pokazala, katero od zdravil zavira porabo glukoze v rakastih tkivih. Morda bodo tako odkrili pravo zdravilo proti tej razširjeni bolezni.

Toda še najbolj uporaben je pozitronski skaner za opazovanje in študij delovanja možganov. Strokovnjaki odkrivajo z njim, kako možgani biokemično reagirajo na najrazličnejše aktivnosti, od gledanja in gibanja udov do poslušanja. Izkazalo se je, da je naprava zelo koristna pri ugotavljanju, ali pa izbrali pravo zdravljenje bolni-

kov, ki jih je zadela možganska kap. Prav tako je mogoče s pozitronskim skanerjem ugotoviti obsežnost možganskih poškodb zaradi krvnih čepov ter ali je kirurški poseg še primeren.

Nekateri strokovnjaki uporabljajo PET skaner za raziskovanje duševnih bolezni: shizofrenije, manične depresije, starostne pozabljenosti itd. Upajo, da bodo s pregledom mnogih bolnikov, ki trpe zaradi takih bolezni, odkrili vzorec biokemičnega delovanja bolnih možganov. Potem bo diagnoza zares natančna, predvsem pa hitra in lažja. Dosedanje diagnoze zahtevajo dneve in dneve testiranja in opazovanja, pozitronski skaner opravi stvar v poldrugi uri.

Posnetek shizofrenikovih možganov s pozitronskim skanerjem. Bela barva na vrhu kaže, da je imel bolnik odprte oči. Levo: posnetek naprave.

Avdiovizualne elektronske naprave so osvojile in preoblikovale domače življenje.

Novo srce doma

Družinsko ognjišče se je močno spremenilo

Preobrat, ki so ga napovedali nekateri futurologi, se je že začel. V visoko razvitih družbah opažajo, da se ljudje vse več zadržujejo doma, kar je v nasprotju z navadami pred nekaj leti, ko je večina preživljala proste ure zunaj doma. Življenje na domu se je strnilo okoli novega družinskega ognjišča – avdiovizualnih središč.

Televizija, videorekorderji, zvočne verige, domači kino so dandanašnji v središču družinskega dogajanja. Hkrati z njimi se je oblikoval tudi nov stanovanjski prostor, kakršnega doslej niso poznali. Gre za prostor v hiši, ki mu Američani pravijo „entertainment center“, kar bi se dalo prevedsti v „zabaviščno središče“. Sodobne elektronske video in avdio naprave so zasedle osrednji prostor v stanovanju, saj se okoli njih vse bolj vrti pozornost vseh članov družine. Arhitekti, ki se ukvarjajo z urejanjem notranjosti stanovanjskih prostorov, so seveda takoj ponudili kopico zanimivih rešitev, ki spreminjajo podobo domov. Zankrat se veliki bum zabavišnih središč dogaja na razvitem Zahodu, vendar pa bo val teh sprememb gotovo pljusnil prej ali slej tudi k nam.

VAŠA ZGODBA

SESTRA SE JE VRNILA

Živeli smo skromno življenje dninarjev. Oče je delal pri železnici in smo ga zato videli bolj poredko, mati pa je pomagala bogatim kmetom pri delu. Sestro sva pasli kravo na bližnjem travniku ali pa sva se igrali v gozdu. Nič hudega nam ni bilo ob skrbnem očetu in dobri materi.

Nenadoma je v brezbrizno otroštvo posegla vojna. Prišli so črni možje s čeladami in puškami. Nisva vedeli, pa tudi ne mogli razumeti, zakaj nas izganjajo iz rodne hiše.

„Vedve gresta z nami, mati pa na tovarnjak!“ se je glasilo povele. Vzdrgetali sva in se stisnili k materi. Hoteli sva z njo, toda črni možje so nas na silo ločili. Mater so porinili v prenapolnjeni tovarnjak, na katerem je bilo že veliko jokajočih žena.

Naju s sestro so najprej odpeljali v vaško šolo. Dali so naju v razred, kjer je bilo že veliko drugih otrok iz vasi. Dolgo smo čakali, kaj bo z nami. Nihče ni vedel, čemu so nas strpali v šolo. Čez čas je prišla neka ženska, ki je govorila nemški. Začela je otroke klicati po imenu. Med poklicanimi je bila tudi moja sestra. Vse otroke, ki jih je ženska poklicala, so odpeljali iz razreda. Kasneje smo zvedeli, da so jih z vlakom odpeljali v tujo deželo.

V šoli smo ostali še nekaj dni, nato pa so nas odvedli v neko otroško zavetišče, kjer smo ostali do konca vojne.

Bila sem dvanajstletno dekletce, ko sem se vrnila domov. Pričakal me je oče, srečen, da sem se vrnila.

„Kje je mama? Kje je sestra?“ sem ga vprašala.

„Ne vem,“ je žalostno odvrnil.

Dolge dneve sva pričakovala, ali se bosta vrnila, vendar zaman. Čez čas sva izvedela, da je mama umrla v koncentracijskem taborišču. O sestri pa nisva nič zvedela. Upala sva samo še v najskritejšem kotičku srca. Očeta nisem več spraševala po sestri, ker so ga ta vprašanja žalostila; nanja ni hotel več odgovorjati.

Ko sva izgubila že vsako upanje, je lepega dne prišla. Vrnila se je, a nekako ni bila več ona. Drugače se je imenovala, njena govorica je bila čudno tuja. Pripovedovala je, da so jo odpeljali v Nemčijo in dodelili neki nemški družini. Krušni starši so jo želeli narediti za svojo. Bili so dobri ljudje, vendar niso pustili, da bi obujala spomine na nekdanji dom. In tako je hrepenenje po domu skrivala v sebi.

„Težko se je bilo odločiti za vrnitev,“ je dejala. „Pre-skromni so bili otroški spomini, a vendar dovolj močni, da niso ugasnili. Ponovno smo skupaj! Tja se nikoli več ne vrnem!“

Tako smo se po mnogih letih združili.

ALBINA

MARJAN BREGAR ILIR SE VRAČA

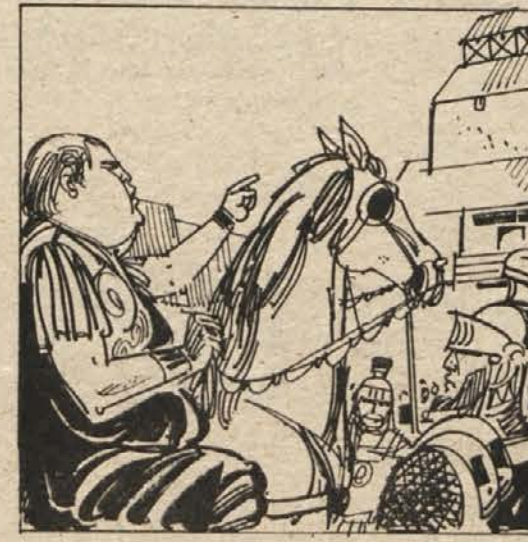
Ken je poizkušal zapreti obroč obrambe. Pritekel je z vzhodne strani s svojimi zdesetkanimi junaki. Zmanj. Nihče več ni mogel ustaviti navala napadalcev, ki so vreli zdaj v trdnjavo tudi na vzhodu, tam, kjer je svoje mesto zapustil Ken.

Neustavljivi veletok tuje vojske je na svoji poti v srce trdnjave rušil vse, kar se mu je postavljalo po robu, in prvi čudež je bil, da je Kenu z njegovimi uspelo pobegniti v poslednje zavetje: v grajski stolp.

Vihar se je podel. Napadalci so vreli na dvorišče in tu se je množica ustavila, kajti v stolp za poslednjimi branilci ni bilo mogoče. Okovana vrata so uspešno varovali tudi maloštevilni možje, po steni do lin pa tudi ne bi šlo zlahka...

Vrste tujega vojaštva v trdnjavi pa so se nenadoma zamajale. Čez prag je topotal belec in na njem vzravnan postava v skratnem plašcu. Gaj Kasius!

Vojskovodja je dotlej vodil bitko z varne razdalje in zdaj je prisel med legionarje. Mrko se je oziral po zidovih, ki so se kazali sledove boja, in po kupih trupel svojih najboljših. Prekleta visoka je bila cena, ki jo je plačal za to beraško trdnjavo!

„Končajmo že to polomijado!“ je siknil, ko so mu razložili, da je v stolpu še peščica branilcev.

„Ursus!“ je pomignil svojemu komandantu garde.

Centurion je vedel, kaj hoče Gaj. Padlo je rezko povele in skupina mož je stekla na travnik pod Gradiščem. Hip zatem je tu zagorel manjši kres. Može so ob njem prizigali plamenice in jih polagali na stroj, ki so ga imeli s seboj. Dolg drog na stroju se je napel in upognil, vrvi, križem kražem zvezane z ogrodjem, so ga sprožile visoko v zrak in prva goreča baklja je poletela nad Gradišče.

Za ped je zgrešila stolp. Zacrščala je v hosti onstran Gradišča.

S solidarnostjo bi šlo

KS na območju mesta sestavljajo komunalne načrte za prihodnje leto. Skupna naloga je S kanal

Kot povsod v delovnih organizacijah in interesnih skupnostih tudi krajevne skupnosti decembra tehtajo možnosti, kaj zapisati v delovne načrte za leto 1982, da bi zapisano lahko uresničili. Na območju Novega mesta se je 11 krajevnih skupnosti v glavnem že dogovorilo za načrte, predvsem s področja komunalnih del. Kaj se obeta, je povedal

govorili. Ni pa pravično, da na primer občan Regeče vasi združuje svoj dinar za šolstvo in komunalno in gradnjo S kanala kot ostali, posebej pa še za asfaltiranje na domačem terenu in kanalizacijo. V mestnih in bolj urejenih krajevnih skupnostih imajo samo skupen samoprisepek, vse ostalo pa dobijo tako rekoč od družbe. Boleče je, ker je naša skupnost krajevnih skupnosti tako raznolika, ker so nekatere krajevne skupnosti razvite, druge mnogo manj. Prav zato bomo v letu 1982 dajali več poudarka na solidarnost. Zdrževali bi lahko sredstva in gradili tam, kjer je možno, ker v nekaterih krajevnih skupnostih imajo, graditi pa ne morejo. Večkrat je ovira tudi v nepravčasno dobavljeni dokumentaciji."

Katera naloga iz komunalne dejavnosti bo v novem letu skupna vsem mestnim krajevnim skupnostim?

"To je dokončanje gradnje S kanala in kanalizacije sploh. Vztrajali bomo, da se sredstva, zbrana v ta namen, niti slučajno ne bodo prelivala kam drugam. Iz samoprisevka je bilo doslej za gradnjo S kanala že porabljenih 13,6 milijona dinarjev in ni bojazni, da ne bi na referendum sprejeti program v tem srednjeročnem obdobju uresničen."

Ali se dela na gradnji S kanala nemoteno nadaljujejo in s kolikšno zamudo?

"Imamo podatke, da se trenutno ta dela opravljajo v redu, pravočasno in v dogovorjenem obsegu. Prihaja pa včasih do težav, ki jih odpravljamo sproti."

Kako je z ostalimi komunalnimi gradnjami?

"Vsaka krajevna skupnost jih načrtuje zase, povedal pa sem že da bo finančno trda predla in da je realno oceniti ne le finančne možnosti, ampak tudi stabilizacijske predpise. Nima smisla in neodgovorno bi bilo ljudem obljubljati nekaj, za kar se vnaprej ve, da ne bo zraslo."

R. B.

SLAVJE SPOMENIČARJEV JUBILANTOV – Tradicionalnega srečanja spomeničarjev, nosilcev partizanske spomenice iz novomeškega okrožja, se je v sredo, 16. decembra, udeležilo 16 jubilaritov, ki so letos slavili tudi svoje življenjske jubileje: 60-, 65-, 70-, 75- in 80-letnico rojstva. Ob srečanju so kulturni program pripravili mladi iz srednjih šol usmerjenega izobraževanja. (Foto: J. Pavlin)

Novo mesto brez novih stanovanj?

Slabi časi za družbeno usmerjeno gradnjo stanovanj v Novem mestu – Ob pomanjkanju sredstev še vrsta drugih problemov – Problematično komunalno opremljanje sosesk

Problemi v stanovanjski izgradnji, posebno družbeno usmerjeni, so se v novomeški občini zadnja leta tako nakopičili, da jih bo tudi ob resnih prizadevanjih in bistveno drugačnem obnašanju vseh udeležencev te reprodukcijske verige zelo težko rešiti. Osnovni problem so seveda sredstva, ki jih je vse manj, medtem ko cene stanovanj ne zadržijo rastejo (od leta 1972 so se zvišale za prek 560 odstotkov). Je pa še cela vrsta vzrokov za veliko kasnitev družbeno usmerjene gradnje stanovanj in sosesk.

Ze srednjeročni stanovanjski plan 1976-1980 ni bil v celoti uresničen, še veliko slabše pa kaže za izvedbo sedanjega do leta 1985. Kasnimo namreč že letos, manj sredstev in manj začeti gradbeni program, da v Novem mestu že leta 1983 ne bo dograjeno niti eno družbeno stanovanje. Da bi preprečili zamrtje stanovanjske gradnje, bo

moralo kljub svojim problemom bolj sodelovati združeno delo. Vsi udeleženci v stanovanjski izgradnji pa bi morali izdelati ukrepe racionalizacij za pospešitev in pocenitev gradnje stanovanj. V pogojih, v kakršnih smo, se bo verjetno potrebno odločiti tudi za cenejšo, manj razkošne stanovanjske soseske.

Vsi splošni problemi družbeno usmerjene gradnje so se v polni meri pokazali v izgradnji soseske na Cesti herojev, kjer pa zavirajo gradnjo in dražijo stanovanja še nekatere posebnosti (precejšnja gostota stanovanj na dokaj majhnem prostoru, dražja etažna parkirišča in izvedba oken zaradi bližine regionalne ceste, zagotovitev nadomestnih objektov za vrtnarjijo, PTT itd.). Kljub vsemu temu in velikim težavam s financiranjem, samo gradnjo ter z zaključnimi deli skoraj devet let za izgradnjo take relativno majhne soseske nikakor ni kratka doba. Tu je bila že v začetku priprav na gradnjo jasna neustrezna organiziranost vseh, ki sodelujejo v stanovanjski izgradnji, od projektantov do gradbenih in komunalnih organizacij, izvajalcev končnih del itd. Tudi z ustanavljanjem

sosov za to področje mnogih problemov nismo odpravili. Samoupravni sporazum o gradnji soseske pa ni zagotovil dohodkovne povezanosti vseh udeležencev, podružbiljanja tega področja in vpliva bodočih stanovalcev na videz in opremo stanovanj in soseske (od tega je zelo odvisna cena stanovanj, katere oblikovanje je tako poglavje zase). Soseska na Cesti herojev naj bi bila šola za naprej, da ne bi ponavljali starih napak.

Poseben problem je še danes komunalno opremljanje zemljišč in bodočih sosesk z objekti in napravami splošne rabe. Financirati bi ga morale komunalne organizacije, ki pa tega ob stalnem slabšanju svojega položaja ne zmorejo. In tako se dogaja (tudi na Cesti herojev), da del stroškov za komunalno opremljanje bremeni končno ceno stanovanj, čeprav je del sredstev za to že šel iz stanovanjskega dinarja. Čeprav je to v nasprotju z družbenim dogovorom, odločitev ni bila sporna, saj gre za prek 400 stanovanj. V prihodnje pa bo potrebno zagotoviti druge vire.

Z. L. - D.

Zaenkrat cene mirujejo

Pri novomeški skupnosti za cene je še veliko vlog za zvišanje, vendar za zdaj ne bo odobritev

Po zadnjih statističnih podatkih so se letos cene v novomeški občini v poprečju gibale v dovoljenih okvirih (do 25 odstotkov več), na posameznih področjih pa so bile različno povišane. Pri obrtnih storitvah so podražitev v novomeški občini znašale poprečno 25,1 odst., na območju Slovenije pa je znašalo poprečno zvišanje cen 26,3 odst.

V komunalni dejavnosti, kjer so poleg vodarine, smetarine in kanalizacije še druge dejavnosti, je občinsko poprečje povišanih cen dosegalo 28,7 odstotka, republiško poprečje podražitev na tem področju pa znaša 28,2 odstotka.

Pri stanarjih, ki imajo precejšen vpliv na življenjsko raven družin, so Novomeščani s podražitvijo poskočili za 23,7 odstotka, v republiki pa poprečno le za 22 odstotka. Gostinci so letos nekajkrat prosili za zvišanje cen zaradi podražitev mesa, elektrike, olja itd., občinska skupnost za cene pa je dala soglasje za zvišanje teh cen od 20 do 30 odstotkov v poprečju.

Nič za zasebnike. Kurilnega olja zmanjkuje še za prednostne porabnike

Pri novomeškem Petrolu že od oktobra dalje kurilnega olja s cisternami ne dobavljajo zasebnim gospodinjstvom, pač pa so doslej nemoteno oskrbovali le industrijo, šole, vrtec in podobne ustanove. Kurilnega olja pa sredi decembra zmanjkuje že za prioritete kupce družbenega sektorja, čeprav doslej še niso nikjer zmrzovali. Tudi v maloprodaji za zasebnike kurilnega olja na bencinskih črpalkah zmanjkuje. Sredi decembra so ga točili po 20 litrov še na ločenski črpalki, drugod ga ni bilo več dobiti.

Naročila za dobavo kurilnega olja zasebnikom pri Petrolu sicer sprejemajo, ampak kdor ga naroči zdaj, ga bo dobil maja 1982.

Za letos je dovoljena meja zvišanja cen v novomeški občini dosežena, prav v zadnjem času pa je veliko zahtevkov za ponovno zvišanje. Zdj odobritev za zvišanje ne dajejo, razen če gre pri posameznikih za uskladitev cen z drugimi istovrstnimi kolektivni ali zasebniki.

V prihodnjem letu bo po zdaj znanih usmeritvah še manj možnosti za podražitve. Letos so se cene, ki so v občinski pristojnosti, lahko povišale za največ 25 odstotkov, v letu 1982 pa bodo narasle lahko samo za 15 odstotkov.

Nadzor ni prijava

Znano je, da je ob pomanjkanju mest v novomeških otroško varstvenih ustanovah močno razširjeno tako imenovano črno varstvo, ki kakršnokoli je že, rešuje položaj otrok zaposlenih staršev. Ve se, da je več sto otrok samo v Novem mestu v varstvu pri raznih ženskah po blokih in zasebnih hišah in da je povpraševanje po takih varuškah še precejšnje.

Kot so nekatere teh varušek dobre in jim starši zaupajo, pa je po drugi strani slihati tudi za primere celo bolehnih varušek, ki imajo tudi neprimerne vzgojne metode. Družba je proti takim pravzaprav nemočna. Nečavno tega je delegacija krajevnih skupnosti „Majde Šilec“ v skupščino otroškega varstva predlagala, naj bi nadzor nad črnim varstvom prevzela strokovna služba tovrstnih ustanov, toda...

Patronažna služba ima dokajšen pregled nad takimi varuškami, ampak le redke dovolijo obisk stanovanja in ogled varstva. Večina noče nikakršnih uradnih obiskov, in če stranka ne dovoli, tudi patronažna služba ne more v stanovanje. Ko so hoteli priti do informacij drugače, so celo pri starših otrok naleteli na ovire: ti niso hoteli dati nobenih izjav v strahu, da jim ne bi varuška odpovedala.

Domnevati je, da se črne varuške ne bojijo toliko strokovnega nadzora, pač pa tega, da bi to pomenilo hkrati obdavčitev njihove dejavnosti. Jasno je, da črne varuške ne sprejemajo otrok toliko zaradi ljubiteljstva do malih ne bogljenčkov, kot zaradi zaslužka, ki ta čas prinaša za vrsto vsakega otroka že od 2.500 do 3.000 dinarjev. Nikakor pa ilegalnim varuškam ni možno dopovedati, da strokovni nadzor ne pomeni davčne prijave. Tudi zoper več let znane črne varuške doslej organi niso ukrepali in zatisnkajo oči prav zato, ker vedo, da te vendarle pomenijo pomoč.

Vpeljati družbeni in strokovni nadzor pa ni tako enostavno, kot nekateri mislijo. Še največ možnosti za evidentiranje črnega varstva imajo v krajevnih skupnosti, kjer se med seboj najbolje poznajo. Pa tudi v teh organih ni zaslediti resnih prizadevanj, da bi evidenco zastavili. Nič koliko je primerov, ko črne varuške opravljajo funkcije v organih krajevnih skupnosti. Težko je pričakovati, da bi torej same sebe dale na spisek. Kako vendarle iz tega začaranega kroga, doslej še nikjer niso „pogrnuli“.

R. B.

IMV bo naselil novo sosesko

Se ta mesec bo IMV prevzela dokončno zgrajeno sosesko na Žibertovem hribu s 93 stanovanji – Lista nezasedenih stanovanj se bo v kratkem močno zmanjšala

Pred dvema letoma začeta gradnja 15 stolpičev v treh vrstah na Žibertovem hribu v Kandiji bo v nekaj dneh prevzeta. Gre za 5.393 m² stanovanjskih površin v 93 stanovanjih, ki jih tokrat razdeljujejo po novem. Prioritetne liste so sestavljali po tozdih, vendar je stanovanj trikrat manj kot prosilcev zanje.

V zadnjem času je bila IMV večkrat izpostavljena kritiki, ker je imela okrog 40 nezasedenih stanovanj, od teh večinoma v novi soseski na Žibertovem hribu. V prvi vrsti vrstnih hiš oziroma stolpičev je že nekaj časa naseljenih 25 stanovalcev, tretjo vrsto hiš in celotno sosesko pa bo še decembra letos povsem prevzela IMV.

Gradnja je sprva potekala naglo in brez zastojev, ker pa se je takratni izvajalec del Novograd reorganiziral in je dela dokončevala Komunalna, je bil tudi to eden od razlogov za enoletno zamudo po prvotno določenem roku dokončanja del.

V IMV so predstavniki sindikata izjavili, da je do zastojev pri dodeljevanju stanovanj prišlo predvsem zato, ker je bil stari pravilnik razveljavljen kot nezakonit, po novem pravilniku pa tokrat prvič delijo stanovanja. Imajo okrog 200 prosilcev družbenih stanovanj, za razpoložljiva stanovanja pa so prioritete liste zdaj sestavljali po tozdih, kjer so delate tudi stanovanjske komisije. Prvič so na tak način delali, in ker veliko zaposlenih stanuje izven mesta, so imele komisije tudi veliko dela, preden so točkovale njihova zdajšnja bivališča.

Prioritetne liste, ki so že razobsežene, bodo veljavne 26. decembra

letos. Takoj zatem bodo lahko delili ključe (januarja), če... Če ne bo zapletov s pritožbami, kar bi postopek izročanja ključev zavleklo. Od 93 stanovanj, kolikor jih je v novi soseski, je 25 že vseljenih, 46 prosilcem bodo ključe podelili po prioritetenih listah, nekaj stanovanj pa bo še kadrovskih, vendar s planom opredeljenih v ta namen in vsi bodo zanje vedeli. Brez tega v IMV ne bo šlo, ker prav zdaj v času sanacije nujno potrebujejo nekaj dobrih strokovnjakov.

Omeniti velja še, da ima nova soseska urejeno zunanjo okolico, da ima prostor za samoupravno delovanje in zaklonišče, zgrajeno po vseh predpisih. Poprečna cena 1 m² stanovanja znaša 19.779 dinarjev, kar je za novomeško razmerje ugodna cena.

R. B.

SOSESKA NA ŽIBERTOVEM HRIBU – Novi del mesta med Kandijo in Žabjo vasjo se razprostira na nekdanjem Žibertovem hribu, kjer je IMV odkupila vseh 93 stanovanj. Tudi okolica vrstnih hiš ali stolpičev, kot jih imenujejo, je urejena in tudi parkirišča so zraven s cestno razsvetljavo. (Foto: R. Bačer)

V PONEDELJEK RESOLUCIJA

Vsi trije zbori novomeške občinske skupščine se bodo na skupni seji sestali v ponedeljek, 28. decembra. Kot osrednja točka dnevnega reda je na programu sprejem občinske resolucije za leto 1982. V javni razpravi je bilo na resolucijo precej pripomb, ki jih je izvršni svet pri sestavi končnega predloga v dobršni meri upošteval. Po skupni seji se bosta sestala še zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela, ki bosta obravnavala nekaj neodločljivih odlokov in zadev.

Novomeška kronika

VSE JE NAPRODAJ – Novoteksova vitrina v avli hotela Metro-pol je z razstavljenimi izdelki navdušila že marsikatero kupca, ki pa je take izdelke v tovarniški trgovini na Glavnem trgu zaman iskal. Vsa razstavljena oblačila pa novoteksovcem prodajajo v drugi tovarniški trgovini, in sicer v Bršljunu. Zadnje čase gre tam izredno dobro v promet zlasti novi program otroške zimske konfekcije.

PADLI NA IZPUTU – Ob nedadni poledici, ki je prejšnjo sredo vse mesto z bližnjo okolico spreminila v zrcalno ploskev, so pešci padali ko snopi. Na redkih pločnikih so posuli pesek ali pepel, tako so morali do otoplitve ljudje hoditi oprijemaje se sten ali grmovja.

ODJUGA KAŽE NAPAKE – Zmeraj se po zapadlem snegu in odjugi v mestu pokažejo mesta, kjer so potrebna popravila, do bi lahko pešci nemoteno hodili. Partizanska cesta je ena takih, kjer bi morali začeti, ker se ob pločniku nabere tolikšna luža, da se ji vozilo ne more ogniti. In pešci, ki tam hodijo, so največkrat bolniki, namenjeni v zdravstveni dom ali bolnišnico. Naj oni skačejo v višino vsakokrat, ko gre mimo avto ali pa se puste oškropiti?

PET NOVIH KRICAČEV – V novomeški porodnišnici je bilo prejšnji teden rojenih pet novorojenčkov s področja mesta. Rodile so: Majda Mazovec z Ragovske 10 a

Ena gospa je rekla, da bodo na Bajnofu, kjer so pred tremi leti zgradili nove hleve, porabili 7 milijonov dinarjev za preureditev. In kakšno? Da krave ne bodo več tonile v lastnih kravjavih kot doslej. V tem primeru se o odgovornosti nič ne govori...

Sami o stanovanjih in delu

Kako do skupnosti stanovalcev? — Pomoč SZDL

V začetku januarja se izteče rok, določen z zakonom, ki pravi, da morajo zaživeti skupnosti stanovalcev kot pravne osebe. Pri stanovanjski skupnosti v Sevnici pravijo, da je vsak stanovalec prejel tako imenovano „zeleno knjižico“ kot nekakšen priročnik.

Zato tu ne bomo opisovali pristojnosti hišnih svetov po novem, ki bodo, resda malo poenostavljeno, nekakšni izvršilni organi skupnosti stanovalcev. Kot pravi inž. Jože Kolar, so v razpravi skrbno tehtali, kako bi racionalno družili stanovalce. Premajhne bi bile preveliko drobljenje, prevelike skupnosti pa tudi ne bi omogočale boljše samouprave. V sevnici občinski deluje sedaj 44 hišnih svetov. Po vsej verjetnosti naj bi bilo po novem 23 skupnosti stanovalcev.

Lažje je po izkušnjah družiti stanovalce več hiš ali blokov po sorodnih interesih. Dostikrat so to kotlovnice, saj so stroški kurjave in vse

SEVNIŠKI PABERKI

POGOVOR Z NAŠIMI DELAVCI NA TUJEM — V torek, 29. decembra ob 17. uri, priredi koordinacijski odbor za naše delavce na tujem pri občinski konferenci SZDL pogovor ob novem letu. Srečanje bo v prostorih hotela Ajdovec. Predstavniki občinske skupščine, nekaterih delovnih organizacij in skupnosti za zaposlovanje bodo odgovarjali na vprašanja delavcev.

DEDEK MRAZ ZA VSE OTROKE — Zaradi težave z dvorano v Sevnici letos dedek Mraz ne bo pozdravil vseh malčkov naenkrat. V otroškem vrtcu Ciciban bodo sprejmu namenili štiri igralnice. V vsaki izmed njih bodo nekaj pripravili za njega. Med drugim jih bodo razveseljevali tudi z lutkovno igrico „Trije snežaki“. Malčki od dveh let dalje so vabljeni v vrtec v treh skupinah od 10. do 12. ure. Lutkarji iz vrtca bodo krenili s svojo igrico tudi na Bučko in Studence, v Zabukovju bodo igrali lutkarji s sevniske osnovne šole. Pristne sprejeme pripravljajo prav tako po ostalih krajevnih skupnostih.

SEVNIŠKI VESTNIK

V Sevnici menijo, da imajo z okolico dovolj skrbnih vinogradnikov, predvsem pa tudi dovolj površin pod vinsko trto za ustanovitev ožjega vinogradniškega okoliša. Doslej so namreč vključeni v OVO Malčkovec, kjer je po podatkih letošnjega vinogradniškega koledarja vključeno s sevniskim območjem 130 vinogradnikov s 640 hektari vinogradov.

Lastno društvo

O ustanovitvi lastne organizacije s sedežem v Sevnici se nameravajo pogovoriti na zboru v soboto ob 9. uri v sindikalni dvorani za Ljubljansko banko. Sestanek bodo uporabili tudi za izobraževanje. O neki vin in pretakanju bo govoril inž. Darko Marjetič, povabili so tudi Tita Doberška iz Novoga mesta, urednika priljubljene rubrike o vinogradništvu v Dolenjskem listu. Skratka, vabljениh je kar največ vinogradnikov in ljubiteljev dobre kapljice z obeh bregov Save.

A. ŽELEZNIK

ZADOVOLJNI

Na programski seji občinske konference SZDL v Sevnici 17. decembra so povedali najnovejši podatke o številu evidentiranih. Po stanju z dne 28. novembra je prijavljenih že 4.608 možnih kandidatov. Med evidentiranimi je 40 odstotkov žensk, 22 odstotkov mladih, članov ZK je 11,5 odstotka. Doslej je bilo za družbenopolitični zbor občinske skupščine evidentiranih 75 kandidatov. Na večerajšnji seji predsedstva občinske konference SZDL so obravnavali imena tovarišev in tovarišic, ki naj bi v naslednjem mandatskem obdobju opravljali najodgovornejše naloge v občini. Na seji občinske konference SZDL so za sekretarja konference ponovno izvolili Maksa Popelarja, za predsednika pa Jožeta Bavca.

VOJAKI OBISKALI VSE SOLE

Štiridesetletni jubilej naše armade so še pred praznikom JLA počastili slavnostno in delovno tudi v sevniki občini. Pripadniki JLA iz garnizona v Cerkljah so obiskali vse osnovne šole v občini. Na dveh proslavah v jedinicah sevniske osnovne šole so nastopili vojaki iz vseh naših republik in avtonomnih pokrajin. Skupno s kulturnimi skupinami sevniske občine so vojaki nastopili tudi na osrednji občinski proslavi v soboto v sevniskem gasilskem domu.

INVESTITORJI NERESNI?

Ce hoče kdo kaj graditi, je prvo, da ima nared potrebno dokumentacijo. Pregled posameznih naložb v gospodarstvu sevniske občine je, žal, pokazal, da so mape dokaj prazne. Le Kopitarna je tako daleč, da ima zahtevek že pri banki. Precej je narejenega tudi na načrtih Mercatorjevih skladišč na Blanci.

VSE SEJE ŠE LETOS

Delegati so pred iztekom leta zasuti z vabili na seje skupščin. V torek so se sestali delegati občinske skupnosti za zaposlovanje. Več skupščin samoupravnih interesnih skupnosti je sklicanih za danes. Za ob 8. uri sta bili sklicani seji skupščin občinske raziskovalne in telesnokulturne skupnosti. Opoldne se bodo sešli delegati kulturne skupnosti. V sevniskem gasilskem domu imajo delegati vseh treh zborov občinske skupščine med drugim na dnevnem redu predlog resolucije o družbenoekonomskem razvoju v prihodnjem letu. Sklici preostalih seji samoupravnih interesnih skupnosti se bodo nadaljevali v prihodnjem tednu.

Konferenca bo štela manj članov

V trebanjski občini poteka razprava o evidentiranih kandidatih za občinsko konferenco ZK — Razprava o dosedanem delovanju — Kako uveljaviti ZK v temeljnih okoljih?

V trebanjski občini so začeli že poletni evidentirati kandidate za opravljanje funkcij v osnovnih organizacijah, sekretariatih, občinski konferenci, CK ZKS in ZKJ ter za kongrese. Kljub temu je bilo evidentiranje končano nekaj kasneje. Čeprav je prišlo do te zakasnitve, pa so v občini vendarle zadovoljni z dosedanjim potekom evidentiranja.

Sekretar občinskega komiteja OK ZKS v trebanjski občini Igor Slak je povedal, da so postopke glede možnih kandidatov v novembru še usklajevali pri kadrovski komisiji občinske konference, ki je dajala soglasja za opravljanje posameznih funkcij v Zvezi komunistov. Izmed 60 možnih kandidatov, kolikor jih je bilo na spisku, so za člane občinske

konference potem odlikovali listo s 27 možnimi kandidati. Lista kandidatov za občinsko konferenco, ki zdaj vsakakor še ni dokončna, je od 6. novembra v javni razpravi v osnovnih organizacijah ZK. Lista bo v javni razpravi do začetka predvolilne programske konference, volilno programsko konferenco pa bodo izpeljali februarja, ko bodo dosežani člani konference in delegati iz osnovnih organizacij

opravili dokončne volitve. V skladu s spremembo statuta bo občinska konferenca poslej v trebanjski občini namesto dosedanjih 40 članov štela le 27 komunistov.

V času evidentiranja so v trebanjski občini pregledali tudi, kako tečejo postopki za volitve v ostalih družbenopolitičnih organizacijah in za delegacijo SIS. Medtem ko so osnovne organizacije odgovorne opravile vse naloge pri evidentiranju, pa v občini niso zadovoljni z evidentiranjem za ostale strukture.

Volilno-programsko sejo v osnovnih organizacijah, na katerih sodelujejo tudi člani občinske konference, so trebanjski komunisti pregledali svoje dosedanje delo. Večina osnovnih organizacij je uspešna, nekaj pa je tudi takih, za katere ne bi mogli reči, da so dejavne. Pri tem gre zlasti za to, kako se bolj kot doslej uveljavljajo vloge ZK v temeljnih sredinah, kako uresničiti sklepe, ki so bili sprejeti na ravni višjih organov. V tem smislu bodo morali biti izdelani tudi programi dela za naprej.

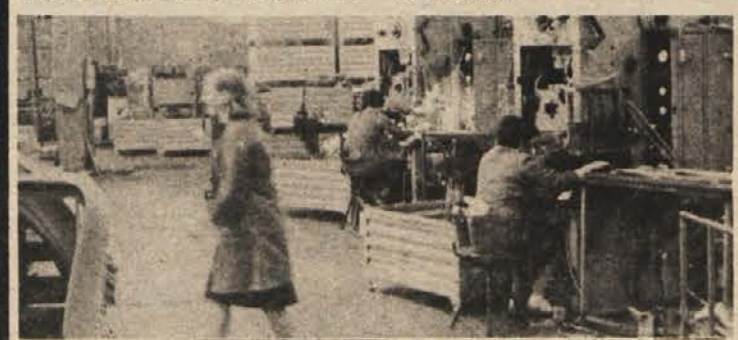
J. S.

SEMINAR ZA AKTIVISTE RDEČEGA KRIŽA

V soboto, 26. decembra, bo v sejni sobi občinske skupščine v Trebnjem začetek seminarja za aktiviste Rdečega križa. Na seminarju, za katerega se je prijavilo že 40 aktivistov, se bodo člani Rdečega križa seznanjali z novostmi socialnega varstva in skrbstva. Na seminarju se bodo pogovarjali tudi o delovanju RK znotraj SZDL in o oblikah pomoči, ki jih lahko ta človekoljubna organizacija nudi pri svojem delu.

UPRAVLJANJE STANOVANJ PO NOVEM

15. decembra je bil v Trebnjem skupni sestanek predsednikov hišnih svetov in krajevnih organizacij SZDL. Na sestanku so se dogovarjali o novi organiziranosti stanovalcev in pristojnostih hišnih svetov pri upravljanju stanovanj. Hkrati s temi vprašanji pa so govorili tudi o možnostih, da bi v blokih ustanovili odbore SZDL, ki bi delovali podobno kot vaški odbori.

ODLOČITEV O LOČITVI PRELOŽENA — Zaradi težav pri izpolnjevanju izvoznih obveznosti in pri zagotavljanju ustreznih razvojne politike so se delavci Donitovega tozda Tesnila v Velike Loke nameravali ločiti od delovne organizacije Donit. Po posvetovanju z družbenim pravobranilcem samoupravljanja Slovenije in družbenopolitičnimi organizacijami v občini, kjer sta sedeža delovne organizacije in tozda, pa je ta odločitev preložena na januar. Podrobnejšo informacijo, zakaj je do takega sklepa prišlo, bomo objavili v naslednji številki.

PRIZNANJE ZA ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE

Občinski štab za civilno zaščito trebanjske občine je nedavno dobil priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo. Štab, ki je v preteklem obdobju izvedel precej akcij in pritegnil k delu veliko število občanov, je nagrado vsakakor upravičeno dobil. Njegov prispevek k dosežkom pri razvoju splošnega ljudskega odpora v trebanjski občini je namreč videti tako v združenem delu kot v krajevnih skupnostih. Njegova nemajhna zasluga je tudi, da je v trebanjski občini usposobil precej ekip civilne zaščite, ki so sposobne delovati v vsakršnih razmerah.

TREBANJSKE NOVICE

Konec „neslavnega“ prvenstva?

Število bolniških izostankov se je v krški občini vendarle začelo manjšati

V zimskih in spomladanskih mesecih je v krški občini največ delavcev v bolniški; poleti, ko se prične letni oddih, si številni „bolniki“ naglo opomorejo, jeseni pa odsotnost delavcev zavoljo bolniške spet narašča. Po odsotnosti z dela zaradi bolniškega staleža Krčani že dlje časa prednjačijo med občinami dolenskega regije.

Strokovna služba občinske zdravstvene skupnosti se je dokopala s pomočjo krajske ankete, ki so jo izpolnili v enajstih organizacijah združenega dela, do zanimivih podatkov o odsotnosti z dela zaradi bolniške. Da bi bila slika kar se da objektivna, so bili med anketiranci tako imenovani moški, kakor tudi „ženski kolektivi“, poleg spola pa so upoštevali še delovne pogoje, kajti ni moč enačiti dela rudarja ali delavca v sodobni tovarniški dvorani. Čeprav so zajeli delavce različ-

nih panog, od kmetijstva, gradbeništva pa do predelave kovin in papirne industrije, v zdravstveni skupnosti sodijo, da so podatki dobra osnova za temeljito oceno vzrokov. To bodo lahko naredili zdravstveni delavci s področja medicine dela, socialni delavci in strokovne službe v proučevanih kolektivih.

Vsak dan je bilo v prvih devetih mesecih letos v občini odsotnih z dela zaradi bolniške povprečno 557 delavcev, se pravi 4,54 odstotka, kar je vendarle nekoliko manj kot lani.

V večini proučevanih OZD je povprečni odstotek odsotnih večji od povprečja, ugotovljenega za vse zaposlene v občini (Rudnik Senovo 10,8 odst., Pionir — tozad Gradbeni sektor 8,5, Labod 8,4 in Lisca Senovo 8,2 odstotka), nižji odstotek od povprečja je le v SOP (3,7) in v IGM „Sava“ (4,5). Največ bolniške je torej tam, kjer so najtežji delovni pogoji in v pretežno ženskih kolektivih. Pri slednjih pa se odstotek odsotnih skoraj podvoji, ko se bolniški prišteje še porodniška (Labod 14,6 odst. in Lisca 16,2 odstotka). S prstom pa kaže zažugati tistim, ki ostajajo doma zaradi hipohondrije in jim smrdi vsako delo. P. PERC

KRŠKE NOVICE

PRIZNANJA AMZS IN AMD KRŠKO — Na zadnji skupščini društva so podelili članom plakete AMZS. Zlato sta prejela Cveto Bevk in Edo Komočar, srebrno Stanko Žigante, Ivan Petrišič in Henrik Molan, bronasto plaketo pa Cveto Bergant, Slava Bevk, Evald Babič, Vinko Pirc in Branko Voglar; 16 zaslužnih članov AMD pa je prejelo pismena priznanja za zasluge oz. zlati znak AMZS, AMD pa je podelilo tri odličja dolgoletnim zaslužnim članom: Tonetu Bučarju — zlato, Ivanu Zupančiču — srebrno in Toneu Medvedu — bron. 10 tovarišev je dobilo pismena priznanja društva, 38 organizacijam in 18 posameznikom (med temi sta tudi garniziji JLA iz Celja in Cerkeļ ter OK ZSM Krško za udarniško delo pri urejanju Staciona Matije Gubca) so predstavniki AMD Krško izročili ličen odliček speedwayista.

KDAJ TABORNIŠTVO NA ZELENJI VEJI?

V krški občini nikakor ne morejo spraviti na zeleno vejo taborništvo kljub temu da se zavedajo vzgojnega pomena te družbene organizacije za splošni ljudski odpor. Na šolah sicer dobro sodelujejo z Zvezo rezervnih vojaških starešin, posledica tega so tudi uspešni obrambni dnevi.

KRŠKI TEDNIK

Nekdo mora odpirati vrata

Brežiško gospodarstvo z izvozom ob tricetrletju ni izpolnilo pričakovanj, zato je občinska konferenca ZK na četrtkovni seji ponovno pozvala k večji odgovornosti do sprejetih obveznosti. Premisleka je vredna tudi pripomba, da bi marsikatera delovna organizacija lahko izvažala, če bi imela sposobne kadre, ki bi ji odpirali vrata v mednarodno delitev dela.

V devetmesečju je bil izvoz v občini za 1 odst. manjši kot v enakem obdobju lanskega leta, uvoz pa za 3 odst. večji. Med izvozniki ni bilo novih imen. To pomeni, da si drugi niso kaj prida prizadevali za

uvrstitvev med izvoznike, verjetno tudi zaradi kadrovskih ovir, ne le zaradi lagodnosti. V prazno je izzvenel celo dogovor o pospeševanju izvoza med tozdi in izvršnim svetom občinske skupščine, vendar so med kolektivni izjeme, vredne posnevanja, na primer Tovarna pohištva. Delegati iz devonih organizacij so seznanili konferenco s težavami, s katerimi se srečujejo, pa tudi z razmišljanji o novih izdelkih, s katerimi bi se morebiti še lahko uveljavili

li v tujini. Domači trg se za nekatere delovne organizacije že zapira. To velja predvsem za proizvajalce investicijske opreme in trajnejših dobrin. Tistim, ki pravijo, da svoje izdelke doma bolje prodajajo, je izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Miran Ogrin odgovoril, da, žal, niso došli resnosti položaja spriču naraščajoče zadolženosti Jugoslavije v tujini. Rešitev je samo v povečanem izvozu in zmanjšanju uvoza. Konferenca je med drugim kritično spregovorila o resoluciji za leto 1982, kjer naj bi uvoz in izvoz narasla za 15 odst., češ zakaj en odstotek dodatnega uvoza ne bi mogel dati več kot en odstotek izvoza.

JOŽICA TEPPEY

NOVOLETNI POGOVOR Z ZDOMCI

V ponedeljek, 28. decembra ob 10. uri, priredi občinska konferenca SZDL v Hotelu Turist v Brežicah srečanje z delavci, ki so zaposleni na tujem. Udeležili se ga bodo predstavniki občinske skupščine in njenih upravnih organov, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb SIS za zaposlovanje ter SIS za zdravstvo in pokojninsko zavarovanje. Vabljeni so tudi zastopniki carine, da bi zdomci dobili odgovore na vsa vprašanja, ki jih zanimajo pred morebitno vrnitvijo.

DANES O POLJSKI

V Domu JLA v Brežicah bo popoldne ob 15. uri razgovor o dogodkih na Poljskem. Vodil ga bo Boris Verbič, novinar zunanje politične redakcije RTV Ljubljana. Občinska konferenca SZDL vabi naj vse občane, ki bi radi zvedeli kaj več o razmerah v tej državi.

* JUBILEJNE *
* ČESTITKE *
* KOMUNISTOM *
* Na sejo občinske konference *
* ZKS v Brežicah so danes teden *
* povabili vse tiste člane, ki se jim *
* letos izteka 30 let zvestobe in *
* dela v organizaciji. Za jubilej so *
* jim prisrčno čestitali in vsakemu *
* od njih poklonili rdeči nagelji *
* knjigo „Vstanite, sužnji!“ *

Kaj in koliko bomo izvažali prihodnje leto?

Obeti za 15-odstotno povečanje, v turizmu za 23 odst.

Za leto 1982 planirajo izvozniki iz brežiške občine za dobrih 329 milijonov dinarjev izvoza v tujino. To pomeni, da se bo prodaja povečala za 15 odst. Glavna izvoznika sta Tovarna prikolic IMV in Tovarna pohištva. IMV ima svoje tržišče izključno na konvertibilnem področju. Tudi Tovarna pohištva izdeluje regale pretežno za zahodne kupce, s spalnicami iz domačega programa pa se bo

poskušala uveljaviti v deželah v razvoju.

Agriaria izvažata Zahod prihodek hmelja, Gozdno gospodarstvo pa les. Med izvoznike se je uvrstil tudi Rudnik Globoko; v Grčijo prodaja glino.

Trimo — Tozad jeklenih konstrukcij iz Dobove planira izvoz na vzhodno in zahodno tržišče, enako tudi Dekorles in Konfekcija Beti iz Dobove. Med novimi izvozniki se v prihodnjem letu spet pojavlja Gradbeno operativni inženiring GOI, ki se je uveljavil z izdelovanjem mavčnih izdelkov.

Tudi turistične in gostinske organizacije bodo začele novo leto s povečanimi deviznimi storitvami, predvsem Terme Catež in Motel Petrol, katerima se pridružuje Brebus. Skupni devizni promet bo za 23 odst. večji. Če bodo načrte uresničili, bo znašal 13 milijonov dinarjev. J. T.

NOVO V BREŽICAH

ULIČNI ODBORI SZDL OŽIVLJAJO — Ponekod se spoprijemajo še z začetnimi težavami, vendar zbori krajanov in samostojne seje že kažejo postopen napredek. Krajanj so na sejah odborov dali največ pripomb in h komunalni in prometni ureditvi mesta. Krajerna konferenca je doslej zamen spodbujala k delu hišne svete, saj niti predsednike ni uspelo dobiti skupaj. Iz spanja še vedno ni prebudila Hortikulturega društva, medtem ko je Turistično društvo ponovno ustanovljeno. Za lepšo podobo mesta le obe društvi skupaj lahko nekaj napravita. Pohvalo zaslužijo Rdeči križ, taborniška organizacija, civilna in narodna zaščita v KS in delovnih kolektivih, žal pa v mnogih javnih zgradbah še ne vedo, da morajo zaklepati vrata.

BREŽIŠKE VESTI

Le šest zunanjih učencev

V sodobnem centru za usmerjeno izobraževanje več prostora kot učencev — Namesto dveh samo en razred

V prvi letnik usmerjenega izobraževanja v črnomaljskem centru srednjih šol se je vpisalo 149 učencev, od tega 35 v družbeno-jezikovno smer, 84 v srednjo šolo za poklic kovinarja-strojnika in 30 učencev v skrajšani program za poklic obdelovalca kovin.

Z razmerjem 77:23 v korist kovinarske usmeritve so v Črnomlju sicer dokaj zadovoljni, vendar so to razmerje dosegli predvsem zato, ker se je v prvi letnik družboslovne smeri vpisalo le za en razred učencev, predvideli pa so dva razreda, saj je bila ta usmeritev v Črnomlju za vso regijo, vendar se je v prvi letnik vpisalo le šest učencev, ki so obiskovali osnovno šolo zunaj Bele krajine. V prihodnjem šolskem letu bodo vpisali enako število učencev v kovinarsko usmeritev, radi bi, da bi se v družboslovno-jezikovno usmeritev vpisalo več učencev iz ostalih dolenskih občin. Center srednjih šol je sodobna tovrstna ustanova, ki ima zelo dobre pogoje za potek usmerjenega izobraževanja. Sedaj dopolnju-

V TRIBUČAH KULTURNO DRUŠTVO

Pred kratkim so v Tribučah ustanovili kulturno društvo; usta novnega občnega zbora se je udeležilo 51 članov. Za predsednico so izbrali Jožico Božič. Osnova za nastanek društva je mešani pevski zbor, ki šteje 27 članov, vsa zadeva pa se je v Tribučah začela, ko so tamkajšnje ženske ustanovile svoje društvo. Z ustanovitvijo tega društva bo kulturno življenje v tem kraju gotovo še bogatejše. Tako nameravajo v kratkem ustanoviti gledališko skupino in računajo, da bodo prvo predstavo pripravili do pomladi. Pevski zbor bo za dan žena pripravil samostojen nastop, sodeloval bo tudi na srečanju obkolpskih pevskih zborov v Gričljah, kulturno društvo pa bo junija pripravilo srečanje tribučkih rojakov. Ena glavnih nalog novega društva pa je razširitev gasilskega doma, ki naj bi služil tudi za kulturne prireditve.

jemo še opremo kabinetov za kemijo, fiziko in biologijo, za opremo učilnice za osnove tehnike in proizvodnje pa so jim odobrili več kot milijon dinarjev.

Proizvodno delo v drugem polletju bo potekalo v Beltu, semiški Iskri in črnomaljskem Kovinarju; delavci, ki bodo uvajali učence v proizvodno delo, so obiskovali posebne tečaje.

A. B.

DEDEK MRAZ PRIHAJA

Otroke iz Črnomlja in okolice, ki ne hodijo v vrtec, bo dedek Mraz obiskal in obdaril v ponedeljek v črnomaljskem kulturnem domu; ob 15. uri bo prišel za okoliške otroke, ob 17. uri pa za malčke iz Črnomlja. V ponedeljek bo dedek Mraz prišel tudi v vrtec. Ostale predšolske otroke in šolarje pa bo dedek Mraz obiskal in obdaril v sredo na matičnih in podružničnih osnovnih šolah po vsaj občini.

OCENA PROGRAMSKIH SEJ

Na zadnjem posvetu s predsedniki krajevnih konferenc SZDL v Črnomlju so med drugim ocenili izvedbo letnih programskih sej krajevnih konferenc, govor je bil o pripravah na občinsko programsko-volilno konferenco, ki bo 8. januarja prihodnje leto. Na posvetu so določili nadaljnje naloge krajevnih konferenc v pripravah na volitve, obravnavali pa so tudi evidentirane kandidate za volilne funkcije v občini.

KOMUNISTI V TERITORIALNI OBRAMBI

V enotah teritorialne obrambe v črnomaljski občini deluje deset aktivov Zveze komunistov in 13 aktivov mladinske organizacije. Od lanskega leta se število članov ZK med pripadniki teritorialne obrambe ni kaj prida povečalo in je sedaj med njimi okoli 14 odstotkov članov ZK. Še vedno pa je več oddelkov in vodov, ki nimajo niti enega člana ZK.

NOVOLETNO SREČANJE Z ZDOMCI

V petek, 25. decembra, bo ob 10. uri v kletnih prostorih restavracije v črnomaljskem gradu novoletno srečanje in pogovor z zdomci. ki ga pripravljajo Socialistična zveza. Zdomci bodo seznanili z družbenoekonomskim položajem občine, seveda pa bo beseda tekla tudi o starih, ki zdomce, zlasti tiste, ki se nameravajo v kratkem vrtni domov, najbolj zanimajo.

TEČAJI ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

Avto-moto društvo Bela krajina iz Črnomlja bo pozimi organiziralo tečaje za voznike motornih vozil, traktoriste in mopediste. Tečaji bodo v Črnomlju, Metliki, Semiču, Adlešičih in Vinici.

ČRNMALJSKI DROBIR

ZGOVORNE ŠTEVILKE — Učenci črnomaljske osnovne šole so za mesec boja proti alkoholizmu pripravili stenačen in za to priložnost zbrali tele podatke: v Črnomlju je 25 mest, kjer lahko človek dobi alkohol; v sedmih gostilnah, štirih vinotočih, treh restavracijah, petih bifejih in v številnih trgovinah. Pri vsej tej „ponudbi“ pa v vsem Črnomlju ni niti ene same prave mlečne restavracije.

ZAKLENJENO STRELIŠČE — V okviru počastitve dneva JLA je bilo v Črnomlju več prireditev, med njimi bi moralo biti tudi strelsko tekmovalstvo. In bi tudi bilo, saj so strelci ob napovedanem času prišli, vendar niso mogli na strelišče, ker je bilo zaklenjeno. Strelci so disciplinirani športniki in niso prestrelili ključavnice.

ŽENSKA VLADA — Očitno so ženske v Tribučah dejavnije del kranjstva. Tako so pred časom ustanovile svoje društvo, iz katerega je nastal pevski zbor, iz tega pa se je razvil kulturno društvo, katerega predsednica je tudi ženska. To pa še ni vse: od sedmih članov izvršnega odbora kulturnega društva je kar šest žensk.

Štab dedka Mraza izdelal načrt

Največ prireditev za najmlajše od 25. do 29. decembra, ko bo tudi sprevod dedka Mraza

S tremi predstavami „Šole za klovne“ v Šeškovem domu v Kočevju so se začele v kočevski občini 15. decembra prireditve ob letošnjem dedku Mrazu.

Istega dne, se pravi 15. decembra, je imel prvi sestanek tudi glavni štab dedka Mraza, ki ga je nekoliko pozno, a ne prepozno, sklicala občinska Zveza prijateljev mladine. Nanj je bilo veliko povabljenih, malo pa jih je prišlo (tako ni bilo na primer nobenega iz krajevnih skupnosti, ki jih je v občini 10).

V dneh od 25. do 27. decembra bo kino Jadran Kočevje predvajal v rednem programu risanko „Zvezdica zaspanka“, namenjeno predvsem predšolskim otrokom in otrokom prvih in drugih razredov osnovne šole. Izven rednega programa bodo imeli eno predstavo za otroke vrta, ki jo bodo predvajali brezplačno, drugo pa bo za otroke nižjih razredov osnovnih šol odkupila občinska ZPM. Učencem, predvsem od tretjega razreda naprej, bo namenjena tudi risanka „Robin Hood“, ki jo bodo v kinu Jadran predvajali 28. in 29. decembra. Tudi pri tej bo dve

predstavi odkupila občinska ZPM za šole.

Sprevod dedka Mraza bo 29. decembra ob 15.30. V njem bodo sodelovali še godba, snežinke in delovne organizacije z okrašenimi tovornjaki. Za zaključek bodo taborniki pripravili kres.

Občinska ZPM je tudi že predlagala, naj bi v delovnih organizacijah obdarili otroke zaposlenih do zneska 400 din. Darila naj bi po možnosti dobili vsi: od najmlajših pa do tistih, ki obiskujejo osnovno šolo. OZD je ZPM zaprosila, naj prispeva delovni kolektivi po 20 din na zaposlenega za organizacijo in izvedbo vseh prireditev ob dedku Mrazu, pa tudi za obdaritev otrok brez staršev in socialno ogroženih ter za kolektivna darila šolam.

Letos žal ne bo lutkovnih igric (zaradi bolezni), kljub temu pa so učenci višjih razredov osnovne šole Kočevje naščitirali igrice, s katero bodo lahko nastopili tudi ob obdaritvi otrok po delovnih organizacijah.

Pogovoriti pa se ni dalo o okrasitvi mesta oz. središč krajevnih skup-

nosti, ker na sestanku ni bilo predstavnikov KS. V minulih letih so namreč prav nekateri KS okrasile svoje kraje, kar velja tudi za Kočevje. Vprašanje pa je, kako bo letos, vendar ne le zato, ker KS tega ne bi hotele opraviti, ampak predvsem zato, ker ni žarnic za razsvetljavo.

— Ali medvedje „kuhate“ pred volitvami v ozkih ali širokih krogih?
— Pri nas je vseeno kako, ker se nam vedno kaj prismoči.

DROBNE IZ KOČEVJA

TEŽAVE PEŠCEV — Zima je tu, z njo pa sneg in snežne nadloge. Pločniki spet niso očisti, čeprav je čiščenje obvezno. To določa občinski odlok, ki predvideva seveda tudi kazni za neopravljeno delo. Skrb za pešce je iz leta v leto manjša, ponekod pa je sploh ni več.

SKORAJ POLOVICO MANJ — Komisija za izpite voznikov motornih vozil je za letošnje zaključila delo. Nižji standard in dražja nafta sta pripomogla, da je imela izpitna komisija letos za okoli 40 odstotkov manj dela. Letos se je prijaviло za teoretične izpite 1.015 kandidatov, za posamezne kategorije vozil pa 1.493 kandidatov iz območja občin Kočevje in Ribnica. Uspešno ga je opravilo 549 kandidatov. Naslednji izpiti bodo spet 11. januarja.

OBDARUJEJO POTREBNE — Mladi člani Rdečega križa na kočevski gimnaziji že dve leti skrbijo, da obdaruje dedek Mraz socialno ogrožene otroke iz nižje stopnje osnovne šole.

KOČEVJSKE NOVICE

Silvestrovanje se začenja

Jutri silvestruje prosveta — V hotelu Pugled silvestrovanje po 850 din — V NAMI ne bo silvestrovanja

Novoletna praznovanja v Kočevju so se že začela. Jutri, 25. decembra, organizira silvestrovanje v avli srednješolskega centra Center poklicnih šol, in sicer za prosvetne delavce, njihove zakonce pa tudi za njihove prijatelje in znance. Za prijetno in veselo počutje se bodo trudili ansambel „Obzorje“ in „cepeškoti“. Vstopnina je 350 din. Slična silvestrovanja bodo organizirali še nekateri delovni kolektivi.

Na silvestrovanju, ki bo na Silvestrovo v hotelu Pugled, bo igral ansambel „Veterani“. Vstopnina z novoletnim menujem bo veljala za osebo 850 din. Gostinsko podjetje Hotel Pugled bo organiziralo 2. januarja zvečer v svoji kavarni „Zvezda“ še novoletni ples.

Zvedeli pa smo tudi, da v restavraciji NAMA, kjer so vrsto let organizirali prijetna silvestrovanja,

letos ne bo imela te prireditve. Odpadla bo zato, ker se je preurčanje prostorov NAME zavleklo občutno bolj, ko je bilo predvideno.

PREDAVANJA O AKUPUNKTURI

Prvi jugoslovanski film o akupunkturi so v začetku decembra prikazovali v Zdravstvenem domu v Kočevju, v Zavodu za zdravstveno zaščito Reka in članom sekcije za akupunkturo v Ljubljani. Ob predvajanju filma v Kočevju in na Reki je imel kratko strokovno predavanje dr. Stanko Nikolič iz Zdravstvenega doma Kočevje, ki je začel uporabljati akupunkturo letos in jo uporablja že pri 70 bolnikih.

Vsi šolarji pod eno streho

Drugo leto v novi podzemeljski šoli — 160 učencev v osmih razredih — Drago vzdrževanje

Učenci iz krajevnih skupnosti Podzemelj, Gradac in Dobravice, šolskega okoliša, ki šteje 16 vasi, že drugo leto hodijo v novo šolo v Podzemlju. V letošnjem šolskem letu hodi v to šolo 160 otrok, vsak razred je samostojen oddelk, na šoli pa poučuje deset učiteljev.

„Ne da se povedati, kaj vse smo pridobili s to šolo; prej smo imeli pouk v treh stavbah, v neprimernih prostorih, tu pa imamo kabinetni pouk, sodobno in toplo telovadnico. Res, da še nimamo zunanega igrišča, prav tako manjkajo učila za kemijo in fiziko, tudi okolica šole še ni urejena, vendar smo vsi učenci in učitelji zelo zadovoljni,“ pravi ravnateljica šole Julijana Kočevar.

V novi šoli je tudi učni uspeh boljši; večina v lanskem polskem letu, negativno ocenjenih oziroma sploh neocenjenih pa je romskih otrok, ki spomladi nehajo hoditi v šolo. Kaže pa, da so kazni pri sodniku za prekrške zalegle, saj letos romski otroci redneje obiskujejo šolo. Po besedah ravnateljice je v njihovih šolih z otroki lažje pedagoško delati, saj je v razredu povprečno po 20 otrok, medtem ko je republiški normativ 36.

Zaradi majhnega števila oddelkov in sploh števila učencev je šola od občinske izobraževalne skupnosti deležna manj denarja, vzdrževanje

šole, kurjava na olje, elektrika in drugi stroški pa so vedno večji; letošnji program so jim sicer za 6 odstotkov valorizirali, vendar je tudi to premalo.

Julijana Kočevar: „Nove šole nismo veseli samo učitelji in učenci, marveč vsi krajani šolskega okoliša. Pri urejanju šolske okolice so pomagali tudi starši naših učencev.“

Od 160 otrok jih kar 130 vsak dan v šolo vozijo s kombijem, čeprav vsi rijo do tega upravičeni; tisti, ki imajo do šole več kot 4 km, imajo vožnjo zastoj, ostali pa plačajo po 50 dinarjev na mesec. Medtem ko je zadnja leta število

učencev upadalo, se sedaj veča. Kaže, da bo leta 1985 na šoli 185 učencev, prostora pa bo še dolgo dovolj, saj je šola grajena za 240 otrok.

Najstarejšo šolsko stavbo so dali krajevnih skupnosti za njene potrebe, v drugi bivši šolski stavbi pa naj bi uredili stanovanja za učitelje.

A. B.

O EVIDENTIRANIH

Na zadnji seji predsedstva OK SZDL Metlika so med drugim sprejeli volilne dokumente, uskladjali predlog pravil delovanja občinske organizacije SZDL, ki bodo sprejeta na programski konferenci 29. decembra. Uskladjali so še evidentirane kandidate za volilne funkcije v občini, kar bodo sedaj obravnavali v krajevnih konferencah SZDL in osnovnih organizacijah sindikata.

SPREHOD PO METLIKI

METLICANI SE ZADNJE CASE NE MOREJO pritoževati, da jih potiskajo estradni umetniki na rob dogajanja. Za Ljupko in Šerfezijem ter Hazardom je prepeval v Kulturnem domu Edvarda Kardelja Andrej Sifer. Vstopnice so bile po 80 dinarjev, vendar to ni bila ovira, da ne bi sedeli v dvorani predvsem mladi, ki jim je Andrejevo petje tudi najbližje. Sifer je predstavljal poslušalcem pesmi s svoje nove plošče Ideje izpod odeje.

VOĐSTVO ŽENSKÉ ROKOMETNE EKIPE se trudi pritegniti med igralko čimveč mladih deklet. Novačiti so pričeli med učenkami tekstilne šole Beti, kjer je nekaj talentiranih mladink, vendar je teža-va v tem, da se vsak dan vozijo v šole in iz nje, pa tako ne morejo hoditi na treninge in tekme. Težavo bodo že nekako odpravili, zato je upati, da bodo postale metliške rokometnice strah vsem drugim ekipam.

metliški tednik

Predlog Pletenine: ukiniti tozde

O tem predlogu še niso razpravljali v tozdu TRIM v Sodražici niti najodgovornejši v občini Ribnica — Manj stroškov ali korak nazaj pri samoupravljanju?

„Pletenina“ Ljubljana, ki ima šest tozdov, med njimi je tudi tozd TRIM v Sodražici, je te dni razposlala tozdom in odgovornim organom v občinah, kjer so njihovi tozdi, naj bi se tozdi spet združili v enovito delovno organizacijo ali pa da bi imeli največ tri tozde. V obeh primerih v Sodražici ne bi bilo več tozda, ampak le še obrat.

To pomeni za tozd TRIM med drugim, da ne bi imel več svojih samoupravnih organov, se pravi, da bi izgubil samostojnost in pravice odločanja, ki jih ima sedaj. Razen tega občina in občinske SIS ne bi dobivale več prispevkov od tega tozda, ker bi se pač stekali v tisto občino, kjer bo po novi reorganizaciji sedež tozda oziroma enovite delovne organizacije.

Centralni delavski svet in družbeno-politične organizacije Pletenine so predlagale novo organiziranost na skupnem sestanku, ki so ga imeli 18. novembra. Kolektivi v tozdih naj bi o tem razpravljali že v kratkem, še letos pa naj bi izpeljali tudi referendume. Sodražki tozd o tem predlogu še ni razpravljal. Vse kaže, da odločitev ne bo mogla biti sprejeta še letos.

Predlog o reorganizaciji Pletenine utemeljujejo njeni najvišji samoupravni in politični organi s tem, da je težko natančno razmejiti skupni

prihodek in dohodek na posamezne tozde, ker je ves proizvodni proces povezan. Če bi hoteli izdelati natančnejše izračune, bi morali okrepiti računovodsko službo. Krožijo še krilatice: „Združeni bomo močnejši“, „Zdaj smo preveč razdrobljeni“, „Drug brez drugega ne moremo“ itd. Seveda bo pred odločitvijo o morebitni združitvi treba temeljito pretehtati, če je ukinitve tozdov res najboljša rešitev in če niso druge vzroki, da Pletenina ne posluje donosno.

Največ izgube ima največji ljubljanski tozd. Sodražki tozd TRIM še nima izgube, ima pa nepokrit stanovalni sklad in amortizacijo v skupnem znesku 580.000 din. Ti podatki vključajo za prvih devet mesecev letos. Pri Trimu pravijo, da so bili rezultati ob triletnem slabši zato, ker so dotlej delali več za izvoz (z izvozom imajo izgubo, vendar morajo izvažati, sicer ne bi mogli uvažati pa še domačo prejo morajo plačevati v

devizah), razen tega so imeli takrat še dopuste. Boljše rezultate bodo dosegli v zadnjem trimesečju, ko delajo več za domači trg in ko ni dopustov.

J. PRIMC

— Zakaj si tako vesel pred novim letom?

— Ker bom za praznike jedel svinjino, saj je občina zagotovila Mesariji Kočevje pokrivanje izgube 49.20 din pri kg; v prošnji Mesarije je namreč stalo: če ne bo denarja, ne bo dovolj svinjine.

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

VEDNO SLABŠA CESTA — Cesta od Zlebiča do Sodražice je vedno slabša. K novim poškodbam je pripomogel tudi sedanji sneg in mraz. Kaže, da bo do spomladi krepko uničena, oz. da ponekod na njej sploh ne bo več asfalta. Zato je treba misliti že zdaj, kako zagotoviti denar za temeljito popravilo.

KMALU GLAVNI DOBITEK — Pod režiserskim vodstvom zakoncev Grivec študirajo v Dolenijski komediji „Glavni dobytek“. Z njo bo dramska skupina KUD „France Zbašnjak“ prvič nastopila na domačem odru že med novoletnimi prazniki, in sicer 2. januarja ob 18. uri.

Priznanja ob jubileju

Dobili so jih prvi predsednik folklorne skupine, vodja skupine in pesalci, ki so v skupini od ustanovitve

Folklorna skupina KUD „France Zbašnjak“ iz Dolenje vasi je 12. decembra slavila petletnico obstoja. Ob tej priložnosti so priredili v dvorani DC-16 — pred polno dvorano — kulturni večer, na katerem so razen jubilarov nastopili še nonet „Vitra“ iz Ribnice, pevski zbor „Lončar“ iz Dolenje vasi, folklorna skupina iz Skofje Loke in kulturniška skupina vojaške enote iz Ribnice.

Na svečanosti so podelili tudi

priznanja petim članom dolenjevaške folklorne skupine, ki plešejo pri njej že vseh pet let, in vodji skupine Cveto Križu iz Kočevja. Ta priznanja jim je podelila občinska Zveza kulturnih organizacij. Folklorna skupina pa je podelila priznanje prvemu predsedniku te skupine Tonetu Henigmanu.

Ob jubileju je pripravila folklorna skupina razstavo fotografij o dosedanjih nastopih in delu. Tudi ta razstava je bila v dolenjevaški dvorani.

REŠETO

Za dobre naložbe je denar

Iz novoletnega razgovora s predsednikom skupščine Tonetom Žibertom

Prihodnje leto bodo v trebanjski občini še povečali naložbe v gospodarstvo, pri tem pa bodo imele prednost delovne organizacije, ki so izvozno usmerjene. To pomeni, da stabilizacija ni „bavbav“, zaradi katerega bi bilo treba na vseh področjih stiskati pas do skrajnih možnih meja. Treba se bo le odločiti, kje je smotrno zmanjšati porabo, ne da bi bile s tem prizadete življenjske funkcije.

Kot je še rekel Tone Žibert, predsednik občinske skupščine Trebnje, ko je meril uspešnost iztekajočega se leta, so se skupščina, izvršni svet in družbenopolitične organizacije z vso odgovornostjo vključili v prizadevanja za stabiliza-

nje informiranja, za boljša delegatska gradiva, za krajše dnevne rede sej, organiziranje sestankov v popoldanskem času itd. Prihodnje leto bodo bržkone dobili občinski informator, v katerem bodo v krajši in razumljivejši obliki objavljali vsa delegatska gradiva, dobilo pa jih bo sleherni trebanjsko gospodinjstvo. „Denarja ne bomo vlagali samo v tovarne. Še naprej bomo gradili vodovode v Suhi krajini, Sentrupert bo dobil novo telefonsko centralo s 150 priključki, v Trebnjem bodo do dneva republike dograjena nova stanovanja, morda bo kaj več znanega tudi o tem, ali bomo v Trebnjem končno le dobili tudi povečane hotelske zmogljivosti.“

„V tem letu pomembne rezultate dosegli tudi v izvozu, še posebej na konvertibilno tržišče. Povečala se je produktivnost. In tu je treba reči, da bi se morali v sedanjih razmerah spet prebuditi taka volja do dela in iznajdljivosti, kot sta bila v navadi po vojni. Tedaj so, recimo, v Iskri naredili marsikateri stroj, zdaj pa ga preprosto uvozimo,“ je dejal Tone Žibert.

V trebanjski občini si bodo prizadevali izboljšati delovanje delegatskega sistema. Ne gre samo za delegate, ampak tudi za izboljša-

Tone Žibert

cijo že ob sprejemanju planov, letnega in srednjeročnega. Resda to ni prišlo do izraza takoj in v vseh okoljih, zato pa se je to poznalo v drugem polletju, ko so mnogi uvideli, da sybo v prihodnosti veljalo naslanjati le na lastne sile. Še posebej bo treba izkoristiti notranje rezerve, katerih ni malo. Še vedno je namreč preveč izostankov z dela, bolniških dopustov, še vedno v času sezonskih kmetijskih del izostajajo polproletarci. Z enakim številom zaposlenih kot doslej in z razpoložljivimi stroji bo treba proizvajati več in bolje.

„Reči moram, da smo se v trebanjski občini vsi po vrsti vključili v reševanje najbolj perečih vprašanj. Ne samo da sproti spremljamo dogajanja v združenem delu, ampak tudi prisrčno na pomoč, kjer je potrebna. Še posebno dobro nam je uspelo to v primeru IGK, kjer so letos že izpolnili plan, do konca leta pa bodo proizvedli za 70 tisoč kvadratnih metrov več ploščic kot lani. Razveseljivo je, da so tam zmanjšali tudi izvršek, za prihodnje leto pa smo IGK zagotovili tudi devize, s katerimi bodo zamenjali dotrajano opremo. Tudi v drugih delovnih organizacijah, kjer imajo

KERAMIKI BODO PRESEGLI PLAN – Industrija gradbene keramike, ki se je vsa leta od začetka obratovanja dalje otepala z velikimi težavami, kot sta premajhna proizvodnja in velik izvršek, se zdaj lahko postavlja z uspešnimi rezultati. Letos bodo presegli proizvodni plan za okoli 70 tisoč kvadratnih metrov ploščic, prav tako jim je uspelo precej izboljšati kvaliteto proizvodov. Tudi za prihodnost so že poskrbeli. Z usklajeno akcijo vseh odgovornih dejavnikov v trebanjski občini jim je uspelo, da bodo dobili devize za uvoz opreme, s katero bodo zamenjali dotrajane stroje. (Foto: J. S.)

S cesto ni vsega začetek in konec

V trebanjski občini končujejo programske konference krajevnih organizacij SZDL – Razprava vedno o istih pomanjkljivostih – Čas za konkretno akcijo

Na programskih konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze v trebanjski občini, ki potekajo zadnje dni tega leta, se je znova izkazalo, da ta organizacija še ne deluje dovolj frontno. V delovanju je namreč še vedno čutili komunalno problematiko, veliko manj pa je govora o perečih družbenih vprašanjih.

Ljudje v krajevnih skupnostih se še ne zavedajo dovolj razmer, v katerih se trenutno nahaja gospodarstvo. Tako se še vedno dogaja, da je vsa moč skoncentrirana v svetih krajevnih skupnostih, k delu v tem organu pa ni dovolj veliki meri pritegnjena SZDL. Hkrati z njo je v družbenem in političnem delovanju v krajevnih skupnostih premalo čutili tudi druge družbenopolitične organizacije. Posledica tega je, da so plani le zbir želja.

Ko se izkaže, da denarja ne bo dovolj za uresničenje „planov“, pa med ljudmi prihaja do nezadovoljstva. Temu bi se dalo izogniti, če bi pri pripravi planov upoštevali dejanske možnosti.

„Sicer pa bi se dalo marsikateri izmed teh težav z resnejšim in poglobljenim delom izogniti,“ je rekel Tomaž Plazar, predsednik občinske konference SZDL v trebanjski občini. „Velike rezerve so v delovanju vaških odborov, ki v nekaterih okoljih deluje dobro, druge pa spet ne. Da bi delo krajevnih konferenc oživel, kot terjaja sedanji čas, bi se morali bolj kot doslej angažirati člani občinske konference. Ne bi se smelo namreč dogajati, da bi iz leta v leto za odpravljanje pomanjkljivosti naredili kaj določnega. Nemajhen prispevek k temu bi bila boljša kadrovska politika. Vrsta delegacij namreč ni delala, dogajalo se je ocelo, da se nekateri delegati niso udeležili niti ene seje delegacije.

Zal k temu prispeva svoje tudi zapleten postopek za odpoklic delegata, ki je vzrok, da delegata kljub slabemu delu še naprej trpe v delegatskih telesi. Tudi potrošniški sveti niso opravili vseh nalog. Še je prihajalo do slabe oskrbe, še

vanja je vsekakor priprava realnih planov, obveščanje ljudi o politiki stabilizacije. Za to pomembno delo bo treba več vložiti v izobraževanje vseh, ki so odgovorni za delo te organizacije v krajevnih skupnostih. Prav tako pa tudi v izvedbo izobraževalnih programov za delegate. Naslednje leto v trebanjski občini namreč ne bodo predolgo čakali na začetek tečajev za delegate. Z njimi bodo začeli takoj po volitvah v marcu.

so se med krajani širile alarmantne vesti. Prav tu pa je torišče dela potrošniških svetov, ki bi morali skupaj s trgovci poskrbeti, da do tega ne bi več prihajalo.

Zdaj so pred SZDL pomembne naloge. V ospredju njenega delo-

IZ KRAJA V KRAJ

„SONČNIKI“ URINIRAJO PRED GOSTILNO – Tako imenovani člani „sončne uprave“ v Velikem Gabru so zelo svobodni v obnašanju. Tako se sploh ne zmenijo za stranišče v gostilni, ampak malo potrebo opravljajo kar pred gostilno.

VARČUJEJO TUDI TREBANJSKI ELEKTRICARJI – Ker tudi v Sloveniji primanjkuje električne energije, so se v varčevanje na svoj način vključili tudi trebanjski električarji. Tako so v času od prvega do zadnjega kraja pretekli teden izključevali javno razsvetlavo že ob šestih uri zjutraj, v času polne lune pa je bila v Trebnjem na ulicah, kar se tiče električne osvetlitve, celo noč tema. Za zdaj še ni znano, koliko so s tem prihranili, pobuda pa je nedvomno dobra.

PROBLEMI S KAVO SO REŠENI – Poročali smo že, da so trgovci v trebanjski občini pri razdelitvi

kave vodili povsem svojo politiko. Mnogi kupci so zaradi tega ostali praznih rok. Zdaj, ko kave ni v nobeni trgovini, so ostali praznih rok vsi kupci. Tako je slaba volja zaradi tega, za uspešno proizvodnjo tako pomembnega artikla vsaj enakomerno porazdeljena. Tako je navzven. Ljubljenski trgovci, ki jim je pravočasno uspelo nabaviti si kavo, pa si zdaj na skrivaj in na tihem slade popoldanske uvice.

ZARADI POLEDICE BI KMALU VSE OBSTALO – Minuli teden, ko je tudi trebanjsko občino zajela poledica, bi kmalu vse obstalo. Čez znamenito „zvjavnico“ na cesti med Mirno in Trebnjem se namreč ni moglo prebiti niti eno vozilo. Zato pa so se menda vrli možje, zlasti tisti iz občinske uprave, kar peš odpravili v službo. In po zaslugi vrlih uslužbencev delo občinske uprave ni zastalo. Lahko pa, da bodo poslej bolj širokogrudni pri dodeljevanju pomoči za posipavanje cest.

TELEVIZIJSKI SPORED

25. XII. petek

1

10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute
17.10 POROČILA
17.15 PADLA Z NEBA
17.45 TELESTART 81, zabavno-glasbena oddaja
18.15 OBZORNIK
18.25 CLOVEK ZMAGUJE, izobraževalna oddaja
18.55 NE PREZRITE

26. XII. sobota

1

8.00 POROČILA
8.05 CICIBAN, DOBER DAN: V ZIVALSKEM VRTU
8.25 POTOVANJE ŠKRATA SPANCKOLINA
8.35 JELENČEK
9.05 NIHČE KAKOR JAZ
9.35 ALI SE MED SEBOJ DOVOLJ POZNAMO
10.40 JEDRSKA REVOLUCIJA: ATON PRED VOJNO
11.10 SREČNO, TUJKA
12.00 IN 15.40 POROČILA
15.45 NAŠ KRAJ: SENTJANŽ PRI

27. XII. nedelja

1

9.50 POROČILA
9.55 ŽIVZAV
10.45 KO SEM BIL VOJAK
11.10 KAZIPOT
11.30 NARODNA GLASBA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN

28. XII. ponedeljek

1

10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute
17.30 POROČILA

29. XII. torek

1

10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute
15.15 ŠOLSKA TV: Italijanski okupator kapitulira, Naravna bogastva, Molekularna zgradba snovi
16.50 POROČILA
16.55 POTOVANJE ŠKRATA SPANCKOLINA
17.05 MALI SVET

30. XII. sreda

1

10.00 POROČILA
10.05 TV V ŠOLI: Biologija, Risanka, Kocka, kockica, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute
12.25 SMUCARSKI SKOKI, prenos iz Oberstdorfa
16.15 SMUCARSKI SKOKI, posnetek iz Oberstdorfa
17.30 POROČILA
17.35 CIRKUS
18.00 ROMANTIKA PROTI KLASICIZMU

31. XII. četrtek

1

9.55 POROČILA
10.00 TV V ŠOLI: Kemija, Risanka, OZN, Risanka, Zgodba, Zadnje minute
16.50 POROČILA
16.55 PROGRAM KAR TAKO
17.25 MIŠKON IN NJEGOV MLADIC
18.45 ZDAJ, KO SE LETO OBRAČA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 NAŠE SREČANJE
Po tej oddaji, ki jo bo po ostaljeni navadi vodil Mir, zvrstile naslednje oddaje, ob katerih

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. London: MARTIN EDEN
21.00 TI DNEVI, TA LETA: FILMSKA KRONIKA 1948
21.45 V ZNAMENJU

22.00 NOČNI KINO: POLETNA SVETLOBA
17-letni fant živi osamljeno v mestu. Sreča starega samotarja, o katerem pravijo, da ni povsem normalen, saj nenehno ždi v napol podrti bajti na robu mesta. Sprva se človeka ne razume, nato pa se starec le odpre mladeniču, mu razkrije skrivnosti svojega življenja in

DRAVOGRADU
16.00 CRVENA ZVEZDA: CIBONA, prenos košarkarske tekme
17.30 BURLESKE CHARLIEJA CHAPLINA

Charlie boksar, Mirna ulica in Delo, to so naslovi treh burlesk, ki bodo znamenitega komika prikazale kot neobogljene, a vseeno spretnega človeka, ki je po svoje spreten prav zaradi nesprenosti.
18.55 ZLATA PTICA
19.00 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 SREČNI ČLOVEK, ameriški film
Lindsay Anderson je bolj znan kot gledališki in manj kot filmski režiser. Njegov Ce... smo že videli tudi pri nas, tokrat pa imamo pri-

13.35 POROČILA
14.35 ZANIMA ME
15.00 PARTITURE ZA ZABAVNI ORKESTER
15.40 POROČILA

15.45 PRISLUHNI MO TIŠINI, oddaja za slušno prizadete ljudi
16.20 NIC SVETEGA, ameriški film

17.35 ŠPORTNA POROČILA
17.45 POSNETEK FINALNE TEKME ZA JUGOSLOVANSKI POKAL V ODBOJKI

17.35 GLASBA ZA CICIBANE: RDEČA KAPICA
17.45 BURLESKA
18.05 ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
18.15 KUPUJEMO IGRACE
18.35 OBZORNIK
18.45 ZDAJ, KO SE LETO OBRAČA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 G. Strniša: ZABE, predstava AGRTF

17.35 PTUJ 81
18.05 OBZORNIK
18.15 PEŠTARSKA VISOKA PLANOTA
18.45 ZDAJ, KO SE LETO OBRAČA

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ODPRTO ZA USTVARJALNOST
20.55 SLOVO OD MIRU

Na sporedu bo prva od treh oddaj vzhodnonemške nadaljevanke, ki jo je Hans J. Kasparzik posnel po istonaslovnom romanu F. C. Weiskopfa. Gre za prikaz ekonomskih, političnih in psiholoških koronin obeh svetovnih vojn, v središču

18.30 OBZORNIK
18.45 ZDAJ, KO SE LETO OBRAČA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 FILM TEDNA: FEDORA
Znana filmska igralka se umakne iz filmskega sveta na samotni grški otok. Vztrajno jo išče producent, a zaman; končno zve, da je igralka naredila samomor. To prizadene tudi možaka, še sam se znajde v bolnišnici, na dan pa pride resnica, da igralka res že dolgo ni več na svetu, njeno življenjsko vlogo pa igra hčerka. S tem zapletom še ni konec... Francosko-zahodnonemški film je po lastnem scenariju

bo moč dočakati novo leto in se ob malih zaslonih povseliti v prve ure 1982:

NOVOLETNI PUJS
To bo humoristična oddaja, v slogu tistih iz Krajevne skupnosti, ki jo je režiral Aleksander Marodič. GOSTILNA ŠIFRER Zabavno-glasbena oddaja bo postregla z nastopi pevcev in glasbenih skupin, za šaljivo povezavo bodo skrbeli Tone Fornezzi-Tof, Janez Hočvar-Rifle in še kdo.

IZ NOVOLETNIH SPOREDOV JUGOSLOVANSKIH STUDIEV DOBIMO SE V LJUBLJANI
Nastopali bodo pevci, ansambli in plesalci iz vse Jugoslavije, program bo povezoval Zlatko Šugman, besedila so delo Toneta Partljiča.
VESELO ZA AVSENIKI
CIRKUS SEDEM MLADIH
ROCK S KASKADERJEM

mu da veliko koristnih napotkov. Taka je vsebina švicarsko-francoskega filma, ki ga je po lastnem scenariju posnel Alain Tanner, glavni vlogi pa igrata Trevor Howard in Mick Ford.

2

16.55 Test – 17.10 Dnevnik v madžarščini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Plavica – 18.15 Koraki – 18.45 Poezija – 19.30 Dnevnik – 20.00 Ona – 20.45 Zagrebška kronika – 21.10 Narodna glasba: Taneč – 21.40 Kulturni mozaik

ložnost na malih zaslonih spremljati ostro družbeno satiro, ki razkrinka navidezno pomembnost institucij, ki človeka ovirajo, da bi se preblijal skozi življenjske stiske in postal srečen človek. Igrajo Malcolm McDowell, Ralph Richardson, Rachel Roberts, Helen Mirren in drugi.

2

17.15 Narodna glasba – 17.45 Glasbena vzgoja – 18.00 Resna glasba – 19.30 Dnevnik – 20.00 Gabra – 20.55 Poročila – 21.05 Feljton – 21.35 Športna sobota – 21.55 Posnetek finalne tekme jugoslovanskega pokala v odbojki – 22.25 Komorna glasba skozi stoletja

18.45 ZDAJ, KO SE LETO OBRAČA

19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MANJ STRAŠNA NOČ
20.45 S KANUJI PO VIPAVI
21.25 ŠPORTNI PREGLED in ŠPORT V LETU 1981
22.10 V ZNAMENJU

21.20 KULTURNE DIAGONALE
22.30 POROČILA

2

17.10 Dnevnik v madžarščini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Zgodbe po Shakespearu – 18.00 Zaplesimo in zapojmo – 18.15 Človek se uči, dokler živi – 18.45 Telesport – 19.30 Dnevnik – 20.00 Znanost – 20.50 Zagrebška panorama – 21.15 Človek hoče navzgor

dogajanja pa so trije rodovi neke založniške družine. Igrajo Horst Schulze, Angelica Domroese, Angelika Waller, Madeleine Lierck, Norbert Christian in drugi.
22.40 POROČILA

2

17.10 Dnevnik v madžarščini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Suncokrili – 18.15 Književni klub – 18.45 Zeleni kabaret – 19.30 Dnevnik – 20.00 Zabavnoglasbena oddaja – 20.55 Človek in čas – 21.25 Zagrebška panorama – 21.50 Centralna Mehika

posnel Billy Wilder, igrajo pa William Holden, Marthe Keller, Jose Ferrer, Michael York in še kdo.
21.55 SLADKA GORA – DER SUESSE BERG, dokumentarna oddaja
22.25 POROČILA

2

17.10 Dnevnik v madžarščini – 17.30 Dnevnik – 17.45 Neven – 18.15 Obramba in samozasčita – 18.45 Zlate Mariborčanke – 19.30 Dnevnik – 20.00 S. Vojković: Nesrečni slučaj (drama) – 20.50 Zagrebška panorama – 21.10 A. Senoa: Ljubica

Kdor bo še toliko pri močeh, da bo lahko gledal, se bo v prvih urah 1982 lahko zabaval ob holandskem filmu, ki ga je posnel Brian Trecher-Smith, igrajo pa Grant Page, Monique Van de Ven, Margaret Gerard in drugi.

2

15.15 Poročila – 15.20 Koledar – 15.30 Otroški festival Zagreb 81 – 16.30 Otroška televizija – 18.00 Risanke – 19.30 Dnevnik – 20.00 Rafferty in potepači (igrani film) – ... A. Foerster: Gorenjski slavček (Opera) – ... Staro leto v nebotičniku – od 23.30 dalje enak spored kot na prvem ljubljanskem programu

TREBANJSKE NOVICE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

DOLENJSKI PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1
URBANIZEM, PROJEKTIRANJE,
INŽENIRING

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 24. decembra - Eva Petek, 25. decembra - Božič Sobota, 26. decembra - Stefan Nedelja, 27. decembra - Janez Ponedeljek, 28. decembra - Živko Torck, 29. decembra - David Sreda, 30. decembra - Evgen Četrtek, 31. decembra - Silvester

LUNINE MENE

26. decembra ob 11.10 - mlaj

BREZICE: 2 in 26. 12. ameriški barvni film Ribe morilci. 27. in 28. 12. ameriški barvni film Zgodba o Badi Holiju. 29. in 30. 12. nemški film Hotel Drakula.

mali oglasi

STANOVANJA

ODDAM opremljene in ogrevane sobe fantom. Telefon 21-148.

NUJNO ISCEM opremljeno in ogrevano sobo s souporabo sanitarij v Ribnici ali Kočevju. Sem reden plačnik. Ponudbe pošljite na naslov Stane Mišič, 61331 Dolenja vas 141.

ODDAM SOBO. Cesta herojev 33 a, Novo mesto.

V NOVEM MESTU PRODAM 37 m² veliko garsonjero, opremljeno s telefonom in centralnim grejem. Naslov v upravi lista (5269/81).

Motorna vozila

PRODAM Skodo letnik 1971 registrirano do julija 1982. Informacije popoldan na tel. 23-882.

ZASTAVO 850 special, letnik 1970, registrirano do maja, prodam. Gor. Gradišče 18, Šentjernej.

PRODAM DKW F 12 po delih. Ignac Župan, Brezje 1, Šentjernej.

SKODO 110 LS prodam po delih ali celo. Motor je zelo dobro ohranjen. Piki, Cegelnica 28, Novo mesto.

DOBRO OHRANJEN CITROEN GS, letnik 1978, prevoženih 55.000 km, ugodno prodam. Tel. 81-001, popoldan.

ZAPOROŽEC, prevoženih 27.000 km, letnik 1975, dobro ohranjen, prodam. Andrej Žugelj, Čurile 22, Metlika.

R 4, letnik 1972, prodam za 2 M. Jože Gorišek, Smolenja vas 6, Novo mesto.

SWM 125 motocross in Rogov avtomatik nujno prodam. Tomaž Barborič, Mačkovec 9, 68000 Novo mesto.

PRODAM ELEKTRONIK 90, dobro ohranjen, letnik 1979, prevoženih 6.000 km. Stanko Klemenčič, Mrtvice 9, Leskovec pri Krškem.

PRODAM karambolirano zastavo 101, letnik 1974. Tel. 21-719.

CRNOMELJ: 24. in 26. 12. ameriški film Vojna na kolesih. 25. in 27. 12. italijanski film Travoltiada. 27. in 28. 12. štiri dni v peklu. 29. 12. ameriški film Lessijev čarovni je. 31. 12. hongkonški film Čuvaj se Kleopatre Wong.

KOSTANJEVICA: 26. 12. nemški film Nož v glavi. 27. 12. hongkonški film Največje maščevanje Brucea Leeja. 30. 12. italijanski film Preseljevanje moškega.

KRŠKO: 26. in 27. 12. ameriški film Norčije v kampu. 30. 12. risanka Taličin Tom in bratje Dalton.

NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 25. do 27. 12. ameriški barvni film Velika prva divizija. 28. in 29. 12. angleški barvni film Mrha. 30. in 31. 12. ameriški barvni film Petrov zmaj. Od 25. do 28. 12. dodaten program ameriških risank.

NOVO MESTO - KINO JLA: Od 25. do 27. 12. ameriški film Mož na preizkušnji. Od 28. do 31. 12. ameriški film Zapis iz St. Paula.

sobna vrata, dvojno vezano okno (140 x 140 cm). Janko Švajger, Dol. Toplice.

PRIKLJUČEK za golf JGL z atestom - 2 kosa in novo motorno žago Stihl 020 AV prodam. Telefon 85-107.

PRODAM električno bas kitaro Fender. Franc Zalokar, Vinica 22, Smarješke Toplice.

GRUNDIG studio RPC 500 (radio, kasetofon, gramofon), omaro, regal, luči prodam. Telefon (068) 22-288.

PRODAM siv in rjav dekliški plašč za 11 in 14 let. Koštalova 16, Novo mesto.

PRODAM 15 m³ suhih bukovih drv. Informacije po tel. 24-591, po 15. uri.

PRODAM jedilni kot, pomivalno mizo in kredenco. Gorenc, Ločna 39, Novo mesto.

PRODAM po ugodni ceni navadno harmoniko, slomozonico in cirkular. Stane Zore, Cikava 4, Trebelno.

RAZTEGLJIV KAVČ z dvema fotelja prodam. Piškur, Mestne njive 9, Novo mesto.

PRODAM večji, skoraj nov kavč. Branko Kotar, Šentjernej 209 a, (blok).

PRODAM televizor, kavč in dva fotelja (stara tri leta), eno omaro in nizko mizico (dolžine 1 m). Marija Moravec, Birčna vas 2, Novo mesto.

PRODAM dva junca, stara devet mesecev. Franc Plut, Zalog 11, Novo mesto.

PRALNI IN POMIVALNI STROJ, ojačevalec 100 W in televizor (črno-beli) prodam. Zvone Uhernik, Pod Trško goro 8, Novo mesto.

PROSTORNO OMARO za dnevno sobo ugodno prodam. Kastelic, Trdinova 5 a, Novo mesto, telefon 21-912.

HLADILNIK GORENJE, nov, 60 l, prodam. Serceelj, Pot na Gorjance 3 (Zabja vas), Novo mesto.

KRAVO, mladovno, prodam ali zamenjam za jalovo. Ivan Lavrič, Stare Žage 16, Dolenjske Toplice.

PRODAM stroj za krivljenje železa na ročni pogon. Uporablja se v kovačnicah. Ogled na domu vsak dan. Stanko Dolenssek, Malkovec 25, Tržišče.

CRNO-BEL TELEVIZOR prodam. Mihelič 21. oktober 4 a, Črnomelj. Ogled možen vsak dan med 17. in 19. uro.

OTROŠKO STAJICO, skoraj novo, poceni prodam. Naslov v upravi lista (5247/81) ali telefon 21-654.

KLAVIR prodam za 5.000 din. Telefon 23-611 dopoldne in 24-487 zvečer.

UGODNO PRODAM zadnji desni blatnik in zadnja vrata za R 4 ter motorno žago Stihl 051. Judež, Velika Cikava 10, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM KOSILNICO za traktor Fergusson 533. Naslov v upravi lista (5272/81).

PRIKOLICO za osebni avto kupim. Jože Kerin, Leskovska 1, Krško. KUPIM kompletan motor ali blok za R 4 standard, letnik 1976. Tel. (061) 326-710, Ljubljana.

POSEST

NOVO HIŠO v neposredni bližini Trebnjega prodam. Franc Žužek, Stari trg, Trebnje.

NA LEPI lokaciji v Novem mestu prodam stanovanjsko hišo, končana 3. faza. Prodajni 16 novih oken, sistem intro, dvojna zasteklitev - termopan. Tel. 068 22-264.

PRODAM HIŠO v gradnji s preko 20 arov zemlje v breziški okolici, na izredno lepi legi. Naslov v upravi lista (5270/81).

PRODAM enodružinsko štirisočno vilo z vrtom v Vinici pri Črnomlju. J. Podgorelec, Ljubljana, Kržičeva 4.

PRODAM PARCELO (14 a) z nekaj vinograda in travnikom, primernim za vikend. Jože Judež, Veliki Orehek 8, Stopiče.

PRODAM HIŠO z obrtno delavnico (trifazni tok, centralno ogrevanje, telefon) na zelo ugodnem mestu v Trebnjem, Obrtniška 1. Tel. Mannheim (9949) 0621-302412.

PRODAM 90 arov 10 let starega vinograda na terasah, opremljenega z betonskimi stebri in žico. Tel. 71-774 od 18. do 20. ure.

V OKOLICI RAKE PRODAM STANOVANJSKO HIŠO uporabne površine 150 m² z manjšim gospodarskim poslopjem. Hiša je opremljena z elektriko, vodovodom, centralno kurjavo in telefonom. Informacije vsak dan na tel. 71-680. Vili Šiško, Kržišče 16, 68274 Raka.

NA GRMU PRODAM gradbeno parcelo. Tel. 23-816, po 15. uri.

GRADBENO PARCELO in hišo v drugi fazi gradnje prodam v bližini Krškega. Darinka Pečnik, Hočoverjev trg 9, Krško.

PRODAM zazidljivo parcelo z lokacijo v Gotni vasi. Tel. (061) 666-159.

ZIDANICO Z VINOGRADOM v neposredni bližini Novega mesta prodam. Informacije popoldan na tel. 25-800.

PRODAM visokopritlično dvostanovanjsko hišo s 6 ari vrta v Novem mestu. Naslov v upravi lista (5271/81).

RAZNO

V VARSTVO v Ločni (novi blok) sprejem tri otroke. Informacije v soboto in nedeljo. Brula, Cesta herojev 58, Novo mesto. Lahko tudi pisмено.

ODDAM GARAŽO ter ogrevano sobo dvema dekletoma in nudim varstvo otroku na našem domu. Ponudbe pod šifro „KOČEVJE“.

IŠČEMO starejšo ženo za gospodinjstvo in nego stare žene v njeni hiši v Črnomlju. Pogoji in plačilo po dogovoru. Ponudbo s kratko obrazložitvijo pošljite na naslov Marija Rudolf, Prušnikova 29, 61290 Ljubljana - Šentvid.

PREKLIC

JANEZ MAKŠE, Dečja vas 9, Trebnje, prepovedujem vožnjo po parceli št. 1092/1, k. o. Ponikve. Za morebitne posledice ne odgovarjam!

ČESTITKE

DOBRI MAMI NEŽKI JERMANOVI iz Otočca želijo za rojstni dan še mnogo zdravih let vsi, ki jo imajo radi.

VSEM ČLANOM DRUŠTVA želimo v leto 1982 veliko zadovoljstva in izboljšanje zdravja. Enako želimo tudi vsem občanom Kočevja in Ribnice. Odbor Društva diabetikov Kočevje-Ribnica!

DRAGI NADVSE DOBRI MAMI JERMANOVI iz Otočca želiva za njen rojstni dan še veliko let trdnega zdravja in sreče v nadaljnjem življenju. Lojze in Olga.

DRAGIMA VLADKI ŠKOF za uspešno opravljen diplom na filozofski fakulteti in IVANU JERINU za uspešno opravljen diplom na pedagoški akademiji iskreno čestitata mama in sestra Nevenka z družino.

DRAGEMU sinu MATJAŽU CIKANKU želi za deseti rojstni dan vse lepo in da bi bil priden v šoli - njegov ati.

OBVESTILA

NOVOST! V eni minuti izdelam 4 črnebeli ali barvne slike za osebno izkaznico, vozniško dovoljenje in potni list. Slike dobite takoj. Delovni čas samo ob pone-

deljkih neprekinjeno od 7. do 20. ure. Cvetko Tramte, Breška vas 3, Bela Cerkev.

12, 13, 14, 15 in 16 colske gumi vozove, nove, prodam za konjsko, volovsko ali traktorsko vprego. Delamo tudi vse vrste traktorskih prikolic in osovine za traktorske prikolice. Dostava na dom po dogovoru. Priporoča se STANE BULC, Jurčkova pot 73, Ljubljana-Rakovnik.

VALILNICA PETELINKAR OBVEŠČA, da bodo prvi piščanci že sredi januarja. Prednaročila že sprejemamo in se priporočamo. Naročite lahko osebno, po tel. 23-384 in 23-385 in s pošto nakaznico na naslov: Gizela Petelinkar, Cegelnica 20, 68000 Novo mesto.

VALILNICA NA SENOVEM OBVEŠČA stranke, da bodo prvi

piščanci od 2. januarja vsak petek, pozneje tudi vsak torek od 15. do 17. ure. Prosimo stranke, da se pravočasno naročijo. Naročila sprejemamo tudi po tel. (068) 79-375. Se priporoča Mijo Gunjilac, valilnica Senovo!

KEMICNA ČISTILNICA OBERČ, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 3, naproša cenjene stranke, da prevzamejo svoja oblačila 28. in 29. 12. od 10. do 14. ure! OZVOČENJE vam po dostopni ceni montiram. Cena po dogovoru. Milan Gorenc, Ljubljanska 4, Novo mesto, tel. (068) 23-670

OBVEŠČAM cenjene stranke, da bo Ekspres čevljarstvo zaprto od 25. 12. 1981 do 3. 1. 1982. Obenem pa želim vsem srečno novo leto 1982. Rudolf CIKANEK, Citalniška 2, Novo mesto.

V SPOMIN

Danes mineva leto, odkar nas je tragično za vedno zapustil naš dragi, dobri in skrbni oče, mož

NIKOLA BADOVINAC

gostilničar iz Metlike

Zahvaljujemo se znancem in prijateljem, ki se ga spominjajo, obiskujejo njegov grob in sočustvujejo z nami, ki ga pogrešamo v globoki žalosti in bolečini.

Žena Marija Badovinac z otrokoma Danico in Petro

V SPOMIN

6. decembra je minilo leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

MARTINA PAVLIN

z Velikega Slatnika

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob in ji prižigate sveče

Vsi njeni

ZAHVALA

V 53. letu nas je po težki in zahrbtni bolezni zapustil naš nenadomestljivi mož, oče, sin, tast, dedek, brat in stric

SLAVKO BOHTE

iz Stopič 13

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo delovnim kolektivom: Varnost Novo mesto, Krka, tovarni zdravil, Trgovski šoli Brežice, OŠ Stopiče, Novomontaži Novo mesto, Zavarovalni skupnosti Triglav, Mercatorju - prodajalni Stopiče, obrtniku Ludviku Mežnarju, GD Stopiče in ostalim gasilskim društvom, govornikom za poslovilne besede, pevcem in duhovnikom za ganljive besede, izrečene ob slovesu, ter opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 57. letu je bolezen iztrgala iz naše sredine dragega moža, očeta in brata

ANTONA KAPŠA

borca Cankarjeve brigade iz Kota pri Semiču 2

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in vence, ter za izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Kot-Brezje in Petrova vas, govornikom Jožici Bukovec in Matiju Springerju za poslovilne besede, delovnim kolektivoma Vrtec Črnomelj in Beti Črnomelj, godbi na pihala in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, hčerke Amalija, Marija, Antonija, Darinka, Silva in sestra Rozalija

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Casopis Dolenjski list, novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 380 din, plačljiva vnaprej - Za delovne in družbene organizacije 760 din - Za inozemstvo 760 din ali 26 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun 52100,-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 220 din za razpise, licitacije ipd. 300 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 330 din, 1 cm na prvi strani 440 din. Vsak mali oglas do 10 besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 13 od 1. 11. 1981 dalje. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov uprave: Jenkova 1, p. p. 33, tel. (068) 22-365 - Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 23-611 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom DITC, tozđ Casopis Dolenjski list, Novo mesto - Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je tiho zapustila naša dobra mama, stara mama in sestra

ROZALIJA KNAP

upokojenka

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo SGP Pionir-TOZD MKO in patru Luki za lepo opravljeni obred in poslovljne besede.

Žalujoci: sin Milan z družino, brata Lojze in Tone z družinama

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 57. letu za vedno zapustil naš dragi sin, mož, oče, brat, svak in stric

IVAN ŠKULJ

iz Jablanca 17, Boštanj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje in pokojnega v velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravniškemu osebju bolnice v Brežicah, dr. Marjanu Pažurju, KS Sevnica, godbi iz Sevnice in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: mama, žena Zofka, sin Janko, hčerka Marinka, bratje, sestre ter ostalo sorodstvo

Jablanca, Jesenice, Kranj, Fullingen, Novi Sad

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila naša žena, mama, stara mama, teta in svakinja

ANTONIJA ZORE

iz Dol. Pake 9 pri Črnomlju

Najlepše se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem ter kolektivom IMV Črnomelj, SCT Slovenija Ceste Ljubljana in Metalurškemu inštitutu Ljubljana - Polje za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Hvala zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto in ambulanti Črnomelj, ki so naši ljubi mami stali ob strani v najhujših trenutkih, kaplanu pa za opravljeni obred in besede, izrečene ob odprtem grobu.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

MARIJA BRATKOVIČ

roj. Gornik iz Mihovega 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje in vence ter za izrečeno sožalje in za spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala tovarni Iskra Sentjernej za podarjena venca. Hvala tudi župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Karolina, sinova Jože in Jernej z družino, vnukinja Justa z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

ANA LONGAR

Boršt pri Ajdovcu 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se od nje poslovili in jo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni Mariji Zaletelj in Mariji Hrovat za pomoč med težko boleznijo. Hvala TOZD Gozdarstvo Straža, organizaciji ZB Dvor in Društvu upokojencev Dvor za podarjene vence, tov. Štefanu Iskri za poslovljne besede ob odprtem grobu, župniku za lepo opravljeni obred in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Žalujoci: sinovi Ciril, Lojze in Jože z družinami

ZAHVALA

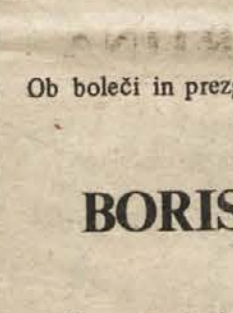
Po težki bolezni nas je v 88. letu za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče in ded

JAKOB LUZAR

z Jugorja 13

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in znancem, članom kolektiva IMV, organizaciji ZZB Gabrje, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu podarili vence in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi pevcem, Ivani Boltes za poslovljne besede in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

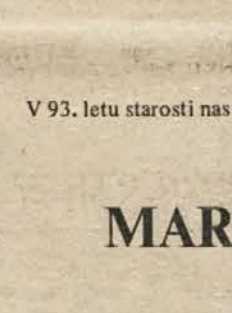
Ob boleči in prezgodnji izgubi dragega moža, očeta in dedka

BORISA DEBELAKA

iz Krmelja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izkazano pomoč, darovano cvetje in izrečeno sožalje. Zahvaljujemo se tudi vsem organizacijam, Društvu invalidov, gasilcem, šahistom, pevcem in godbenikom ter vsem, ki so se s toplimi besedami poslovili od njega ob odprtem grobu. Enako se zahvaljujemo za nesebično pomoč zdravniku dr. Jožku Moscatelliju, ter vsem, ki so pokojnega spremili na zadnji poti. Vsi, ki ste ga v njegovem življenju srečali in spoštovali, ga ohranite v lepem spominu.

Žalujoci: žena Angela, otroci in vnuki

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila mama, stara mama in prababica

MARIJA KOTNIK

rojena Logar iz Dolge vasi pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti in sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi sosedom, posebno pa Grmovsku za izrečene poslovljne besede, dr. Rukniku za zdravniško pomoč, kaplanu za opravljeni obred, kolektivno železniške postaje Kočevje, Mercatorju iz Novega mesta za podarjene vence in cvetje.

Žalujoci: vsi njeni

Kočevje, 9. 12. 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža in skrbnega očka, brata in strica

FRANCA MAVSARJA

iz Semiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za nesebično pomoč v težkih trenutkih, darovano cvetje in vence ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo DO Iskra Semič, tozdr Mehanski deli in naprave za vsestransko pomoč in organizacijo pogreba, COS Semič, VVO Semič, Komunalni in Kovinarju iz Novega mesta, GG Črmošnjice, govornikoma za poslovljne besede in zdravstvenemu osebju Aseptika v Novem mestu za lajšanje bolečin v času zdravljenja.

Vsi njegovi

Semič, Črmošnjice, Dobindol, Impolca, Črnomelj, Adlešiči, Kočevje, Lennep

ZAHVALA

V 74. letu nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče, dedek in stric

FRANC ŽUPEVEC

iz Uršnih sel 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedi Jožici Povše in vsem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojnega spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Kramarju in strežnemu osebju urološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu. Hvala kolektivom SUP in tozdu za Vleko vlakov Novo mesto, delavcem Krke—tozdr Kozmetika, Cestnemu podjetju—tozdr Gradnje, IMV Novo mesto, KO ZB Uršna sela za podarjene vence in denarno pomoč, župniku Romanu pa za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Angela, sinovi Ivan, Metod in Lojze z družinami, sin France, hčerka Marija ter ostalo sorodstvo

Čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih.
Tebe ljuba mama tukaj ni,
da bi skupaj kam odšli.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 61. letu zapustila naša ljuba žena, mama, stara mama, sestra in snaha

PEPCA KIKELJ

roj. Ljubi iz Srebrnič 9

Ob težki in boleči izgubi naše ljube mame se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo vaščanom, sodelavcem in sodelavkam kolektivov IMV in Iskre iz Novega mesta, enako tudi župniku za poslovljne besede in opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena zahvala.

Žalujoci: mož Jože, otroci Janez, Jožica, Marjan in Irena z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

OB DNEVU JLA

Iskrena zahvala zdravstvenemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu za požrtvovalnost, skrb in nego, še posebno kirurgu dr. Janežu za uspešen kirurški poseg. Še enkrat se iz srca zahvaljuje hvaležni pacient Stane ŠKEDELJ za vso vašo pomoč, ki mi je za vedno ostala drag spomin.

JOŽICA KASTELIC
OŠ Cerklje ob Krki

OBISK VOJAKOV

Te dni so šolarje iz Adlešič obiskali vojaki iz črnomaljske vojašnice „Bela krajina“. Pogovarjali so se o enobeju in si ogledali film o ustanovitvi 1. proletarske brigade.

NATAŠA ŠPEHAR
OŠ Črnomelj

KAJ JE DOMOVINA?

Moja domovina je svetla lučka,
EDITA

Domovina so polja, modro nebo,
njive, travniki, gozdovi in naše lepo
morje.

VLASTA

V naši domovini je dovolj kruha
za vse; to je prava domovina.

TONIKA

Domovina je svoboda, mir, prijateljstvo.

ROBERT
(Učenci OŠ Boštanj)

POŽAR

Pri Glogovskih na Zg. Obrežju je gorelo. Vnelo se je gospodarsko poslopje. Sosede so hitro priskočili na pomoč in poklicali gasilce. Rešili so živino. Zgorel je le leseni del poslopja.

METKA CIZL
OŠ Artiče

„Obiski niso potuha“

„Ko sem leta 1946 stopil v partijo, nisem vedel, kaj je marksizem. Prepričan sem, da tega niso vedeli niti mnogi moji tovariši. Toda imeli smo zaupanje v njen program, v njen boj za pravice delovnega človeka,“ pravi Jože Markič z Mirne. To zaupanje ga do danes ni zapustilo, čeprav zna bodisi na seji občinske konference ZK ali v svoji osnovni organizaciji postavljati tudi neprijetna vprašanja. Moti ga namreč, ker je delo Zveze komunistov še vse preveč forumsko. Za primer postavlja povojne razmere, ko so se tovariši z okraja znali odpraviti med ljudi. Pripotovali so s kolesi, ne da bi vprašali za plačilo.

„Tudi člani občinskega komiteja bi morali po zgledu članov centralnega komiteja iti na teren. Pa ne kamorkoli. Ampak tja, kjer so razmere najtežje, kjer so težave največje. Tako pa so mi pred leti, ko sem to kritiziral, rekli, da bi bili pogosti obiski v osnovnih organizacijah potuha za člane. Tako se dogaja, da veliko govorimo, pravilno ugotavljamo, kaj je narobe, zadeve pa potem prepočasno urejamo. Samo z govori in opozorili ne bomo ničesar rešili, za to bo potrebna konkretna akcija,“ pravi odločno Jože Markič.

Tudi v njihovi osnovni organizaciji na Mirni so imeli težave z nedelom članov. Toda s takim člani so se pogovorili, nekaj pa so jih izključili. Tudi njim se dogaja, da so aktivni eni in isti ljudje, ki jih je potem najti tako v drugih družbenopolitičnih organizacijah kot v organih krajne skupnosti. Po njegovem prepričanju smo namreč v povojnih letih veliko naredili, še vse pre-

malo pa pri razvijanju socialistične zavesti. Ze v hišnem svetu je težko dobiti ljudi za tako preproste akcije, kot je urejanje okolice. Krivda takemu stanju je po vsej priliki prevelika skomericaliziranost.

Čeprav je imel v zadnjih štirinajstih dneh kar devet sestankov, na njem ni bilo opaziti utrujenosti. On za svoje okolje ne bi mogel reči, da stoji in s strani opazuje dogajanje. Člane osnovne organizacije na Mirni je namreč te dni najti tudi v vaških odborih SZDL na programskih konferencah. Veliko dela je z evidentiranjem, skrbeti je treba, da bodo z zaključki konference seznanjeni vsi komunisti.

Resda je že pet let v pokoju, toda njegova zagnanost je po boleznih, ki ga je nekaj časa mučila, še večja. Dejaven je v Zvezi borcev, je predsednik komiteja za SLO v krajevni skupnosti Mirna, z veseljem vaj domačega pevskega zbora. In pri vsem tem najde tudi čas, da se bavi s fotografijo.

In kako ohranja čilost? „Vsak dan telovadim, a ne zaradi športnih užitkov. Samo svoje zdravje ohranjam. Včasih se podam tudi na trmsko stezo.“ Nekoliko iz ljubezni do kuhanja, nekoliko pa iz potrebe, ker je njegova žena še v službi na Dobu, kjer je tudi sam delal skoraj dvajset let, vodi gospodinjstvo. In prav na dan, ko sva se pogovarjala, je na štedilniku brbotala okusna enolončnica, kakor so izdajale prijetne vonjave, ki so se dvigale iz lonca. Videti je bilo, da ima tudi na tem področju svojega delovanja red. Kuhinja je bila namreč kot iz škatlice.

J. SIMČIČ

Dve desetletji iger

Ob dvajsetletnici delavskih športnih iger so v Novem mestu podelili številna priznanja

V novomeški športni dvorani je bila minuli petek zaključna športno-rekreativna prireditev, ki so jo novomeški telesnokulturni delavci namenili praznovanju 20-letnice delavskih športnih iger. Ob slovesnosti, ki so ji prisostvovali številni ljubitelji športne in rekreativne dejavnosti v novomeški občini, so razglasili dobitnike Bloudkovih značk in najboljše ekipe „DŠI 81“, nagradili najboljše organizatorje ter vse športnike ki so v letošnjem letu oblekli dres z državnim grbom.

O dvajsetletnici delavskih športnih iger v novomeški občini sta govorila predsednik TKS Novo mesto Slavko Medle in predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov inž. Stane Zunič. Dejala sta, da telesna kultura postaja v občini viden družbeni dejavnik, ki združuje nekaj tisoč ljudi. Velik delež k popularnosti telesne kulture so prispevale tudi delavske športne igre.

Športnikom, športnim delavcem in organizacijam je za minulo delo in uspehe TKS Novo mesto podelila Bloudkove značke. Prejeli so jih: Marjan Kos za delo v strlški organizaciji, Draga Mislej za prispevek k

razvoju SSD na OŠ „Katja Rupena“, prof. Milan Smerdu za prispevek k razvijanju splošne telesne vzgoje in dela z invalidi in Alfred Trenz iz Šentjerneja za delo v konjeniškem klubu.

Nagradili so tudi športnike, ki so v letošnjem letu dosegli velike športne uspehe. Priznanja so prejeli: atletički Darko Cujnik, Igor primc, Andrej Lapajne in Greta Hren, plavalca Toni Strniša in Igor Vidmar, kolesarji Sandi Papež, Ivan Zagorc in Branko Bojanc, odbojkar Bojan Brulc, telovadki Maejka Kavšek in Naaša Kočvar, letalca Jože Keršič in Stojan Kranjc, motorist Lojze Pavlič in košarkarica Violeta Bunc.

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov je podelila 7 priznanj telesnovozgojnim delavcem za njihov prispevek pri razvoju DŠI. Prejeli so jih: Slavko Dravinec, Rudi Mraz, Vinko Črv, Jože Ravbar, Tone Valentinčič, Slavko Vidmar in Boris Vovk.

V „DŠI 81“ je zmagala ekipa Krke, za njimi pa se je uvrstila ekipa IMV. Obe ekipi sta se ob zaključku slovesnosti v športni dvorani pomeriali v vodni rekreaciji.

LISICA NI BILA STEKLA

Veterinarska služba je sporočila, da je vest o stekli lisici pri Dolenjskih Toplicah, objavljeni v rubriki Mladi dopisnik, neresnična. Analize so pokazale, da lisica, ki je napadla domačega psa in ga ubila, ni bila stekla. Naš mladi dospelnik je torej v svojem sporočilu prehitel strokovnjake in ves dogodek zdramatiziral. Na srečo stekline v tem delu naše domovine še ni. Ne pomeni pa to, da je skrb odveč. Še naprej velja, naj lastniki ne spuščajo psov z verig in tudi mačke ni dobro puščati, da se klati okoli.

USPEH KITARISTA

Pred kratkim se je s štirinajstrednevnimi turneji po Sovjetski zvezi vrnil belokranjski kitarist Igor Saje. Na koncertih v Taškentu, Fremzeju, Alma Ati, Novosibirsku in drugih mestih je izvajal dela tujih in domačih skladateljev. Koncertant je posnel tudi polurno oddajo za novosibirsko televizijo, predvajali pa so jo v okviru praznovanja našega dneva republike v Sovjetski zvezi.

Priznanje pevovodji

Mešani pevski zbor Beti je največji in najkvalitetnejši zbor v metliški občini. Velika zasluga za hitro napredovanje zbora gre pevovodji Francu Mileku, ki so mu na proslavi 25-letnice Beti izročili priznanje te delovne organizacije. (Foto: A. Bartelj)

KONCERTI S STARIMI LJUDSKIMI GLASBILI

Glasbena mladina Bele krajine je v ponedeljek, 21. decembra, priredila koncert pod naslovom „Slovenska ljudska glasbila in zvočila“. Izvajalceba Miri in Matiju Terlepu iz Ljubljane je z zanimanjem prisluhnilo okoli 430 poslušalcev – učenec dragatuške, metliške in podzemeljske osnovne šole ter poklicnega tekstilnega šolskega centra iz Metlike.

SLADKA SOL

V Gostiščih na trgu v Novem mestu se nadobudni gostinski kader uspešno vključuje v prizadevanja za večjo porabo sladkorja v naši republici: goste namreč navajajo, da namesto soli uporabljajo sladkor. V solnicah imajo večkrat sladko „sol“.

PRIZADEVNIM BLOUDKOVE ZNAČKE

Eno od štirih Bloudkovih značk so za prispevek k razvijanju splošne telesne vzgoje in dela z invalidi podelili tudi prof. Milan Smerduin (Foto: I.P.)

KOČEVCI DRUGI

Na fotografiji je ekipa Kočevja, ki je zasedla na tekmovalju v Ribnici drugo mesto. V njej so bili vojaki Josip Božič, Dragan Petrovič in Miroslav Stojković ter mladinci Mirko Štefanič, Irena Erzen in Tanja Turk. (Foto: Glavonjič)

Zmaga Šiške, Kočevje drugo

Ekipe Ribnice, Grosuplje in Vrhnike so izpadle

Na regijskem tekmovalju „Mladost v pesmi, besedi in spretnosti“, ki je bilo pred kratkim v Ribnici, je v prvem, pismenem delu tekmovalja sodelovalo 6 ekip; v finalni del so se uvrstile tri ekipe, med katerimi je zmagala ekipa Ljubljana-Šiška s 6 točkami, drugo in tretje mesto pa sta si delili ekipi občin Kočevje in Ljubljana-Vič-Rudnik s po 5 točkami. Ekipa mladincev in vojakov Šiške se je tako uvrstila na republiško tekmovalje. Tekmovalne ekipe so sestavljali po trije mladinci in trije vojaki.

Dvorana doma JLA, kjer je bilo regijsko finalno tekmovalje, je bila polna. Posebna vrednost tekmovalja je bila v bogatem kulturno-zabavnem programu, ki so ga pripravile občinske konference ZSM, katerih ekipe so sodelovale na tekmovalju. Med drugimi so nastopili folklorna skupina iz Dolenje vasi, vojaki in

mladina z Vrhnike, vojaki iz Ribnice in recitatorska skupina iz Ljubljane. Vsi udeleženci tekmovalja so si ogledali tudi Ribnico, ribniški muzej, park kulturnikov in največjo delovno organizacijo Inles.

M. GLAVONJIČ

HAZARD V POSAVJU

Ansambel Hazard se bo na svoji veliki letošnji turneji po Sloveniji ustavljal tudi v Posavju. V nedeljo, 27. decembra, bo najprej nastopil v brežiški kinodvorani (ob 15. uri), ob 17.30 bo gostoval v športni dvorani v Leskovcu, ob 20. uri pa v domu kulture na Senovem. Nastop priznane ansambla bo novoleten; nagradno žrebanje vstopnic, humorističen program, pogovor z gostom večera, svetlobni učinki ipd. bodo popestrili predstavitev poznanih skladb enega naših najbolj priljubljenih ansamblov.

SPOMENIK ALI PODRTIJA?

S slamo kritih hiš z majhnimi okenci tudi na Dolenjskem že ni več veliko videti. Redke so po oddaljenih vaseh, zato tale na sliki v ožjem centru Šentjerneja vzbujajo zanimanje. Nedomačini se ob njej ustavljajo in ugibajo, če gre morda za kak primer zaščitenosti stavbe. Vsekakor bodo take „bajte“ čedalje bolj zanimive za turiste. (Foto: R. Bačer)

ZBRALI 7 TON STAREGA PAPIRJA

Vsi pionirji osnovne šole Katja Rupena smo se tudi letos vključili v akcijo „Zbirajmo star papir“, ki je zelo lepo uspela. Zbrali smo kar 6.950 kilogramov starega papirja in kartona in s tem zaslužili 24 tisoč dinarjev. Denar bomo razdelili med razredne skupnosti, ki so ga zbirale in ga koristno uporabili. Z akcijo smo učenici in učitelji zelo zadovoljni in jo bomo spomladi ponovili. (Foto: Foto krožek OŠ Katja Rupena Novo mesto, Julijana Krajšek)

Navdušeni za carinski ukrep

V Repičevino je prišla posebna delovna skupina iz Belega mesta, da bi ugotovila, kakšno vzdušje je nastalo med ljudmi zaradi novih carinskih predpisov.

„Ljudje so razumni, zato ni bilo čutiti vidnejših vznemirjenj,“ je poročal tovariš Socialistič.

„Neocarinjeno blago za dvesto dinarjev je pozitivno odjeknilo med prebivalstvom. Predpis so ljudje komentirali kot zadevo, ki je bila sprejeta v zadnjem trenutku,“ je pojasnil tovariš Rdečnik.

„Doma imamo vsega dovolj. Ni nam treba riniti čez mejo,“ je bil najpogostejši komentar, ki ga je bilo slišati te dni v Repičevi dragi,“ je izvelkel iz sebe tovariš Mladič.

„Zaščititi je treba domačega človeka,“ je bil kratek tovariš Sindikalci.

Posebna delovna skupina iz Belega mesta je zadovoljna zapustila Repičevino.

Novinar Zapoznelega glasu

je hotel narediti o tem anketo.

„Traparija!“ je izjavil neposrednik Jožič Repič.

„Zdaj, ko so si zvezli v bajte vse, kar potrebujejo, so si izmislili to neumnost,“ se je penila neposrednica Metlova.

„Za dvesto dinarjev dobim škatlico zvečilnih gumijev,“ je hitro preračunala Klotilda Zračnikova.

„Naj raje priskrbijo rezervne dele!“ je bil sebičen tovariš Mehanič.

„Že mesec dni se ne brujem, ker ni mrežic za brivske aparate. V naše trgovine naj jih dajo, pa ne bom rinil v Italijo ali Avstrijo!“ je tulil iz dlak pek Kruhič.

„Me res zanima, kaj so delali ti ljudje šestintrideset let. Kje so bili, da se niso spomnili tega prej in ne šele sedaj, ko nam teče voda v grlo?“ je rjul kmet Krompirič.

Novinar Zapoznelega glasu

je bil že čisto obupan, kajti izjave ljudi so se teple z besedami, izrečenimi iz uradnih ust, ko je končno le naletel na to, kar je iskal.

„Novi carinski predpis toplo pozdravljam,“ je pričel tovariš Švercnik, in je nadaljeval: „Res smo že pretiravali. Iz tujine smo vlekli najrazličnejšo šaro: kavbojke, kavo, pralne praške, rezervne dele za avtomobile, alkoholne pijače, radijske aparate, srajce, bluže, čevlje, hladilnike, pralne stroje, pomaranče, limone, banane in ne vem kaj še vse. Zadnji čas, da smo napravili temu konec.“

Slednja izjava je bila objavljena v Zapoznelem glasu in v Belem mestu so jo izrezano spravili v arhiv. Novinar Zapoznelega glasu pa je pozabil napisati, da tovariš Švercnik nima potnega lista, ker so mu ga zaradi večkratnega švercanja odvzeli za dve leti...

TONI GAŠPERIČ

Lisica oklala pse čuvaje

Pse so pokončali

Prejšnjega torkovega večera v sicer mirni vasi Pecelj v severniški občini ne bodo zlepa pozabili.

Ko je ob 21. uri glas televizijskega sprejemnika pri Blaznikovih v izbi preglasil hrup z dvorišča in je gospodinja le malo odskrnila vhodna vrata, bi v vežo skoraj planil domači pes čuvaj. Za vratom mu je visela lisica. Prihitel je tudi sosed Bevc z vilami, saj je lisica predtem lo-mastila pri njem. Verjetno je ista lisica oklala do krvi še psa pri Imperlovih. Vaščani so se zavredali nevarnosti in se takoj odpeljali na sevniško postajo milice. Dipl. veterinar in predsednik komisije pri občinskem izvršnem svetu za zatiranje kužnih boleznih Ivan Mihev je že čez eno uro pokončal vse tri pse.

Zjutraj je lisica hotela vdreti v hlev Ivana Pavčnika. Prisebni gospodar jo je nabodel na vile. Starši so vseeno v strahu za otroke, ki se tja proti Podgorici vzpenjajo od šolskega avtobusa domov v trdi temi. Starši hodijo malčkom naproti, tudi z vilami v rokah. Ker so morali pse čuvaje pokončati, je potrebna še večja budnost, če bi se v bližini hiš priklatila še kakšna stekla žival.

A. Z.

RADIO KLIČE NA POMOČ

Delavci lokalne radijske postaje iz Brežic zahtevajo večji poslušalstvo za reševanje najbolj perečih problemov, med katerimi je prostorska stiska trenutno na prvem mestu. Z gotovostjo so namreč računali, da se bodo po izselitvi občinske matične knjižnice lahko preselili v njene prostore, vendar so jih dodelili amaterski kulturi. Trenutno vadi v njih pevski zbor društva bratov Milavcev in so slabo izkoriščeni. Svet za informativno dejavnost pri OK ZSDL zato predlaga skupen sestanek s predstavniki izvršnega sveta skupščine, družbenopolitičnih organizacij in kulturne skupnosti, na katerem naj bi pomenili do zdaj različna stališča do radia in reorganizacije zavoda za kulturo nasploh.